benignitas tua mihi iure colēda. vale vale

¶ Finit epistola cancellarij Parisiensis de susceptione humanitatis xpi allegorica. anagogica. ⁊ tropologica.

Epistola Johannis de Gerson ad fratrem Bartholomeū carthusien. super tercia pte libri Ruysbroech de ornatu spiritualium nuptiarum

Venerabili patri ⁊ bone simplicitatis fratri in christi charitate dilectissimo fratri Bartholomeo carthusiēsi Su⁹ Johānes Cancellari⁹ indignus ecclesie parisiēsis Nuptiarum agni ꝓticipem fieri. Pridem librum quendam per te habitu⁹ cui⁹ titul⁹ est de ornatu spiritualium nuptiarum in transcursu legera⁹. nouissime illum attentius relegens cōperi mlta ibidem tradi salubria ⁊ alta documēta. Na⁹ prima pars instruit ad vitam actiuā. Secunda ad vitam spiritualem que affectualis dici potest inducit sub varijs ⁊ pulcrissimilitudinum manuductionib⁹ ⁊ tropis quorum intelligentiam soli experti plene concipient. Sunt nempe ex eis que in affectu plus aguntur q̄ in intellectu ⁊ q̄ percipiuntur amplius saporis cuiusdam intimo gustu q̄ ratiocinatione vel discursu Tercia pars notificare nititur que sit excellentia vite contemplatiue. que beatifice visioni in anima approximat. Tradūt quidam sicut accepi. q̄ prefatum librum ydiota vnus sine litteris composuit. Exinde non sine miraculo ⁊ inspiratione diuina ipsum fuisse confectu⁹ patēter astruunt. Ex quo consequens esset omnia contenta in eodem esse verissima sanctissima q̄. Sed meum quale sit super hac re iudicium tibi nō esse celandum decreui ne forte assis incerta aut falsa pro veritate certa. aut diuina amplecti contingeret. Scis quid iubet apostolus. Doctrinis varijs ⁊ peregrinis nolite abduci. Sūt vt meu⁹ interim est iudicium due partes priores satis vtiles in quibus nihil deprehēdi q̄ nō possit salua fide ⁊ morum puritate salua ri quāq̄ modestum lectorem in multis efflagitent. ⁊ talem qui non sit penitus expers earum que secūda pars loquitur affectionum. Ceterum stilus ipse libri non sordidus est nec abiectus. Certe tamē induci nequeo credere librum ipsum fuisse conflatum per os ydiote quasi per miraculum. Stilus enim ipe magis sapit ⁊ redolet humanam eloquentiam q̄ diuina⁹ Nam ⁊ poetaru⁹ verba vt therentij ⁊ boetij ⁊ philosophorum sententie ⁊ rōis cursus ostendunt palam illic studiosam industriam ⁊ diligentie laborem diuturnu⁹ precessisse. Plane impar valde est stil⁹ diuine scripture prophetarum ⁊ euāgelistarum ab hoc loquendi genere Quāuis hic diceret pertinar asserto⁹ oppositi. q̄ deus scientiarum domin⁹ est. habens facultatē nunc hoc. nunc illo modo scribendi p ora scribarum suorum. fatemur ita possibile fieri. Hic autem in proposito satis contigisse nō elucet. presertim quia testatur autor seipsum latinis verbis plurimū desudasse. Hoc vero cur oportuisset si fuisset tantūmodo calamus scribe velociter scribentis/spiritūsanctum loquor/qui tarda molimina nescit ⁊ cuius velociter currit sermo. Verum alia potior ē ratio que me non ita sentire compellit Siquidē tercia pars eiusdem libri prorsus repudiāda rescindendaq̄ est tanq̄ vel male explicata. vel plane abhorrens ⁊ discrepās a doctrina sana doctorum qui de nostra beatitudine locuti sunt. Nec stat cum determinatione expressa decretalis ponētis beatitudinem nostram cōsistere in duobus actibus visione ⁊ fruitōne cum lumine glorie Et si hoc ita est in beatitudine cōsummata q̄ deus non est visio ⁊ claritas nostra essentialis sed tantū obiectalis. quāto magis erit hoc alienum in beatitudinis quadam assimilatione imperfecta quā fas haberemus hic degustare in via. Ponit aūt tercia pars libri prefati q̄ anima perfecte cōtemplans deum nō solum videt cum p claritatem que est diuina essentia ſ̄ est ipsamet claritas diuina. Imaginatur enim sicut scriptura sonant/q̄ anima tunc desinit esse in illa existentia quā prius habuit in ꝓprio genere/⁊ cōuertitur seu transformatur ⁊ absorbetur in esse diuinum/⁊ in illud esse ydeale defluit q̄ habuit ab eterno in essentia diuia. de q̄ esse dicit Johes

in euãgelio. Qd factũ est/in ipso vita erat. Et hoc esse p̃supponit autor iste causã nostre existentie temporalis. ⁊ esse vnũ cũ eo ꝑm essentialẽ existentiã. Addit ꝙ perditur anima ꝯtemplãtis in esse tali diuino abyssali/ita vt repibilis nõ sit ab aliqua creatura. Similitudo talis possꝫ adduci que nõ tamẽ ab ipso ponit. si gutta modica vini in mare dilaberetur constat ꝙ mox absorpta cõuerteret in illud. ¶ Hec positio deficit in multis. Quãq̃ nõ facile inducebar aliquid falsitatis suspicari in illa tercia parte quãdo in aliis prioribꝫ tot vera altaq̃ ꝯspexerã qñ etiã legebã obtestationes autoris ne cito damnaret a nõ intelligentibꝫ ne pessimarent. Et qꝛ ꝓfecto prior debet esse doctor om̃is ad pie interp̃tandum dicta aliena si fieri possit absq̃ fidei ⁊ simpliciũ periculo q̃ ad rigide condemnandũ. At vero diligẽs ⁊ repetita inspectio dictoꝝ illorum magis ac magis ĩ illis errorem aperuit. Hec autem sũt pauca de dictis suis excerpta ad litteraꝫ. Ait em̃ secũdo capitulo tercie partis. In ipsa quidẽ sui vacuitate ꝑ fruitiuũ amorẽ spiritus perdit semetip̃m. Deniq̃ claritatez nullo intermediante suscipit ac sine intermissione ipsa fit ea claritas quam accepit. Et tercio capitulo dependetq̃ nostrũ esse creatum ab esse eterno ⁊ ꝑm essentialez existentiam vnũ cũ illo est. Sequit vniuersi quoq̃ supra sui creationẽ in vite cõtemplatiue altitudinẽ sublimati/vnũ sunt cũ hac deifica claritate/imo ipsa claritas ip̃i sũt. vident proinde sentiunt ⁊ inueniũt ꝑ hoc deificum lumẽ se ꝑm esse vitãq̃ suã increatam. eandẽq̃ fore simplicẽ diuinitatꝭ abyssum. Sequit/atq̃ cũ eo quo vidẽt et qd̃ vident lumine idez fiũt. Et primo capitulo dixerat. Uniuersi deuoti spiritus vnũ cũ deo ꝓfundo amoris defluuio sicut defecti nõ quomodolibet quidẽ vnũ sꝫ id ipsum qd̃ est ip̃a in se essentia dei eo modo quẽ beatifica beatitudo. Et q̃rto capitulo exp̃ssius ait. Illuc spiritꝰ est supra seipsum trãslatus ⁊ deo vnificatus gustãs videnſq̃ in vnitate viuide abissus in qua se se ꝑm esse suũ increatũ possidet immensas diuitias q̃ ip̃emet iuxta eũ modũ quo eas deus gustat ⁊ videt. Et his ⁊ similibus dictis intentionem autoris fuisse qualẽ diximus. Neq̃ em̃ de ip̃a que latet aliunde. q̃ ex scriptis suis sumi potest certitudo. Q, si deficit autor in explicando sicut palam aut errat aut deficit sibi imputet qui nõ solum litteratis doctisq̃. sed indoctis etiã ⁊ rudibꝫ taliter locutꝰ est. ¶ Sed neq̃ ãmirari vel indignari quispiã debꝫ. nec de temerario iudicio arguere eos q̃ legentes eũ p̃sertim imbuti in sacris litteris intentionem suã ex verbis colligũt/collectã examinãt/ examinatã se dicunt intelligere. ⁊ intellectã si erronea est rep̃hendere nõ omittunt. Nõ enim maioris sanctiorisue autoritatꝭ est autor q̃ sanctissimi diuinissimiq̃ theologi doctores nostri/qui tñ dicta sua alioꝝ examini libero. vt Aug. ait. iudicãda reliquerũt. Deniq̃ materia tercie partis nõ est de illis q̃ per defectũ ⁊ experientiã sꝫ per intellectũ sanctis inspiratum/cognoscuntur ⁊ scripta sunt. Horuꝫ autẽ noticia ⁊ diiudicatio p̃cipue aput exercitatos theologos in sacris litteris querenda est. nõ aput deuotos solum. ¶ Amplius non ignoro fuisse ⁊ esse quosdam ex theologis disputãtes satis curiose si posset de absoluta potẽtia anima rationalis cognoscere ⁊ formaliter beatificari ꝑ diuinam essentiam absq̃ medio alio. ita ꝙ deꝰ esset ipsi anime sua cognitio ⁊ fruitio non tantũ obiectalis sꝫ quasi formalis. Hoc ẽ deus nõ solum esset cognitio que cognosceretur ab anima. sed per quã anima ip̃a cognosceret. ⁊ pari modo de fruitione.

¶ Quicquid vero sit de possibili nullꝰ ita esse de facto p̃sumit asserere. Nam ecclesiastica determinatio ad oppositũ est. Nullum vsq̃ inuenio theologũ. qui non dico posuerit. sed qui vllam om̃ino fecerit q̃stionem ꝙ per talem modum qualis explicatur ab hoc autore. anima posset deum videre ⁊ beatificari in eo neq̃ de facto neq̃ de possibili tanq̃ videlicet anima desineret existere in esse ꝓprio ⁊ transformaretur in illud esse diuinuꝫ ydeale quale habuit ĩ deo ab eterno. Quoniã vt interim disputationem de ydearum pluralitate in deo omittam que a multis ignorãter ponitur si corpus xp̃i vel aliud corpus beatificatum hoc modo perderet animã suã in sua contemplatione ⁊ beatificatione pro illa haberet essentiam diuinã ipsum formaliter viuificantẽ. Alioquin esset absq̃ vita. Sed nec anima esset tunc eiusdẽ speciei si

cut prius. quippe nõ haberet aliud esse et viuere q̃ habuit ab eterno in arte diuina. In quo esse sicut erat ab eterno anima q̃libet etiã damnata vita diuina erat beatitudo sua. Porro corpus humanũ nõ posset in gloria reꝑire animã suã ad sui viuificationẽ formalẽ aut si posset iã anima nõ esset ꝑdita. q̃liter ipe loquit̃. Alie demũ sequerent̃ innumerabiles absurditates. q̃s ꝓsequi longũ esset. ¶ Sz videbit̃ fortassis ꝓ ista assertione facere illud apl'i ꝟbuz Qui adheret deo vn⁹ spũs est. Et multa xp̃i dicta sũt in hanc sententiã imp̃cantis patrẽ. vt fideles vnũ sicut pater ⁊ fili⁹ ipsi sunt vnũ. Dudũ vero certa est sanctoꝝ patrum sup̃ his expositio dicentiũ illã vnitatem nõ esse essentialẽ nec ꝑ p̃cisam similitudinẽ: sz sola ibi notat̃ assimilatõ ⁊ participatio. quẽadmodũ dicit lucas q̃ multitudinis credentiũ erat cor vnũ ⁊ anima vna. Et de duob⁹ amicis itidem dici vulgaris vsus habz. Quẽadmodũ etiã carbo ignit⁹/ ⁊ aer illuminat⁹ vnũ appellant̃ cuz suo igne ⁊ lumine. Hoc tropo ꝓbat boetius hoĩez bonũ esse deũ iuxta illd̃ p̃s. Ego dixi dij estis/ nõ quidẽ ꝑ veritatẽ ⁊ vnitatem diuine essentie ⁊ locutionẽ ꝓpriã/ sed participatiue ⁊ assimilatiue imitatiue et nũcupatiue. Q, si autor iste pari modo respõderet se dicta sua intellexisse d̃ vnificatione spũs cũ deo. nõ ꝯtendo neq̃ ꝯtradico cõtra intentõez/ sz explicationẽ alit̃ sonare nõ dubito. qm̃ p̃terea nihil magnuz diceret de contemplãtib⁹ vltra om̃es generaliter qui sũt filij dei ꝑ gratiã adoptõnis ¶ Miraberis forte pater in xp̃o dilectissime miraberis hec audiens. quo pacto in talem errorem vel insciciã vir tam deuot⁹ ⁊ instruct⁹ corruerit. Noli solũ mirari sed time ⁊ humiliter sapere iugiter stude. quãdo audis nõ istũ tantũmodo sed alios innumeros qui non parue videbant̃ sanctitatꝭ circa veritatẽ deuiasse quoꝝ aliquos ipse autor iuste reprehendit in fine secũde partis qui blandiebãtur tamẽ sibi de sublimitate cõtemplationis legis. quẽadmodum ꝓbat eos a demonio meridiano fuisse seductos. Erat aũt de secta begardoꝝ que olim ꝑ ecclesiastica decreta damnata est. Erat sicut estimo autor iste proximus eorum tempori. potuitq̃ fieri vt cõtra suam imaginationẽ de beatifica visione vel cõtemplatiua que forte tunc cõmunis sibi erat cũ multis decretalis expressa condita sit. constituens beatitudinem in duobus actibus. Preterea nõ est necesse vt iudicetur fuisse pertinax hereticus ante huiusmodi determinationez si tunc ⁊ postea semꝑ paratus erat audire ecclesiam. nunc vero sec⁹ esset in alijs. ¶ Postremo attendamus precor quo pacto sibi cauere habent om̃es in sacris lr̃is non satis imbuti neq̃ eruditi ꝑ diuturnũ ac vehemẽs studium/ vl' ne talib⁹ tractatulis insolitꝭ nimis adhereãt/ quãq̃ mlta vera sint. Nõ em̃ ꝑsuadet demon falsa sine ꝑmixtione veroꝝ. Ne subinde p̃sumant ipi theologicas arduasq̃ materias nouis ꝟbis ⁊ ꝑ sua estimatione affectioneq̃ repertis ꝑtractare. Nobis em̃ ad certam regulã loqui fas est inquit Aug̃. alioquin secus agentes facilem ad precipiciũ sibi viã sternũt. Ad talium itaq̃ questionũ determinationez aut ad eas plane intelligẽdas vel explicandas nõ sufficit q̃ homo sit deuot⁹ ⁊ sit adept⁹ illã ꝯtemplatõis speciẽ sanctissimã ꝓrsus ⁊ optimã que versat̃ in affectõe ⁊ feruore charitatis quãdo scilicet homo transit in affectum cordis ad virtutes. Hanc enim speciem contemplationis adipisci ⁊ condescendere fas habent etiam ipse muliercule ⁊ ydiote sine litteris presupposita fide simplici ⁊ plerunq̃ facilius q̃ viri magno ingenio ⁊ litteris sacris prediti qui ĩ altera contemplationis specie longe precellunt. Hec autem species altera contẽplationis versari ponitur in perscrutatione diuinarum virtutum per quas fides saluberrima sicut ait Augustinus gignitur. nutritur. defenditur. roborat̃. Q, em̃ secari possint ab inuicem he contemplationis species ⁊ experiẽtia doctrix est ⁊ hugo significat dicens. sepe amor intrat vbi cognitio foris stat. Nullus tamen ꝓprio vocabulo dici debz ꝯtemplatiu⁹ vl' sapiẽs ⁊ ꝑfect⁹ theolog⁹ q̃ prima ꝯtemplationis specie caruerit Vult ergo aliq̃s esse ⁊ dici vere sapiens habeat vtrãq̃ ꝯtemplatõis speciẽ. illaz videlicet affect⁹ q̃ saporẽ dat. ⁊ illam intellectus que scientie luminositatẽ p̃stat vt cõstituat̃ sapiẽtia id ẽ sapida scientia. Q, si altera carendum esset eligibilius iudicaretur cõmunicare in prima q̃ in secunda sicut optabilius est habere

A

pium affectum humilem ⁊ deuotum ad deum q̄ꝫ intellectum frigidum solo studio illuminatum. Scientia quippe inflat intellige si sola est. charitas edificat. Nihilominus vbi de veritate fidei queritur tradita in sacris scripturis magis interrogādi consulendiq̄ꝫ sunt theologi vigentes ī contemplatione secunda q̄ꝫ ydiote pollentes in prima. secluso in eis patenti reuelationis miraculo. ⁊ nisi forte manifesta essꝫ in huiusmodi theologis deprauatio intellectus ⁊ intolerabilis morum peruersitas que etiam mentiri quandoq̄ꝫ facit nō tantummodo circa fidem: sed circa moꝝ principia vt apostolus ⁊ Aristo. cum experiētia testantur. Addo adhuc ꝙ sicut ex carētia pij affectus ⁊ magis ex infectione eius per vicia errant nōnunq̄ꝫ peritissimi in sacris scripturis. excecauit eīm eos malicia eorum ⁊ dati sunt in reprobū sensum. ita ex paruo lumine intellectus ⁊ parua logica prolabuntur quandoq̄ꝫ in errores periculosissimos illi qui magnorum sūt erga virtutes affectuum. quales apostolus notauit habere zelum sed non ꝑm scientiam adeo vt si non humiliter sapiant. ⁊ nisi sese contrahant intra metas sue cognitionis nulli pertinacius inueniuntur neq̄ꝫ absurdius errores confingere Propterea non leuiter scribere debent vel docere. sed nec absq̄ꝫ cautela magna adherendum est eis. non preuia discussione diligenti ⁊ doctorum examinatione. In talibus quippe plurima sepe reperim⁹ aut falsa aut male explicata. ac proinde multā erroris materiam prebētia simplicibus quāq̄ꝫ in mlt̄is diuīa altissimaq̄ꝫ sint. Inter tales scripturas narrantur alique narratōnes aut regule vel doctrine particulares aliquoꝝ patrum veterum que magis admirande q̄ꝫ imitande dicuntur. Quēadmodū Johannes qui clymachus dicitur ponit virtutes esse impassibilitates ⁊ quedam valde austera super penitētia ⁊ peccatis. Et cassianus de libero arbitrio notatus. Et alij alia parum examinata aut nimis rigida tradunt que cōmunis schola theologice veritatis merito non admittit aut reijcit. Quāobrem bonum est mel cum fauo. sapor scilicet deuotionis cum lumine eruditionis aut si alterum dumtaxat obtigerit. vtatur quilibet dono suo. ambulet in vocatione sua abundet in sensu suo. ⁊ comedat mel quantū satis est. non plus sapiens q̄ꝫ oportet. Rectum quidem verbū enunciat Oratius qd̄ ab ipso postea Hieronimo non longe a materia traductum est. Qd̄ medicorum est promittunt medici tradunt fabrilia fabri. Conformiter satis ad illam logicorum maximā. Unicuiq̄ꝫ in sua arte perito credendum est Bene vale pater ⁊ frater in xp̄o apud quē tuarū me orationū participem fac Amē.

Explicit epistola magistri Johānis de Gerson ad fratrē Bartholomeū carthusieñ. de libro Ruysbroech.

Incipit libellus fratris Johānis de schoenhauia qui nititur defendere quedam dicta fratris Johānis Ruysbroech cōtra magistrum Johānem de Gerson Cancellariū pariensem.

Quoniā quidam doctor eximi⁹ parisiensis artis theologice/quedā dicta fratrꝭ Johis de Ruysbroech in libro q̄ intitulat̄ d' ornatu spūalium nuptiaꝝ min⁹ iuste vt opinor calūniat̄ ⁊ reꝓbat asserēs doctrinā eiusdē viri ī q̄busdā passibꝫ ⁊ spēaliter ī tercia ꝑte p̄fati libri esse erroneā a regula theologice veritatꝭ ac traditione sanctoꝝ patꝝ ⁊ doctoꝝ discrepantē. ⁊ ob h̄ nō esse recipiendā ⁊ abijciendā. Idcirco vt veritas hui⁹ doctrine quā a spūsancto arbitror effluxisse ⁊ emanasse. q̄ mgr̄ est veritatꝭ ⁊ nō erroris/plan⁹ elucescat. inq̄ꝫtū tenuitas mei īgenioli ⁊ exiguitas mee sciētie appetāt. tria ꝑ ordinē facere dei gr̄a aspirāte attēptabo. Primo intētionē v̄boꝝ suoꝝ q̄ꝫtū ad ea q̄ ibi arguūt̄ ⁊ rep̄hendunt̄ ⁊ tāq̄ꝫ erronea iudicant̄ explicabo. scd̄o q̄liter hec doctrina nō sit noua adinuētio ⁊ suꝑsticiosa. sꝫ om̄ino sn̄ijs noīatissimis doctoꝝ catholice fidei ꝯsona ⁊ ip̄oꝝ autoritate cōmēdata ⁊ approbata ꝓut dn̄s dederit explanabo. Et tercio q̄liter rōnes obiecte min⁹ efficaces sūt nec p̄dictā doctrinā euacuāt declarabo.

Quantum ad primum est sciendum ꝙ frater Johānes de Ruysbroech autor predicti libri

de ornatu spiritualiũ nuptiarũ ĩ tercia pte eiusdẽ libri nõ loquit̃ de illa vnione q̃ est p identitatẽ realis existẽtie. ꝺ qua dicit xps Joh. iiij. Ego ⁊ pater vnũ sumus. ĩmo in omnib̃ alijs libris suis ꝓtestat̃ ipe q̃ creatura nõ pt fieri creator. Nec loquit̃ etiã ꝺ illa vnione. q̃ est solũ p consensũ ⁊ ꝯformitatẽ volũtatis. q̃ est omnib̃ spũalem gratiã habentib̃. quemadmodũ legit̃ Act. iiij. q̃ multitudinis credentiũ erat aĩa vna ⁊ cor vnũ in dño. Sz loquit̃ de illa vnione q̃ ẽ p amorẽ liq̃factiuũ ⁊ excessũ ꝯemplatõis extatice. q̃ p nimia suauitate ⁊ magnitudine interni dulcoris ⁊ vehemẽtia amoris. animã liq̃facit ⁊ resoluit ⁊ totã virtutẽ rationis absorbet ꝺ q̃ dicit paul⁹. i. ad Cor. vj. Qui adheret deo vn⁹ spũs est. Ex pceptione eim̃ diuine p̃sentie ⁊ degustatõe interne dulcedis aĩa deuota in seipa quietatur. ⁊ sibi ac omnib̃ reb̃ creatis p desiderium inflãmatũ ⁊ in deũ totaliter expansuz fundit⁹ morit̃/ vt ꝓe possit dicere cũ apl'o Viuo ego iã nõ ego. viuit aũt in me xps. id est ego tot⁹ transformat⁹ in deũ p amorem nõ sum ĩ me sz in xpo. ⁊ ideo p amorẽ tot⁹ deificat⁹ loquor vt xps. Qꝺ etiã idez apl's dicit Corinthijs. An experimentuz q̃ritis ei⁹ qui in me loquit̃ xps. Qꝺ aũt liquescit ⁊ resoluit̃ in seipo nõ existit. sed recurrit ⁊ transformat̃ in illã imaginẽ q̃ sibi p̃sentialiter exhibet̃. Ex quo patet q̃ imago anime rõnalis p efficaciã diuini luminis in suã imaginẽ increatam deifice poterit trãsformari put docz apl's. ij. ad Cor. iij. Nos aũt reuelata facie gloriã dñi contemplantes in eandẽ imaginẽ transformamur a claritate in claritatẽ tanq̃ a dñi spiritu. qz a claritate imaginis create p quandã similitudinẽ trãsformabimur in claritatẽ imaginis increate. Et in hac transformatione imago rõnalis ꝯstituit̃ ĩ tãta cõformitate diuĩe assimilatõis q̃ est inexplicabilis omni lingue Qꝺ subtiliter videt̃ innuere apl's cũ dicit. i. ad Cor. ij. Oculus nõ vidit nec auris audiuit nec in cor hois ascẽdit. bonũ. s. inenarrabile qꝺ ꝑparauit de⁹ diligentib̃ se. Hoc eim̃ bonũ inenarrabile qꝺ ꝑparauit de⁹ diligẽtib̃ se pt dici p fecta ꝯformitas ⁊ indicibil' charitas diuine assimilatõis q̃ omni lingue indicibil' est ⁊ incõprehẽsibilis est omni mẽti/ nec vnq̃ pfecte cognoscit̃ nisi in speculo eternitatis qꝺ est verbũ diuinũ ⁊ essentia diuina ⁊ ergo de ista vnione ⁊ trãsformatõe credẽdũ est magis noticiã affectualẽ ⁊ exprimentalem habentib̃ q̃ solũ intellectualẽ. qz nemo hec scit nisi q̃ accipit p experiẽtiã vl' reuelationẽ. Et de ista indicibili claritate diuine assimilatõis locut⁹ est frater Johes de Ruysbroech in tercia pte libri de ornatu spũalium nuptiarũ ⁊ de hac vnione extatica intelligẽda sũt ei⁹ ꝓba ⁊ recipienda De q̃ vnione loquit̃ beat⁹ dyonisi⁹ libro ꝺ diuinis noib̃ capitulo ꝺ amore Et amor diuin⁹ extasim faciẽs ⁊ nõ sinẽs suũ ipsoz esse amatores sed amandoz. Propter qꝺ paul⁹ magn⁹ in ꝯtinẽtia diuini amoris diuino amore pticipãs. Viuo ego iã nõ ego viuit ꝓo in me xps tanq̃ sui amati viuẽs vita sic̃ valde diligibiliter. Nec dyonisi⁹. vñ patet q̃ amor extatic⁹ duo supponit. scilicet esse nature nostre ⁊ esse gre q̃ introducit in tanto gradu vt aĩa poti⁹ xpm sentiat q̃ seipam. Gra eim̃ tanq̃ deifica habz mentẽ deo assimilare ⁊ ipam deiformi dispositõe induere. Ad hos deiformes habitus tã excelsos tã a nra infirmitate tã longinquos ⁊ visui nostro tã abscõditos exponendos omnino minores sumus. qz ista sũt misteria regni dei q̃ vt existimo nõ cõmuniter oib̃ sed puritate intelligẽtie ⁊ diuinis illuminatõib̃ ⁊ gra ꝑuilegiatis cõmunicãda sũt. Int⁹ audiunt̃ ibiq̃ dicũt̃. ideo is q̃ foris sũt dici nõ debuerunt. Ne tñ hi q̃ foris sũt derelinq̃rent̃ si ab his q̃ intus sũt nõ vocarent̃. aliq̃liter erãt innotescẽda vt discerẽt ifirmi q̃ztũ eis desit. ⁊ ad quã pfectõez aspirare deberẽt. Dec eim̃ archana ⁊ pfunda si ñ gustant̃ nõ amant̃. et si nõ amant̃ nõ ĩtelligunt̃. ⁊ q̃ dijudicãda nõ sunt ab his q̃ nõ gustauerũt/ vnusq̃sq̃z eim̃ bñ iudicat q̃ nouit ⁊ hoz est bon⁹ iudex. vt ait philosoph⁹. ⁊ h̃ de primo.

Secundo videndum est qualiter doctrina p̃fati viri a sententijs sanctoz patrum nõ discrepat. sed per omnia ipis cõsonat ⁊ concordat. De hac eim̃ vnitate dicit beatus Bernard⁹ in epistola ad fratres ꝺ mõte dei. Unitas spiritus cum deo. homis cor sursum habentis proficientis in deuz volũtatis est pfectio. cũ iã non solũmodo vult qꝺ deus vult. sz sic est nõ tm̃ affectus sed etiã in affectu pfectus vt nõ possit velle nisi qꝺ deus vult. velle autem qꝺ vult deus hoc iam simile deo esse est. nõ posse

Defēsio iohānis d' scoenhauia dictor

velle nisi qd vult de⁹. ⁊ est iā esse qd de⁹ est cui iaz velle ⁊ esse idipm est. vñ bñ dicit qz tūc videbim⁹ eū sicuti est cuz sic similes ei erim⁹ ⁊ erimus qd ille est. Quib⁹ em ptās data est filios dei fieri data est ptās non q̄ dē vt sint de⁹. sz sint tñ qd de⁹ est/postmodū loquit d triplici similitudine hoim cū deo. ⁊ deinde subiūgit. Dicit aūt hec similitudo dei vnitas spūs nō tm qz afficit spiritū hois spūsanct⁹. sz qz ipa est spūsanctus de⁹ charitas q̄ cū sit amor pris ⁊ filij ⁊ vnitas ⁊ suauitas ⁊ bonū ⁊ osculū ⁊ amplex⁹ ⁊ q̄cq̄d cōmune pt esse ambor in sūma illa vnitate veritatis ⁊ veritate vnitatis. ⁊ idē homi suo modo fit ad deū qd cō substantiali vnitate filio est ad patrem vl patri ad filiū. cuz in amplexu patris ⁊ filij mediā qdāmodo se inuenit hominis btā ꝯsciētia/cū modo ineffabili incogitabili/q̄z fieri merek hō dei/nō de⁹. sz tñ qd ē de⁹. Ecce qūo ista sūia bñ omino ꝯcordat doctrine fratris Johis d' Ruysbroech ⁊ mutuo sibi ꝯsonāt. Hoc idē patet ex epla inferi⁹ annotata. quā q̄dā vir deuotissim⁹ ⁊ doctissim⁹ cōposuit in q̄ sub breuib⁹ verbis descript⁹ est tot⁹ pcessus libri fratris Johis Ruysbroech d' ornatu spūaliū nuptiar/cū his ꝯcordat gilbert⁹ sup cantica ꝓmone. ij. vbi distinguit d triplici lectulo prim⁹ est ppri⁹ spōse. Secd⁹ est cōis spōse ⁊ spōsi. Terci⁹ ppri⁹ est spōsi. Sponse lectul⁹ est cū quietis ⁊ pacatis ⁊ cōpositis moriby intra se collecta redescit. Cōis est cū iā incipit oblectari ī spōso. Sz ppri⁹ spōsi est qñ sui oblita penitus ⁊ ex se exuta tota trāsit in ipm ⁊ q̄si induit ipso dilecta ipi⁹. In lectulo suo nō effluit spōsa extra se nec turbat ī se. In lectulo cōmuni affluunt illi delicie q̄dā de psentia spōsi. In illo lectulo q̄ sol⁹ est spōsi amoris exagitata incendiū ebullit ⁊ excrescit. effusa ⁊ effluēs tota trāsfundit in ipm. ⁊ ī similē absorbet q̄litatē. In primo penes se est. In secūdo penes illā spōsus. In tercio penit⁹ est ipa penes ipm. ⁊ si dici pt non est nisi ipe. In pmo q̄rit. In scdo adheret. In tercō vnit illi. In primo tranq̄llitatē ppriā possidet. In secūdo quandā merek cōmunitatē cū dilecto. In tercio absumit ⁊ absorbet ī q̄ndā charitatis ⁊ gre vnitatē. Hec gilbert⁹ vbi supra. Cū pdictis ꝯcordat dyonisius magn⁹ sic patet in autoritate supius allegata ⁊ pluriby locis libror suor. Et hugo de sancto victore cōmentator psati dyonisy sup septimū angelice hierarchie dicēs. Sic intelligas q̄nta est vis veri amoris ⁊ dilectōis si tñ intelligi pt qm dilectio sup eminet sciētie ⁊ maior est intelligētia plus em diligit q̄z itelligit. Intrat dilectio ⁊ appinq̄t vbi sciētia foris stat. Et reddit rationē isti⁹. Quia ver⁹ amor siue charitas nullū patit mediū inter se ⁊ obiectū qd est de⁹. sz vehementer tendit in ipm īmediate Et ideo nunq̄z quiescit donec oia trāseat ⁊ ad ipm dilectū ⁊ in ipm veniat. Unū subdit ibidē. Dilectio siue amor impetum sequens ardētis desiderij sui nec dissimulare valēs donec ad amatū puenerit/amato appropinq̄t q̄z tū pt/ ⁊ eo ampli⁹ sitiēs intrare ipm cupit ⁊ esse cuz ipo/ ⁊ esse tā ppe vt si fieri posset ⁊ idē ipm sit qd ipe Nihil em veloci⁹ nihil acuti⁹ nihil subtili⁹ amore aut penetrabili⁹. qz natura sua nō quiescit donec naturaliter amabilis totā penetrauerit virtutē ⁊ pfunditatē ⁊ totalitatē q̄z tū pt. Huic etiā sentētie alludit p omnia vercellēsis sup cantica dicēs. q̄ affect⁹ ⁊ intellect⁹ simul coambulāt vsq̄z ad nouissimū defectū intellect⁹ vbi habet sue cognitionis ⁊ sui lumīs ꝯsummatōez. Affectus aūt adhuc ꝯtinet principalia in deū suspiria ⁊ supintellectuales extēsiones ⁊ īmissiones/feruidos vulgares ⁊ fulgidos feruores ad quor oim sublimes excessus ⁊ excedētes sublimitates intelligētia trahi nō pt. sz sol⁹ principal' affect⁹ deo vnibil'. Et postea ibidez dicit. Tanta est virtus veri amoris ⁊ pulcritudinis q̄ nō solū facit homines ⁊ ãgelos excedere naturā ppriā vt in deū ascēdant. sz etiā deū q̄si naturam ppriā egredi vt ad creaturas q̄si infra naturam suā pducendo descendant. Ecce qūo oēs isti excellētissimi doctores in ⁊ ꝯueniunt q̄ aia qñ rapit ī diuini lumīs abissuz. tota deficit a seipa ⁊ ī illū quē diligit totaliq̄scit ⁊ supintellectual'r ei vnit. ⁊ vnitissime trāsformat in ipm ita vt aia dū a seipa alienat dū ī istō diuini archani secretariū rapit. dū ab illo diuini amoris incēdio circūdat ītime penetrat ⁊ inflāmat seipaz penit⁹ exuit ⁊ diuinū q̄ndā affectū induit et inspecte pulcritudini ꝯfigurata tota ī aliam gloriam trāsit.

Ds plibat rñdendū ē tercō ad obiectōnes ⁊ rōnes q̄by dñs cancellarius doctor venerabilis et vir

eloquentissimus doctrinam prefati viri
videlicet fratris Johis d̃ ruysbroech vi/
deꝯ aliq̃liter calũniari ⁊ reprobare. Scie/
dũ est ꝗ ꝗ autor p̃fati libri d̃ ornatu spũa/
liũ nuptiarꝝ nõ sic ille mgr̃ arbitraꝯ homo
ydiota fuit ⁊ sine lr̃is in ꝓ male erat infor/
matus. sz erat sacerdos vt spero deo acce
ptissim⁹ prim⁹ prior ⁊ fundator cuiusdaz
monasterij canonicorꝝ regulariũ in brabã
tia appellati viridis vallis cameracensis
dyocesis ⁊ siti ĩ quadã silua q̃ vocaꝯ zonia
iuxta ciuitatẽ famosã que dicit̃ bruxella.
Qui doctrinã suã nõ latino sermone sed
theutunico cõscripsit licet eĩ cõpetentis
sciẽtie fuerit nõ tñ tã eminẽtis sciẽtie erat
ꝗ p̃fatã doctrinã latino ꝯmone tã cõposi/
to ⁊ stilo tam elegãti scribere potuisset nisi
speciali dono dei sibi datũ ꝓ fuisset. Sed
quidã frater eiusdez monasterij vir valde
ingeniosus ⁊ lr̃atus postmodũ ob pfectũ
oĩm nationũ quosdaz librorꝝ suorꝝ latino
sermone transferre in psona ipsi⁹ curauit
Ammirãtes ergo doctrinã ei⁹ laico ꝯmo/
ne ꝛscriptã faciliter ppendere possũt ipm
nequaq̃ hãc didicisse ab homie vt ab hu/
mana sciẽtia. sz accepisse a deo ⁊ a diuia sa
pientia ⁊ mgr̃a vnctione. a fratribꝫ eĩ ei⁹
cognosci ꝑt ꝗ fuit hõ missus a deo. cui in
his nouissimis diebꝫ hec deuota archana
⁊ pfunda atq̃ diuia de⁹ dispensanda lar/
git⁹ est vt noua admonitio suos meli⁹ at/
traheret auditores. ⁊ vt sectã illorꝝ libero
rũ spirituũ q̃ tpe vite sue multũ in brabã/
tia ⁊ illis partibꝫ pullulabãt extirparet et
errores ipsorꝝ denudaret. Uiuit eĩ homo
iste dei postq̃ illud lamẽtabile scisma ĩ ec/
clesia surrexit. nã a tpe mortis sue. xxv. an
ni fluxerũt vel circiter. Hac ergo occasio/
ne ⁊ necessitate cõpulsus hec pfunda ⁊ sub
tilia theutunico ꝯmone ꝛtexuit. Qui qui
dem hãc doctrinã absq̃ aliq̃ labore studij
sola gr̃a spũssancti ei⁹ mentẽ docente ⁊ p/
lustrante eructauit sic bene compruz est il
lis q̃ secũ ꝛuersati sũt ⁊ secretorꝝ suorꝝ con
scij fuerũt. Si ergo stil⁹ libri ĩ latinũ trãs/
lati magis redoleat humanã eloquẽtiã q̃ꝫ
diuinã ꝓ nõ imputandũ est autori sz trãs/
latori. Qui quidem trãslator p eo ꝗ orna
tui ⁊ eloquẽtie sermonũ plus opam dedit
q̃ꝫ forte expedit ⁊ quedã p arbitrio suo ad
didit in p̃dicti libri trãslatõe multũ desu/
dauit. licet autor ab hac desudatõne liber
⁊ expers fuerit cui oia q̃ docuit put pie cre
dim⁹ spũssanct⁹ inspirauit ⁊ ãministrauit
licet etiaz doctrina istius viri in latinum
trãslata sit multũ gratiosa cõpunctiua et
deuotõis excitatiua. tñ ignitũ eloquium
dñi vehemẽter qd̃ in verbis illius theutu
nicis inuenit̃ m'to gratiosi⁹ est. magꝭ mo
uens afficiẽs ⁊ accendẽs legentẽ ita vt du
rissim⁹ corde sit q̃ nõ ex eorꝝ lectione com
pungaꝯ ad deuotionẽ excitetꝯ ⁊ ad melio/
ra pueheaꝯ ⁊ sublimetꝯ. Uerũtamẽ ꝗ dict⁹
doctor egregi⁹ sentiat tertiã partẽ hui⁹ li/
bri penit⁹ rescindendã tanq̃ꝫ discrepantez
a doctrina sana sanctorꝝ doctorꝝ nõ ꝛsen/
tio sibi in ꝓ. sz videt̃ mihi esse approbãda
doctrina hui⁹ tertie ptis ⁊ asserẽda tanq̃ꝫ
ꝛsona ⁊ ꝛcordãs p oĩa doctrinis ⁊ senten/
tijs sanctissimorꝝ ⁊ famosissimorꝝ doctorꝝ
toti⁹ eccl'ie. sicut satis declaratũ est capitu
lo p̃cedenti. Doctrina eĩ hui⁹ tertie ptis
intelligenda est de illa vnione extatica sic
superi⁹ dictum est ĩ primo capitulo. De q̃
vnione iste mgr̃ nullã facit mentionẽ ĩ epi
stola sua. Q, etiã dicit ꝗ tertia ps eiusdẽ
libri repudianda est tanq̃ꝫ male explicata
notandũ est ꝗ d̃ deo meli⁹ possum⁹ cogi/
tare q̃ꝫ loq̃. Conãtes ergo hoĩes sancti de
deo loq̃ nec valẽtes nisi ꝓ̃bis aptioribus
ꝓ̃bis q̃ dicẽda sũt exprimũt ⁊ modũ loq̃n
di quẽ vsus sanctorꝝ patꝝ tenuit imitaꝯ
⁊ sic autor hui⁹ libri in ista materia altissi
me ⁊ sũme ꝛtemplatõis imitat⁹ est modũ
loq̃ndi sanctorꝝ patrũ qui de hac materia
locuti sũt. vtẽdo quibusdã ꝓ̃bis nõ ꝓprie
sz trãssumptiue sicut ista materia exigit.
Secũm exigentiã materie ꝯmones sũt ex/
petẽdi. sic eĩ dyonisi⁹ ĩ libris suis caligi/
nẽ vocat. qũ spũs rõnales inducunt̃ ĩ istõ
interi⁹ cenaculũ diuine claritat⁹. vbi clau
sis sensuũ hostijs secreti⁹ castissimo ãple/
xu ꝛueniũt cũ dilecto. ⁊ tñ maxia illustra
tione ibi irradiaꝯ. Sil'r q̃ mentẽ ꝛtigit
rapi ⁊ in suipsius extasim perduci tunc
annihilari dicit̃. quia mens in extasi posi
ta sibi ⁊ oĩbus creaturis funditus mo/
ritur inquantũ seipam nesciẽs sui ⁊ omni
um creaturarꝝ obliuiscit̃. Ideo de talibus
mẽtibꝫ dicit apl's ad Col'. iij. Mortui estis
⁊ vita vestra abscondita est cuz christo in
deo. Sic etiã spirit⁹ rationales seipsos p
dere est oĩno non sentire semetipsos ⁊ a
seipsis exinaniri ⁊ pene annullari vbi tñ
meli⁹ secum sũt. cũ sic sũt ꝗ tñ vbi sint ne/
sciant ⁊ licet hucusq̃ꝫ seipos habent. tñ se

modo ꝑdicto ꝑdiderunt. Qd vtiq; videt ꝓtiglsse apl'o cū ī raptu ꝓstitut⁹ an in corꝓore vl'extra corp⁹ esset. ꝓsus se asserit ignorare. Scriptura sacra eo spū exponenda ꝛ intelligēda est q̄ plata Et sic arbitroꝛ q̄ si dicta hui⁹ prioris �means illū sensū diuinū ꝛ spūm intelligant q̄ plata sūt q̄ in eis error nō apparebit sz mera ꝛ clara veritas relucebit. Sepe sancti viri d altissima cōtemplatōne quedā ꝓferūt q̄ min⁹ ꝑfecti qꝛ penetrare nō possūt lapsū errorīs putant Nō puto dici potuisse. qd hunc priorem puto sensisse. Est em̄ iste mod⁹ sentiendi alien⁹ ab omni modo vsitato sentiēdi. Uñ nec vsitatis ꝓbis ꝑt aliq̄ten⁹ explicari Et ideo qñ viri ꝑfecti nr̄a instantia ꝛ inopoꝛtunitate ac charitate deuicti aliq̄d nobis de tali affectōe vel intelligētia temptauerunt reuelare succūbunt verbis. vel talia ꝓba loquunt q̄ nr̄m intellectuz excedunt. Suauitas hec q̄ deuot⁹ mentib⁹ in vnione intima dei ꝓpinat tā sublimis est q̄ nec vocali nec mētali ꝓbo est exp̄ssibilis sz sola attingibil' est expientia/ ꝛ ḡ nō est mirū si illud qd dicit d indiciali eo modo q̄ dici ꝑt sit min⁹ gratū min⁹ placeat min⁹ acceptet ab his q̄ talia nō sūt experti. Et qꝛ hāc vnionē intimā ꝛ extaticā in q̄ spūs rōnalis ꝑfecta assimulatōe cōformat imagini sue increate. ꝑdict⁹ autoꝛ conat⁹ est explicare q̄ tñ difficillima est ad disserendū idcirco quedā ꝓba ꝓtulit q̄ a q̄ꝓpluribꝫ ñ capiunt. Que tñ si recte fuerint intellecta ꝛ ad intentōez dicētis respect⁹ habeat nō errorē sz ꝓcessam puto ꝓtinēt veritatem.

¶ Pro quoꝝ verboꝝ pleniori intellectu habendo sciendū est q̄ hec vnio extatica q̄ ꝓsistit in amplexu vnitino sūmi boni tripliciter ꝛ sub triplici habitudine ꝓcipit ī hac vita. Aliqñ em̄ ꝓcipit ex diuine claritatis ꝛ essentie trāsitoria visione ꝛ ꝓtēplatione. Interdū ex diuīe suauitat⁹ ꝑlibatoria fruitione. Interdū ꝓo ex diuīe immēsitat⁹ iocūda āmiratōe. Et de aliq̄ istoꝝ triū modoꝝ siue d vnoquoq; puto esse intelligēda dicta tercie ꝑtis ill⁹ libri de ornatu spūaliuz nuptiaꝝ potissime tñ d primo modo. videlicet de illa vnione ꝛ ꝓtemplatione q̄ fit in raptu Primū hoꝝ liquet in paulo q̄ fuit ī raptu intuitiua ꝓtēplatōne diuīe essentie trāsitorie illustrat⁹. Et licet paul⁹ ī illo raptu habuerit actū beatificū tñ ex ꝫ nō potuit dici ꝑfecte beat⁹. qꝛ ñ habuit statū beatificū nec etiā illū actū modo cōprehēsoꝝ puto ꝑmanēter ꝛ īmobiliter sic habēt beati. sz fluxibiliter ꝛ trāsitorie sic lumē ꝓtinuat ī aere ad solā ꝑsentiam solis q̄re nō debuit dici ex ꝫ ꝑfecte beatus. Secund⁹ mod⁹ apparet in ꝓpheta dauid q̄ tāta dulcedīe diuīe suauitatis replet⁹ fuit q̄ tanq̄ ebri⁹ clamauit. Delectationes in dextera tua vsq; ī finē innuens ꝓ ꝫ q̄ mēsura ꝛ magnitudo hui⁹ suauitatis nullo termino vl'fine poterit coartari. Terci⁹ mod⁹ patebit ī regina saba q̄ visa gloria ꝛ magnificētia reg⁹ salomonis pre magnitudine āmiratōis defecit ꝛ in extasim rapta fuit De talib⁹ mentib⁹ verificat illud qd scribit Isa. lx. Tūc videbis ꝛ afflues ꝛ mirabit ꝛ dilatabit coꝛ tuū. qꝛ in illo lumīe thearchico tibi diuinit⁹ influxo videbis illa q̄ nec ocul⁹ vidit nec auris audiuit ꝛē. in q̄ excellētia illius visionis ꝛ cognitionis designat.

Pro ampliori vero declaratōe ill⁹ dicti q̄ ꝑfatus mgr̄ dicit q̄ doctrina ill⁹ tercie ꝑtis ñ stat cū determinatōe decretal' Sciendū est q̄ quicūq; pie libꝫ alicui⁹ eccl'iastici doctoris legit si quid ī eo q̄si dubiū ꝛ scrupulosū inuenerit. nō statim exardescēdo inuadit. sed inspicit ꝛ discernit ꝛ retractat ex circūstantiis ꝛ ex scriptis eiusdē autoris. ꝛ ad vltimū pri⁹ eligit cōfiteri se ignorare vl'nō intelligere q̄ illi errorīs notā impingere nisi manifesta ī eo heresis deꝑhendat. Cōstat em̄ catholicos p̄res q̄ diuersos libꝛos ꝓscripserūt d eadē sñia nūc obscuri⁹ nūc apti⁹ fuisse locutos. nec ꝫ ducit ꝑ incōueniēti. Uarietas em̄ affert pulcritudinē ꝛ delectat audiētes siue legētes rara ꝛ difficilia bis delectāt ait oratī⁹ poeta. Sic igit sepedict⁹ frater Johānes de Ruysbroech licet ī tercia ꝑte libri d ornatu spūaliuz nuptiaꝝ de illa sublimissima materia ꝛ obscurissima obscuri⁹ sit locut⁹ ī alis tñ loc⁹ ꝛ libris suis vbi d eadē materia dogmatisat plani⁹ ꝛ apti⁹ suā intētionē explanauit. Uñ ī libro suo q̄ dr de calculo vl'de ꝑfectōe filioꝝ dei ipe manifeste ꝑtestat q̄ ī possibile ē nos ex toto deificari nr̄amq; creatōez ī creatorē mutatos amittere. Diuīa em̄ natura sic ī se ē īmutabilis ꝛ incōuertibil'. ita nō sinit aliā naturā ī se essentialr ꝓuerti. Impossibile ē ei vt creatura de⁹ vl'creator efficiat. Uerūtñ deo ꝑ

mediũ ⁊ sine medio vnimur per medium videlicet gr̃e sue ⁊ nostroꝝ opeꝝ. Gr̃a eim̃ dei mentẽ nostrã irradians docet nos veritatez. dirigitq̃ nos ad oim̃es virtutes ⁊ ĩ eternã dei dilectionẽ. ⁊ amoris exercitiũ veriũtamẽ vltra has gr̃az ⁊ virtutes inter deũ ⁊ nos mediãtes deo etiam sine medio vnimur qñ ĩpetu ardẽtis amoris excedimꝰ oim̃e creatũ vsq̃ ĩ ipas supsubstãtiales dei diuitias vbi ĩ amore cũcta trãsimꝰ moriẽtes oim̃i ꝓsideratõe in quandã insciẽtiam ⁊ caliginẽ ibi agimur ⁊ superinformamur ipo ꝓbo etno qõ ẽ imago pr̃is. Huic s̃nie oẽs pr̃es superiꝰ notati ꝓcordãt. Cũq̃ sic deo vnimur remanet tũ ĩ nobis scitꝰ viuꝰ ⁊ amor actiuus. Qm̃ absq̃ scitu nr̃o deũ videre nõ possumꝰ nec sine amoris exercitio deo vniri vnitionẽq̃ fuare valemꝰ. Si me ignorãte totiꝰ mũdi dñs essem q̃d mihi p̃staret solatij. Idcirco sentiemꝰ nos eternal'r gustãtes ⁊ possidẽtes teste xpo q̃ ait. Hec est vita eterna vt cognoscãt te solũ verꝝ deũ ⁊c. Sic g̃ patet vitã nr̃am eternã ꝓsistere ĩ discreta siue distinctiua cognitione dei ⁊ ꝓtẽplatõe dei intuitiua. Vltra oia tũ hec erimꝰ q̃si expirati supra spũm sine spiritu ĩ abyssali ⁊ incõprehẽsibili ⁊ immẽsa dei gl'ia. Itẽ spũs dei q̃ nob flat efflu it ⁊ inspirat vt deũ diligamꝰ ⁊ fruties opemur/nos eim̃ ad se ⁊ ĩ se attrahit ⁊ intrahit vt in ipo quiescamꝰ ⁊ eo pfruamur. Et in his duob eterna vita stat quẽadmodũ p aeris inspiratõez ⁊ expiratõez diastole ⁊ sistole nr̃a vita pseuerat materialis. Et ex his patet q̃ nõ cõtradicit decretali qz ipse ponit sic decretal' asserit br̃itudinẽ nostrã ꝓsistere ĩ visione dei intuitiua ⁊ fruitõe diuine essentie. Preterea scio q̃ beatꝰ Thomas de aq̃no clare dicit q̃ ĩ visione q̃ videtur deꝰ p essentiã oportet q̃ deꝰ sit forma intellectꝰ nr̃i/qz quacũq̃z alia informaret/illa nõ duceret nos ĩ essentiã diuinã. ⁊ g̃ ĩ ipsa essentia diuia erit q̃si forma intellectꝰ q̃ intelliget. Nõ quidẽ nõ oportet ita intelligi q̃ diuia essentia sit ꝓa forma intellectꝰ nr̃i vl' q̃ ex ea ⁊ intellectu nr̃o efficiat vnũ simpliciter sic in naturalib ex forma ⁊ materia naturali. sz qz ꝓportõ diuie essentie ad intellectuz nostꝝ est sic ꝓportio forme ad materiã ⁊ q̃ fiat vnũ q̃ntũ ptinet ad actuz intelligẽdi. Et vlteriꝰ dicit q̃ deꝰ ĩ patria nõ tm̃ erit cognitio q̃ cognoscet ab aia sz etiã p quã aia cognoscet. Et q̃ cõcludit q̃ beatꝰ thomas fuit istiꝰ opinionis q̃ deꝰ p suã essentiã est ꝓiungibilis intellectui nr̃o nõ tm̃ sic quin ibi erit lumẽ glorie mediuz qõ eleuabit intellectũ nostꝝ ad ꝗ q̃ possit ꝓiungi essentie increate. sz ab ꝗ medio nõ dicit cognitio mediata. qz non cadit inter cognoscẽtẽ ⁊ rẽ cognitã sz est istud qõ dat cognoscẽti vim cognoscẽdi. Istud erit in patria. Sz ĩ statu vie nullꝰ intellectꝰ pure creature p̃t in visione dei p essentiã puenire p aliquã dispositõez sibi inherẽtẽ. sz cõtingit aliq̃n diuina ꝗtute q̃ aliq̃ res miraculose pducit in aliqõ in qõ nullo modo p̃t p aliq̃s dispositões sibi inherẽtes pduci. sic q̃ virgo pariat ⁊ q̃ ignis in aia cõburat. Et sil'r p̃t miraculose fieri q̃ diuia virtute aliq̃s intellectꝰ creatꝰ nõ habens nisi dispositões vie eleuet ad videndũ deuz p essentiã. nec tm̃ ex tali visione dicit beatus simpliciter. sz ꝓm q̃d tm̃ q̃ntũ cõicat ĩ actu beati. Puto q̃ hec dicta beati thome pbabiliter sustineri possũt absq̃ piculo heresis ⁊ p̃iudicio fidei. Insup p̃dictꝰ mgr̃ dicit q̃ nullꝰ theologoꝝ vnq̃ talẽ modũ beatitudinis posuerit q̃lis ab isto autore explicat videlicz q̃ aia tũc desinit esse in illa existẽtia quã prꝰ habuit ĩ ꝓprio genere ⁊ ꝓuertit seu trãsformat ⁊ absorbet inesse diuinũ ⁊ ĩ illud esse ideale defluit qõ habuit ab eterno ĩ essentia diuina. Pro cuiꝰ dicti euidẽtia est ꝓsiderandũ q̃ qñ aliq̃ scriptura est mistica ⁊ obscura tũc obseruãdũ est q̃ interp̃tatio fiat ꝓm intentionẽ dicentis. Nihil est eim̃ ita bñ dictũ qõ nõ possit male interp̃trando ⁊ narrãdo deprauari. Fateor ergo verꝝ esse q̃ nullꝰ doctoꝝ modus beatitudis ponit ꝓm quẽ iste mgr̃ sua verba intelligit ⁊ recipit. Sed nequaq̃ arbitror autorẽ huiꝰ libri ita desipuisse q̃ ipse sic sentiret sic iste mgr̃ sibi imponit nec illũ sensũ ꝗba sua p̃tendunt si diligenter inspiciant. sz potiꝰ sic itelligẽda sũt. q̃ mẽs dulcedine verbi diuini illecta rapit. ⁊ illabit a seipa vt verbo fruat. Illicq̃z ibi nosmetipsos excedimꝰ in caliginẽ ⁊ in modi carentiã inscrutabilẽ ibi nos deꝰ ex nobis ipis trahit trãsformat ⁊ deglutit in ipsam pfundissimã diuinitatẽ trãquillitatem in ipam sui supessentiã ⁊ sui spũs vnitatem amoris q̃ absorptõez vbi vi amoris extatici assequimur illã ꝓformitatẽ ⁊ deiformitatez quã ꝓm rõez idealẽ habuimꝰ ab eterno ĩ mẽte diuina ibiq̃z vnũ effecti sumus

cum deo. Nec vnitas non intelligēda fm identitatē realis existētie. sz fm quandaz ꝓformitatis ⁊ trāsformatōis silitudinem sequaq̄ ergo estimādū est p̄fatū fratrem Johannē de Ruysbroech fuisse istius opinionis vel erroris q̄ voluisset asserere spiritū rōnalem in beatifico vniri diuine essentie p trāsformatōez essentialē in identitatē diuine nature. aut q̄ nō sit necessariū q̄ potētia intellectiua creata sit eleuata p habitū supnaturalē lumīs glie ad eliciendum actū beate visionis. Sz ita videt sapere q̄ qr ipe de⁹ ꝓpter summā ei⁹ simplicitatē mēti illabit ideo cognoscem⁹ eū in seipo obiectiue ⁊ etiā per seipm repsentatiue vt ly in ipo excludit mediationē specie qr ī patria deus absq̄ specie ⁊ silitudine cognoscet. ⁊ ly per ipm excludat mediatōnē lumīs extranei diuinā essentiā repsentantis. qr essentia diuina ī suo ꝓpio lumine videbit. Nō em requirit aliud lumē de foris ab essentia. sic lumē solis requirit ad videndū colores ⁊ rez species: q̄s in tenebris videre nō possum⁹. sz p ꝗ nō vult dicere/ quin actu nr̄o creato/ ipm deū cognoscam⁹/ ⁊ p ꝗsequēs optet q̄ ipa potētia intellectiua sit p habitū supnaturalē informata vt possit ptingere ad istud obiectuz finitū ad qd̄ et se ptingere nō pt. Et qr in visione beatifica ipm visū nō videt p similitudinē sz p essentiā efficit qdāmodo intra videntē. Et ꝗ aūt q̄ ipm visū receptū est intra videntē vnit sibiipm videntē. vt fiat q̄si quedā penetratio mutua p amorē sic dicit Joh. iij. Qui manet ī charitate ī deo manet ⁊ de⁹ in eo. Ad vnionē aūt maxime ꝓueniētis sequit delectatio sūma ⁊ ī ꝗ pficit nostra felicitas. Et q̄ patet q̄ gaudiū fruitōis in actu diuine visionis q̄ videt diuina essentia nude in seipa inchoat sz in dilectōne ⁊ amplexu vnitiuo ⁊ gustu affectuali diuine dulcedinis pficit ⁊ ꝓsummat. Quānis em fruitio nō sit sine visione. pfecti⁹ est tm in dilectōe. Sic em hic pfectius est diligere q̄ agnoscere sic ⁊ ibi intellect⁹ noster implebit leticia visionis: sz affect⁹ noster implebit leticia dilectionis cui ꝓuenit ꝓire ⁊ trāsformare. Ad gaudiū beatitudinis tria ꝓcurrūt. perfecta visio. plena cōprehensio. inhesio amoris consūmati. Et ī isto stat tota sūma dictoruz fratris Johānis de ruysbroech ꝓcernentiuz p̄sentē materiā. Uñ sicut ex ipis dictz manifeste colligi ⁊ elici pt ipe ponit beatitudinē nostrā ꝓsistere in distinctiua siue discretiua cognitōe ⁊ ꝓtemplatione dei intuitiua. ⁊ hanc vocat beatitudinē actualē. ⁊ in fruitione dei quiescitiua vbi aia igne diuini amoris resoluta liq̄scit ⁊ deficit a seipsa ⁊ spoliata oīm viriū suaꝝ ꝓpria ⁊ naturali actiuitate mentalē simplicitatē induit ⁊ imaginis increate assequit assimilationē. Gaudiū fruitōis est tante magnitudinis ⁊ tā indicibilis suauitatz q̄ mēs beata vel humana plene cōprehēdere nō pt. sz tota absorbet ex plenitudine illi⁹ gaudij sic stilla aque absorbet a vino forti. vt dic Bet. Et istū gustū fruitōis oēs vires aie indicibili gaudio absorbēt ⁊ hāc inhesionē ⁊ amplexū mellifluū indissolubilis charitatz et absorptionē abyssabilē amoris vbi aia in abyssat ⁊ totaliter in deū trajicit ⁊ trāsformat appellat beatitudinē essentialē. qr ibi aia oīm viriū suaꝝ actiuitate spoliatur ⁊ vtit sola ꝓsolatōe diuīe suauitatis. Ibi inquit in pace in idipm dormit ⁊ requiescit. dormit ī quietatōe plena intellect⁹. requiescit in plena satiatōe affect⁹. Et sic patet q̄ sensus ei⁹ est verissimus nec discrepat a sentētia sanctoꝝ patꝝ. Et si est aliq̄s error in dictis suis ille solū stat in q̄d nois. noia aūt sūt ad placitū. ⁊ ideo talis error nō est magni ponderis. Q̄, aūt dicit q̄ ad fruitionē spectat plena cōprehēsio. ꝗ non est sic intelligēdū q̄ beati cōprehendūt totaliter ipm deū fm omnē modū q̄ est cognoscibilis. talis em mod⁹ cōprehensionis diuine nature est impossibilis omni creature vt patet Joh. i. vbi dicit. deū nemo vidit vnq̄. Sz iste mod⁹ cōprehensionis attenditur q̄tū ad īmediationē cognitōnis. de q̄ superi⁹ dictū est. qr beati verbū eternū et oīa alia in seipo ⁊ p ipm cōprehendēt ⁊ cognoscent. Juxta illud p̄s. In lumine tuo videbim⁹ lumē ꝗ est teipm qui es lumen subsistens dicit Augustin⁹.

Restat nūc vlteri⁹ videre q̄liter sane intelligēda sunt illa dicta fratris Johānis d̄ ruysbroech q̄ dñs cancellari⁹ in epla iudicat esse repudiāda tanq̄z erronea vel male explicata quoꝝ primū est istud q̄ d̄r. Perdit aia ꝓtemplantis ī esse tali diuino abyssali. ita q̄ non sit repibilis ab aliq̄ creatura. ꝗ vez est si sane ītelligat. Sic quippe intelligendū est q̄ in ꝗ gdu ꝓtemplatōnis

qm̃ mens rapiť in diuini luminis abyssũ
oim exterior obluiscit. nesciq; penit⁹ se
ipsam/seip̃m exuit ⁊ diuinũ induit quen/
dã affectũ ⁊ supmundanũ/totaq; trãsit in
deũ suuz/ ⁊ in aliã gloriã quã creatura sub
esse creaturali nõ attingit. qz in tali statu
esse suum creatũ ⁊ sue nature hõ excedit/ ⁊
sub esse diuĩe gr̃e ita sublimiter diuĩe sub/
stantie vnit q oẽs vires ⁊ potẽtie rõnales
supra se eleuant ⁊ in diuinã claritatẽ trãs/
formant/ ⁊ sic non est repibilis ibi ab aliq
creatura. Supra intellectũ em̃ ⁊ mentem
ibidẽ deũ cognoscit. Intellect⁹ em̃ noster
⁊ sensus corpore intra terminos creatu/
re exercent nec etiã intellectus excedit ens
aut speculũ. Unitio aũt excedit sublimi⁹
intellectũ theoricũ q̃z intellect⁹ imagina/
tionẽ vel sensuz. Mens em̃ in hac vnione
diuina ⁊ extatica transcendit omnẽ crea/
turã ⁊ seip̃az ⁊ omnẽ actũ viriũ appĥensi/
uarũ. Et p tãto dicit q nõ est repibilis ab
creatura. Ad hanc abstractionẽ dyonisi⁹
inuitabat thimotheũ ĩ mistica theologia
dicẽs. Tu aũt amice thimothee/circa mi
sticas visiones forti ꝓritõe ⁊ sensus relin
que ⁊ intellectuales opatões ⁊ oia sensibi
lia ⁊ intelligibilia ⁊ oia existẽtia ⁊ nõ exi/
stentia. Et sicut est possibile ignote ꝓsur/
ge ad ei⁹ vnitionẽ q̃ est sup omnẽ substan/
tiã ⁊ cognitõez. etem̃ excessus tuip̃si⁹ ab
om̃ni irretẽtibili ⁊ absoluto mũde ad sup/
substantialẽ diuinaz tenebraz radiũ sur/
sum ageris. vide aũt vt null⁹ indoctoruz
hec audiat. In ĥ ꝛbo dionisij sapiẽtia sũ
ma includit/ ⁊ culmẽ toti⁹ pfectõis vt pos
sibile est/ via ⁊ pfunditas libroz dionisij
ariopagite. ¶ Qd̃ p̃terea subiũgit q intẽ
tio autoris pfati videť esse q aĩa desinit es
se in illa existẽtia qua prius habuit claret
ex supra dictis q intentio autoris talis ñ
fuit q̃lis exprimit a p̃dicto magistro. sz ex
abundãti licet nõ incõueniẽter possumus
dicere q intentio autoris talis est q excel/
lentia rationalis creature in ĥ pficit ⁊ cõ/
summať qñ ꝓsurrectõe amoris extatici in
illud principiũ reuertit vnde primordia/
liter exiuit. ⁊ qñ aĩa intrat in istud diuini/
tatis archanũ ⁊ in illud intime quietis se
cretũ. tunc non oportet q ibi fiat corpis ⁊
aĩe dissolutõ/ sz in hmõi trãsformatõe aĩa
diuidit a spũ p hũc modũ vt qd̃ aĩale cor/
pulentũ ⁊ fetulentũ est deorsũ remaneat.
Spũs aũt ⁊ qd̃ spũale est ad sũma euolet
⁊ vsq; ad speculatõez diuine gl'ie sublime
tur/ ⁊ in eandẽ imaginẽ trãsformeť. Nihil
in creaturis vt dicit Richard⁹ in libro de
exterminatõe mali hac diuisione mirabi/
lius cernitur/ vbi istud qd̃ est essentialiter
vnũ atq; indiuiduũ/ in seip̃m in quandaz
portionẽ diuidit/ neq; in hoĩe vno alia est
essentia ei⁹ spũs atq; alia ei⁹ aĩa sz vna ea
demq; substãtia simplicis nature. Hõ em̃
in ĥ gemino vocabulo gemina substantia
intelligit/ sz tñ ad distinctõez ponit gemi/
na portio eiusdẽ essentie. Uñ supior p spi
ritũ. alia inferior p aĩaz designať ¶ Uñ p
planiori intellectu istoz habẽdo est ꝓside
randũ q spũs noster q̃nq; intantũ a corpe
⁊ aĩa diuidit vt spũs in spiritu ⁊ asserať et
q̃nq; spũs sup̃ spũm esse dicať. ⁊ q̃nq; spi/
ritus sine spiritu esse credať. Primũ patz
in Johãne q̃ de seipso dicit Apoc. i. Ego
fui in spũ dñico die. Qd̃ exponẽs haymo
sup apocalipsim dicit sic. Johãnes sic in
spiritu fuit q tñ ip̃az carnẽ fundit⁹ nõ de/
seruit sz spiritui eternitatis spũs ei⁹ adhe
sit ⁊ a spũ docẽte assumpt⁹ fuit spũs docẽ
dus. ideo tã mirabilia ⁊ pfunda vidit. Ri
chard⁹ aũt exponẽs idẽ verbũ dicit sic/ an
ĥ est spũm in spũ esse semetip̃m intra seip
sum totũ colligere ⁊ ea que circa carnẽ seu
etiã ĩ carne gerunť interim peni⁹ ignora/
re. Secundũ liq̃t in petro d̃ q̃ in actibꝫ ca.
xij. dicit. Et petr⁹ ad se reuersus dixit ꝛẽ.
Qd̃ exponẽs Richard⁹ libro. ij. de ꝓtẽpla
tione. Hoc sane non insipiẽter dicit q pe/
trus lõge supra homiez fuerit. qz lõge a se
metipo ⁊ supra semetip̃m recessit. Alioq̃n
nõ erat a q̃ ad se reuerterеť. Hoc idẽ ostẽ/
dit hugo sup septimũ hierarchie dicens.
Acutũ amoris est cũ oia trãscendẽdo de/
spicit Supferuidũ aũt amoris est cũ etiã
semetip̃m ꝓtemplãdo relinq̃t. ⁊ in ꝓtẽpla
tione dilecti se d̃spicit ⁊ miro modo fit vt
p dilectõis ignẽ in illũ sustollit q̃ est supra
se ⁊ p vim amoris expellit ⁊ exeat a se nec
se cogitat dũ deũ solũ amat. Terciũ appa
rebit in regina saba. de q̃ legit. iij. Reg. iiij.
c. q regina saba vides sapiẽtiã salomonis
⁊ domũ ⁊ habitacula ⁊ ordinẽ ministran/
tiũ nõ habebat vltra spũm. Qd̃ exponẽs
Richard⁹ lib. v. d̃ ꝓtemplatõe. c. xij. recte
nõne dicit spũs seip̃m nõ habere. qñ inci/
pit a seipo om̃ino deficere ⁊ a suo esse ĩ su/
permundanũ quendã ⁊ ꝛe plus q̃z huma
nũ statũ trãsire/ in mirabili trãsfiguratõe/

spūs ille ab humano videat in diuinū de
ficere ita vt ipe iā nō ipse eo dūtaxat tpe q̄
dño incipit alti⁹ inherere. Qui aūt adhe/
ret deo vn⁹ spūs est. Et sic totū ī istud di/
uinitatis archanū ītrat clamās cū ps. dese
cit ī salutare tuū aīa mea. hec ille. Isto ha
bito ⁊ intellecto facillime oīa illa dicta hu
ius tercie partis de nuptūs intelligunt ⁊
exponunt. ¶ Ex isto patet facillime intel
lect⁹ clausule illi⁹ q̄ subiungit. In ipa qui
dem sui vacuitate p fruitiuū amorē spūs
pdit semetipm deiqꝫ claritatē nullo inter
mediāte suscipit. Spūs semetipm p tāto
dicit pdere. qz ī tali statu vbi spūs huma/
nus intantū amoris feruorē supra se rapi
tur vt merito sine spū esse dicat. factus est
tanq̄ vas pditū. eo q̄ semetipm nō sentit
sz penit⁹ a seipo extinanit absorbet ⁊ defi/
cit. luce clari⁹ ꝓstat q̄ ꝓgrue dicit q̄ regina
saba spūm suū pdidit q̄ vltra spūm nō ha
bebat. Sic sil'r paul⁹ ꝓueniēter dicit spi/
ritū suū pdidisse qn̄ in raptu ꝓstitut⁹ vtꝫ
in corpe vel extra corpus esset ignorauit.
Qn̄ aūt mens humana hūc supmum ver
ticē id est mētis excessū attigerit tunc dei
claritatem nullo intermediāte suscipit qz
ab omnib⁹ imaginib⁹ ⁊ simbolis absoluit ⁊
ab oīb⁹ opatōib⁹ oīm viriū appbensiuarū
tā inferiorꝫ q̄ superiorꝫ ociat atqꝫ in super
substātiale radiū diuine luciditatis ducit
remoto omni velamine ⁊ īmediate deo vni
tur. sicqꝫ dei claritatē nullo intermediāte
suscipit. Istud autez qd dicit ac sine inter
missione ipe fit ea claritas quā accipit sat⁹
claret ex pdictis nō sic intelligendū/ ⁊ qua
liter doctores sancti idē sentiūt. Qn̄ ī epi
stola inferi⁹ annotata sic habet. Vac hora
incēsi sic aq̄ gutta vniat infusa multo vi/
no. Sic ista efficit lux in dño optimata ī
optimo. Optima quippe ac omipotēs ef
ficit. qn̄ in optimū ac in omipotentē tota
trajicit Qui satis ꝓcordat supꝫ septimū an
gelice hierarchie dicēs. Contēplatio ē dei
fica sil'itudo qz dū p eā illuminati lucētes
fiūt qdāmodo ipi⁹ lumīs lucētis sil'itudi
nē accipiūt. Qūo em̄ aer solis luce pfusus
in eandē trāsformat lumīs claritatē adeo
vt nō tā illuminat⁹ q̄ ipm lumē esse vide/
atur. Et sic ferrū in ipm ignē missū magis
efficit ignis q̄ ignitū. Sic viri pfecti cha
ritate induti siue imbuti charitas vident
poti⁹ vt emphatice loqr q̄ charitate suc/
censi. Induimini ergo dnm sic aer lucē si
cut ferrū ignē. ⁊ eritis lux in dño. Sic em̄
ferrū inflāmatū accipit ī se formā ignis et
dat se totū ⁊ nō partē ⁊ eripit se sibi/ rema
nendo ī se substātialiter inflāmatū/ ita aīa
vnita deo p ignē diuini amoris q̄si totam
dat se ⁊ mittit se in deū ⁊ in deū trāsforma
ta nō mutata substātia ppria trāsformat
se totā in deo amore q̄ est vita sua ⁊ p amo
rē fit q̄si tota diuīa. Naturale nāqꝫ est qn̄/
cunqꝫ aliqd trāsformat in aliud istud acci
piat ppriētates ⁊ ꝓditōnes illi⁹ nature in
quā trāsformat. Sic igit mēs deuota cū ī
lumē thearchicū trāsformat fit qdāmodo
claritas quā accipit. ¶ Itē qd sequit depē
detqꝫ nostꝫ esse creatū ab esse eterno ⁊ fm
essentialē existentiā vnū cū illo est/ sic acci
piendū est. q̄ mēti nre diuīa essentia realit
⁊ p̄sentialiter cōicat. Ubiqꝫ tot⁹ est de⁹ p
existentiā sz nō in singulis eqliter p efficiē
tiā. Et licet ex toto se vbiqꝫ opet tn̄ nō to
tū qd potētie sue ē vbiqꝫ īmo poti⁹ nusq̄ꝫ
opat. Qn̄ qz ppriū est diuine nature reb⁹
illabi ⁊ eoꝝ intimis cōmorari ⁊ p sui illa/
psum ꝓseruare rerꝫ naturas ne decidāt in
nō esse. idcirco dicit q̄ nr̄m esse creatū de/
pendet ab esse eterno. iuxta illud qd phs
dicit ī libro de celo ⁊ mūdo. Ab h̄ quidez
ente. s. deo depēdet celum ⁊ terra. Et qz ex
nature sue ppriētate cōpetit ipi deo vt in
habitet ī intimo aīe rōnalis. ppter qd dic
Aug. tu intimior intimo meo. ppterea di/
cit q̄ esse nostꝫ creatū fm essentialē existē
tiā vnū cū illo est. diuerse substātie sūt spi/
ritus dei ⁊ spūs hoīs ⁊ ergo spūs hoīs nō
est ita vn⁹ cū spū dei sic fili⁹ cū patre vnus
est de⁹. Sz qz illapsu sue p̄sentialitat⁹ in/
habitat aīaz rationalē quā inter oīa crea/
ta imagine sua insigniuit. penes quā ima
ginē transformat trinitati psonaꝝ ⁊ ptici
pabilis est diuine nature ⁊ beatitudinis il
lius. ideo dicit q̄ omne nostꝫ creatū fm es/
sentialē existētiā vnū cū illo est. De⁹ em̄ sā
ctis suis triplicē vnionē tribuit. s. nature.
gre. ⁊ gl'ie. Et de hac vnione naturali per
quā de⁹ cōmorat in intimo aīe rōnalis di
ctū istud est intelligendū. ¶ Qualiter aūt
illud fit accipiendū. Uniuersi quoqꝫ sup
sui creationē in vite ꝓtēplatiue altitudie
sublimati vnū sūt cū hac deifica claritate
īmo ipa claritas ipi sūt. atqꝫ in eo q̄ videt
⁊ qd videt lumine idē fiunt. satis patet ex
pdictis ⁊ spēaliter ex his q̄ dicta sūt in illa
clausula. Ac sine intermissiōe fit ipa claritas

quã accipit. Nõ enim vult autor iste dicere
q spũs adherẽs deo p amplexũ vnitiuũ ⁊
supra se rapt⁹ virtute extatici amoris q si
at vn⁹ vel idẽ cũ deo simpliciter substãtie
identitate qz ꝗ est impossibile sz fit vn⁹ cũ
deo/trãsformatõis silitudine/gr̃eqz ⁊ bea
titudinis participatione/feruidi amoris
amplexu ⁊ inhesione Et ꝗ satis innuit in
his ꝟbis q̃ postea subiũgit vniuersi deuo
ti spũs vnũ cũ deo pfundo amoris deflu/
uio sũt effecti nõ quomodolibet q̃dẽ vnũ
sz idipm qõ est ipa in se essentia dei. eo mõ
quẽ deifica beatitudo reqrit. Et istud idẽ
multi sancti doctores dixerũt. s. beat⁹ dio/
nisi⁹. Bernard⁹. Hugo. sic patet ex supra
allegatis. Sic in ipa beatissima trinitate
a patre filio egredit ab vtroqz spũssanctus
amor ver⁹ pcedens ꝯnectit patrẽ ⁊ filium
sic a fonte bonitatis supne sapiẽtia vnitiua
pcedens mẽti deuote illapsa tanta vnio/
ne ipam ꝯnectit spiritui ĩ tanto vt mereat
vt vnũ dicat esse cũ ipo Hãc vnitatẽ pete
bat xps cũ dicebat. Rogo pr̃ vt ipi vnum
sint sicẽ ego ⁊ tu vnũ sum⁹ ¶ Proinde his
verbis q̃ sequunt. videt insup sentiũt ⁊ in
ueniũt p ꝗ deificũ lumen se fm esse vitãqz
suã increatã eandẽ fore simplicẽ diuinita/
tis abyssũ satis mihi ꝯcordare videt sen/
tentia sancti augustini in. vi. lib. ꝯfessionũ
vbi dicit. Inde ãmonit⁹ redire ad meipm
intraui in intima mea duce te ⁊ potui qm̃
fact⁹ es adiutor me⁹ ⁊ intraui ⁊ vidi q̃licũ
qz oculo aie mee supra eundẽ oculum aie
mee supra mentẽ meã lucẽ dñi incõmuta/
bilẽ nec ita erat supra mentẽ meã sicẽ oleuz
supra aquã. nec sicut celũ supra terrã sz su
perior qz ipe fecit me ⁊ ego iferior qz fact⁹
sũ ab ea. Qui nouit veritatẽ nouit eã. no/
uit etnitatẽ charitas nouit eã ¶ Ad cui⁹
euidentiã est sciẽdũ q creature pexistũt in
mẽte diuina siue ĩ deo simpliciter ⁊ vnice
⁊ ꝗ q̃tum ad tria exẽplaria fm rationẽ di
stincta. Primo pexistũt creature in diuia
essentia fm rõnes suas pfectionales ⁊ qz
omnes pfectões sũt in deo vnitissime ideo
sic sub omnimoda distinctõe in essentia p/
existũt diuina essentialit̃ potẽtialit̃ ⁊ cau/
saliter. Scdo pexistũt in mẽte pr̃na origi
naliter fm rõnes suas ydeales ⁊ iõ ibi pu
to apparet creaturaꝝ distinctio fm rõnez
intelligẽdi. Tercio pexistũt in ꝟbo eterno
tanq̃ in exẽplari. pprio q̃tũ ad rõnes su/
as factiuas ⁊ exemplares. ⁊ ideo ibi appa
rent silitudines rerꝝ sub distinctõe pfecta
Est autẽ intelligendũ q cũ creatura dicit
in deo pexistere fm silitudinẽ suã exẽpla/
rẽ nõ est intelligendũ q illa silitudo sit ali
qõ additũ essentie. qz sic aliqõ accidẽs ca/
deret in deũ. Sz illa silitudo est realit̃ ip/
sa diuina essentia ⁊ ipm verbũ intellectuz
tñ cũ habitudine. put est imitabile ⁊ ptici
pabile a creatura. Vult ergo autor in ver
bis ptactis dicere q qũ mẽs rõnalis rapi
tur ĩ diuie lucis abyssũ ⁊ supra se eleuatur
statim deũ sentit ⁊ inuenit ⁊ experimẽtali
suauitate degustat. q ipa creatura non est
aliud in deo fm suũ ydiale q̃ ipa creatrix
essentia. put dicit Anf ¶ Porro illud vl
timũ dictũ q sepedict⁹ mgr̃ censet calũni
andũ ⁊ reprobandũ videlicet. Illic spũs
est supra semetipm trãslat⁹ ⁊ deo viuifica
tus gustãs vadẽsqz in vnitate viuide abis
sus in q̃ sese fm esse suũ increatũ possidet
immẽsas diuitias q̃ ipemet est iuxta eum
modũ q̃ eas de⁹ gustat ⁊ videt. non discre
pat a veritate si recte intelligat ⁊ pie inter
ptet. Intellect⁹ enim horꝝ verborꝝ talis est.
q qũ spõsus celestis introducit spõsã suã
in cellã vinariã id est abyssũ sue dulcedis
ei ꝯcedit degustare tũc plenũ gaudiũ ⁊ p/
fecta delectatio spõse id est mẽti deuote p
pinant ex q̃bꝫ totũ desideriũ ei⁹ pfecte q̃e/
tat. qz tũc introducit in gaudiũ dñi sui. et
in cubiculũ genitricis sue qõ nihil aliud est
q̃ ipsa diuina essentia sub rõne obiecti be
atifici ⁊ vt exẽplar ⁊ ydea rõnalis creatu/
re. qz vt sic habz mentẽ rõnalez pprie qui
etare ⁊ tũc assequit vbertatẽ ⁊ affluẽtiã di
uine gr̃e a q̃ ois satietas ⁊ gr̃e fecũditas in
aiam diriuat. qz in claritatẽ verbi diuini
transformata deificat. vbi gustat ĩmensas
diuitias q̃ ipemet est. qm̃quidẽ aia infini/
tatẽ illi⁹ gaudij nõ comphendit. sz tñ bea
tificã eius identitatẽ raptim apphendit.
iuxta modũ supra expositũ. Istud maxie
fit in raptu ¶ Pro declaratõe aũt illi⁹ di
cti qõ subiungit gustãs ⁊ videns immẽsas
diuitias iuxta eũ modũ quo eas deus gu
stat ⁊ videt est diligẽter aduertendũ q ver
bũ eternum est quedã refectio mentalis ⁊
qõdam gaudiũ intellectuale ipsoꝝ ange/
lorum ⁊ omniũ beatoꝝ q̃ pari voto ⁊ con
cordia plene possidẽt omnẽ thesauꝝ cele/
stis sapiẽtie ⁊ bonitatis diuie. q̃ ꝺ torrẽte
diuie voluptatis ꝯtinue potant. ⁊ ab vber/
tate suauitatis in ea degustant puritate

obiectiua qua deus fruit in seipo/ideo di
cit q̃ gustāt ⁊ vident immēsas diuitias iu
xta eū modū quo eas deus gustat ⁊ videt
¶ Ut aūt finē loquēdi faciā ⁊ textū cū glo
sa proferā.cōclusio finalis oīm p̄dictor ⁊
explanatio p̄clara dictor illi⁹ tercie p̄tis
de ornatu spūaliu nuptiar stat in isto/q̃
sancti iuxta vaticiniū Isaie.pphete in ter
ra sua duplicia possidebūt/q̃ sancti ī pa/
tria duplicīter reficient ⁊ beatificabunt/
hoc modo.q̃ vires ⁊ potentie rōnales ad
imaginē pertinētes.s.memoria intelligen
tia ⁊ voluntas bibēt de fonte viuo ī ea pu
ritate obiectiue sicut de⁹ sua fontali boni
tate fruit in seipo.⁊ iste eedē vires satiabū
tur ⁊ inebriabunt ⁊ hoc essentialiter gau/
dio fruitionis ⁊ gustu intellectuali diuine
dulcedinis/vbi p efficaciā diuini luminis
absorpte in diuine suauitatis degustatōe
⁊ ampleru ⁊ inhesione ꝯsummati amoris
sopient.⁊ requiescēt ab oīni opatōe intel/
lectuali⁊ ⁊ sic iste vires semp erūt actiue et
operose cū hoc quiescentes ⁊ ociose/semp
famelice semp saturate/diuersis tñ respe/
ctib⁹. Istud donū quibusdam sanctis licet
paucissimis ꝯcedit in hac vita.sic Paulo
datū fuit in raptu.sz hoc nō fixe non īmo
biliter sz raptim trāsitorie ⁊ fluxibiliter si
cut supra dictū est. Istius opinionis fuit
autor isti⁹ libri d' ornatu spūalium nupti
arum ⁊ eiusdem opinionis arbitror fuisse
beatū dionisiū.sicut patet inspiciēti libr
suū de mistica theologia.⁊ huic opinioni
ego adhereo sz nō pertinaciter. Si q̃d em
h dictū videt qd' appareat repugnare ve/
ritatib⁹ articulor fidei.hoc totū reuoco ⁊
correctioni sancte matris ecclie ī qua xps
suā sanctissimā autoritatē trāsfundit me ⁊
quicq̃d hic dictū est sūmitto ¶ Ad extre
mum hoc infero q̃ magistra intelligēdi est
experiētia,put sancti testant. Et ille opti
me veritatē iudicij nouit qui eā nō audiē
do solū sz gustādo ⁊ faciendo didicit. Qui
em veritati vnit⁹ est ex ipsa vnione bñ no
uit q̃ bñ sentit.q̃nis eū multi corripiant
tanq̃ mentis excessum passū In tali ergo
materia q̃ solum p experientiā ⁊ gustū co
gnoscit.magis est credendū his q̃ noticia
experimētali hec gustauerūt q̃ his q̃ solo
lumine intellect⁹ ⁊ litterarum studio pol
lent. Hec autē sapientia vnitiua ⁊ anago
gica q̃ omnē rationis apphensionem tran
scendit sola diuina īmissione percipit.q̃
nō tantū affectū supra se erigit ⁊ amore ex
tatico sponso altissimo creaturā perfecte
vnit sed insup intantū eleuat intellectū vt
multo plus omni prudētia ⁊ cognitōne di/
uinis fulgoribⁿ illustret q̃ aliquo ingenij
exercitio valeat obtineri. Et ergo non vi/
dent mihi recte sapere qui nolunt q̃ aliq̃s
de diuinis scientijs disserat nisi fuerit phi
sicis ⁊ naturalib⁹ scientijs p̄ditus ⁊ imbu
tus Incongruū em videt intantū nature
deferre studio artis ⁊ sollercie hominū/q̃
plus possint hominib⁹ afferre q̃ gratia q̃
repente agit.subito imprimit.infallibili/
ter docet.⁊ inhesitanter facit existere men
tes in his que docet.⁊ luce clari⁹ que alijs
vident obscura demonstrat. Ipa em sapi
entia ⁊ scientia que sola sancti spūs influ/
xione percipit certissima ⁊ amātissima cō
probat.q̃ sine omni dubitatione ⁊ opinio
ne,pcedit/⁊ omnē alteri⁹ discipline leuita
tem excedit. Hāc doctrinā p̄clare sapien/
tie sibi soli īcreata sapia refuare voluit vt
sciat oīs mortalis creatura q̃ est doctor ī
celo qui solā verā sapientiam solis electis
scolarib⁹ per celestes emissiones ⁊ sue cla/
ritatis radios manifestat ⁊ omnes mundi
sapientes confutet.cū simplex vetula vel
idiota ad isti⁹ sapientie vnitiue ꝯsurrectō
nem pfecte possit attingere quā nulla phi
sica scientia vel mortalis industria appre
hendit. Que meli⁹ intelligimus melius p
ferimus. Spiritualis omnia dijudicat.et
ip se a nemine iudicatur ¶ Patet ergo ex
his quomodo sanctissimi ⁊ excellētissimi
doctores qui in vtraq̃ specie templatio
nis pfecti fuerunt eadem docuerūt ⁊ sense
runt que tercia pars libri de ornatu spiri
tualium nuptiarum dogmatisat licet for
te sub alijs verbis. Non aūt refert diuersi
tas narrationis vbi eadem res narrat sic
dicit beatus Augustin⁹. Et ergo p̄dicta
doctrina non est abijcienda ⁊ eliminanda
sz vbiq̃ sustinerī potest absq̃ periculo er/
roris tanq̃ consona ⁊ ꝯformis sanctorum
patrum traditionib⁹/vnde quia ꝓba hu/
ius libri ex fervido affectu ⁊ vigore dile/
ctionis prolata sunt.non sunt recipienda
fm sensum quē fm sonum vocis videtur
facere/sed fm sensū pro quo fiunt intelli/
genda sunt ⁊ interpretāda/⁊ fm materiaz
subiectam sermones eius expetendi. Ista
sunt spiritualia ⁊ mistica ⁊ ideo solis spi/
ritualib⁹ sunt comunicanda ⁊ cōmunicanda

nec huiusmodi in scholis sunt tractanda Sed esto q̃ sepedictꝰ autoꝛ in aliquibus forte nõ ita dixisset sicut aliqui vellent. vl̃ quoniã melius vl̃ veriꝰ dici quiuisset. que cura de hoc. In opusculis tractatoꝝ ml̃ta coꝛrigenda inueniunt. Si ad abiectionem alicuiꝰ tractatꝰ sufficeret aliqd̃ dictũ in eo coꝛrigendũ. pauci tractatus recipiẽdi essent Negare nõ possum nec debeo aut Aug̃. sicut in ipis moribꝫ meis. ita multa esse in tam multis opusculis meis q̃ possunt iusto iudicio ⁊ nulla temeritate culpari Itẽ idem. noli meis litteris quasi canonicis scripturis inseruire. sed in illis et qd̃ nõ credebas incunctanter tibi inuenendum crede. in istis autẽ qd̃ certũ habebas nisi certum vel certe intelleꝛeꝛis noli firmiter tenere. Nõ em̃ par autoꝛitas scripture canonice debet ⁊ eaꝝ expositõibus In omnibus bene agere ⁊ in nullo deuiare nõ est humanitatis sed deitatis. Estimo tamẽ q̃ doctrina eius quantũ ad intellectum suũ in paucis calumniã patiatur. licet forte quedã planiꝰ ⁊ irreꝑhensibilius potuisset dixisse. Hec dicta sufficiãt contra eos qui doctrinaꝝ predicti viri videnꝯ calumniari sub coꝛrectione tamẽ semper melius sentientiuꝝ ¶ Sed dicet aliquis quis est iste qui ausus est os suum ponere in celum ⁊ respõdere domino Cancellario parisiensi discretissimo ⁊ eruditissimo viro. Fateoꝛ charissime q̃ ego sum minimus clericoꝛum ⁊ religiosoꝛum qui nõ sũ dignus vt soluam coꝛrigiam calciamentoꝛum domini mei Cancellariꝫ qui incõparabiliter vita moribꝫ ⁊ scientꝫ me ꝑcellit. Protestoꝛ tamẽ q̃ non ostentationis gratia nec temeritatis motus audacia ꝑsumpsi respondere obiectionibꝫ tanti viri Sꝫ duo sunt que me mouerunt ⁊ incitauerunt ad scribẽdum ista. Primum est qꝛ emulatoꝛ existẽs paterne traditionis ⁊ zelum gerens pro doctrina patris nõ potui patienter sustinere vt ille liber quẽ ꝑ spiritum sanctũ spero fuisse compilatũ vilipẽderetur abꝫceretur ⁊ contemptui haberetur. Secundũ est qꝛ annuens pꝫs ꝓcibus ⁊ desiderꝫs fratris bartholomei qui instãter put quibusdã referentibꝫ intelleꝛi roganit sibi intellectũ verboꝝ illius tercie partis libꝛi d̃ ornatu spiritualium nuptiarum exponi ⁊ reseraꝛi institi ⁊ laboraui inquantũ potui dicta tercie partis prefati libꝛi explanare ⁊ ad quẽ intellectum essent capiẽda enodare. Si scripsi vt debui approba tu ⁊ tui. Si vero nõ vt debui ignosce xp̃e tu ⁊ tui. Amen.

¶ Finit libellus Johãnis de schoenhauia i quo defendit dicta fratris Johãnis Ruysbroech cõtra magistrum Johannẽ de Gerson Cancellariũ parisiensem.

Epistola magistri iohannis de Gersonno ad fratrem Bartholomeum Carthusiensem contra predictã defensionem.

Gratia tibi ⁊ pax vir exẽplo Job simplex ⁊ rectus ⁊ timẽs deum. Oblata est mihi nuper sicut nosti grandis epl̃a tendẽs saluare modos locutionũ positos in tercia parte tractatus cuiusdã intitulati de ornatu spiritualiũ nuptiarũ. Quos ego modos alias ꝑ catholice veritatis sinceritate seruanda aput animos minus instructoꝛũ ostẽdi ꝑ epistolã tibi directã nõ esse seruãdos. Hꝫ quid agimus. Quo nos inter tot occupationes vertimus. Itaq̃ faciendi plures libꝛos vel epl̃as. arguendo vl̃ replicando nullꝰ est finis. Hstemus igiꝯ infra limites epl̃e prime. ⁊ ꝑ ꝓsideratões aliquas. facili planoq̃ stilo sumptas ex eadem/iustificatio sua monstretur.

Nobis ad certã regulaꝝ loq̃ fas est/posita est illic sententiosissima hec. verissimaq̃ augustini sentẽtia/q̃ tollit barbarã ꝓfusionẽ linguaꝝ a sacra doctrina/nã qualis altera esset efficatioꝛ via ꝓhibendi edificationẽ turris dauitice in bonũ. q̃ꝫ si fieret nominũ vl̃ terminoꝝ ꝑ libito cuiuslibet variatio. Nõ em̃ tũc intelligeret vnꝰ alteruꝫ in quadã babilonis ꝓfusiõe laberemur Nõ ergo sufficiẽter excusat autoꝛ tractatus illiꝰ ꝑ suũ defensoꝛeꝫ q̃ sic ait. Et si sit aliq̃s eroꝛ in dictis suis ille solũ stat i q̃d nominis. nomina aũt sunt ad placitum. ⁊ ideo talis eroꝛ nõ est magni ponderꝫ. Si em̃ sancti doctoꝛes vt Augꝰ. ⁊ hieronimꝰ

admisissent modos loquēdi hereticoꝝ ꝓ/
tinus habuissent pacē cum eis/sed malaꝫ
pacē. Notetur responsio magni basilij in
casu simili q̄ noluit nec in solo verbo qui/
dem deuiare ꝓfitendo catholicā veritatez
Sic nec hieronim⁹ ꝺ ꝟbo isto omousion
sic alij sine numero. Fuit quidā tempore
meo scot⁹ qui respōdendo dicebat patrez
esse causam filij. hoc dicebat id est pater ꝓ
ducit filiū. Coact⁹ est statim reuocare di/
ctum suū nec expositio sua quomodolibꝫ
admissa est q̄uis esset ad intellectū suū et
exp̄ssionem verissima.

Modus loquēdi doctoꝝ si repe/
riatur impropri⁹ ⁊ parabolic⁹
⁊ inusitat⁹ aut figuratiu⁹ extē/
di vel in vsum trahi non debet
sed ad sensū ꝓprium ⁊ nō figuratiuū reue
renter exponi. Alioquin frustra essent do
ctores in theologia cōstituti principali/
ter ad hoc officiū elucidandi sacrā scriptu
ram quā magis atq̄ magis aliter agendo
ꝯfunderent/vnde si quis ad vim vocis su
stinere vellet ꝙ de⁹ ad liberandū susceptu
rus hominē nō horruisti virginis vterū/
vtiq̄ erroris reus esset. Tolerent igit̄ pa/
tienter homines inferioris grad⁹ ⁊ sciētie
si dicta eoꝝ querant̄ ad propriū vsum co/
artari/nō ī perniciē doctrine catholice di
latari. Hac cōsideratione permotos exi/
stimo doctores nouissimos thomā bona
uenturā alexandrū de halis ⁊ similes duꝫ
omisso omni verboꝝ ornatu tradiderunt
theologiam per q̄stiones vt sub certis re/
gulis ⁊ sub p̄scisa verboꝝ forma tutissimā
haberem⁹ theologiā tam praticā q̄ specu
latiuam/reducēdo doctores oēs ꝑores ad
vnā securāq̄ locutionis ꝓprietatē.

Vnicuiq̄ in sua arte perito cre/
denduꝫ est/hec est ratio cur do
ctoribꝫ in sacra theologia exer
citatis dat̄ autoritas interp̄tā/
di doctrinaliter sacrā scripturā qd̄ maxīe
habet fieri ī scolis doctrinā imp̄tiēdo his
qui tam ingenio q̄ exercitatione cōtinua
capaces sunt ad intelligendū. Cum igit̄ q̄
ponit tercia pars tractat⁹ p̄nominati sūt
de punctis sacre scripture īmo de summa
theologia q̄ mistica nominat̄ ⁊ quā scola/
stico more albert⁹ magn⁹ ⁊ quidā alij cla/
ro ꝓprioq̄ sermone exposuerūt/quis nō
mirabitur audire ab hui⁹ autoris defen/
sore ꝙ hec in scolis nō sunt tractanda Ita
videlicet publicabunt̄ nunc sriptis nunc
verbis idioma vulgare seruantibꝫ ⁊ aput
simplices adolescētulos/apud senes hebe
tes/apud illitteratā plebeculā/apud anus
decrepitas/nūc in foro/nūc in angulis/et
viri doctissimi tam ingenio q̄ exercitio p̄
diti/ab alijs recte loquēdis quia scolasti/
ci sunt arcebunt̄.

Qui adheret deo vnus spūs est
hāc vnitatē null⁹ sane potest in
telligere vel exponere quantū/
cūq̄ verba multiplicauerit ad
aliū sensū q̄ per assimilationē. de qua dic̄
Johes in canonica. Scim⁹ ꝙ cū ille ap/
paruerit similes ei erim⁹. Om̄is em̄ mo/
dus alter loquēdi metaphoric⁹ vel figura
tiuus vl' yperbolic⁹ vel emphatic⁹ docto
rum sanctoꝝ vt dyonisij ⁊ alioꝝ si nō refe
ratur ad hanc regulā repudiandus. Assi/
milatio aūt nō tollit sed perficit naturam
neq̄ tollit qd̄ habet creatura in ꝓprio ge/
nere quoniā illud perdere nisi ꝑ annihila/
tionem anima ratōnalis nunq̄ potest/ac
ꝓinde sequitur ꝙ similitudo adducta per
qualēcunq̄ doctorē de infusione gutte aq̄
in dolium vini fortissimi ad vnionem ani
me ꝯtemplantis cū deo/tanq̄ sit om̄imo
da similitudo/repudiāda est prorsus tan/
q̄ habens errorē īmo insaniā almarici cō
demnati ponentis creaturā verti in deuꝫ
⁊ in suū esse ⁊ principiū ideale sicut notat
hostiensis sup̄ illud capitulū damnamus
de sūma trini. ⁊ fi. catho. Deniq̄ simil' fan
tasia fuit alias parisi⁹ tanq̄ fatua ⁊ inin/
telligibilis aduersus vnuꝫ augustinēsem
damnata.

Deuotio illoruꝫ culpanda est q̄
nituntur inuoluere sententias
sermonibꝫ imperitis peregri/
nis ⁊ inusitatis vel eos qui sic
volūt laudare atq̄ defendere ⁊ defendēdo
seip̄os magis inuoluere q̄ euoluere. Ad/
ducam h̄ loco ne mihi soli videar inniti ꝑ
ticulā cuiusdā sermonis facti in capitulo
vno fratꝝ Carthusien̄. Anno dn̄i. M.cc
cc.viij.cui⁹ thema est. videamus si floruit
vinea ⁊c̄. Quartā ꝟo deuotionez falsā id ē
vanā ⁊ curiosā illi exercēt q̄ sine mortifica
tione ꝓprie volūtatis a zelo dn̄o seruiēdi/
vitā sp̄ualem ꝯsistere credūt in ruminatōe
vel potius fantasiatōe reꝝ sp̄ualiū/estimā
tes hāc ip̄am fantasiationē vel saltē dele/
ctationē inde ꝯsequentē deuotionem esse

vnde hi ad hanc ipam ꝯsequendā nō ꝯten
ti modos loquēdi scripture sacre adinue
niunt sibi vel fingūt de rebꝫ spūalibꝫ mo/
dos abstractiores/eo ꝙ tales maiorez eis
delectationē generent. Plerūqꝫ etiā ob hꝰ
materias satis faciles obscuris modis et
abstractis in quibꝫ delectant̄ obuoluētes
aut vocantes/humiliationē vel fortassis
etiā altā contemplationē.summersionē in
abissali ꝓfundo.diuinū amorē annihilati
onem vel in nihilū redactionē/charitati/
uum motum mentis in deū/influxū ī deū
vocantes/motꝰ ad opus ꝓpter deū/efflu/
xuz a deo/ꝛ sic de aliis ꝯsimilibꝫ/q̄uis tñ
xp̄s ꝓphete ꝛ apostoli ꝛ omnes doctores
scripture sacre tractatores quantū pote/
rant ꝛ expediebat ea que difficilia fuerūt
ꝑ modos loquendi fecerūt facilia. Hec re
uera falsa deuotio est religiosis periculo/
sissima/quoniā mltos vt quotidiana heu
docet ꝛ dolenda docuit experientia/q̄ spi
rituales ac religiosi apparebāt/decepit in
fatuauit vl' penitꝰ excecauit/ita vt fierent
in obseruātiis regularibꝫ q̄s despexerant
desides.superioribꝫ quos rudes reputa/
bant rebelles.etiā aliq̄ fugerēt ꝛ apostata
rent. Aliqui etiā hereticarēt/vel ante tem
pus ꝓphetarent/dicētes hec dicit dñs cū
dñs nō esset locutus. Sꝫ supba vel saltez
fantastica capita eoꝝ hec ipsa cōfinxerūt.
Aliqui quoqꝫ mirabiles fatuitates extrin
secus in pretensis iubilationibꝫ tripudiis
saltationibꝫ ꝛ huiusmodi ostenderūt. Se
quitur. Quarta deuotio est vinū valde fu
mosum id est supbie generatiuū ꝛ est libi/
dinosum de quo mistice ꝛ illa fortassis in
hibitio apostolica accipi potest/nolite in/
ebriari vino in quo est luxuria. Et reuera
in hoc ipso est spūalis luxuria eo ꝙ sic fal/
se deuoti non dei cultum ꝛ honorem sed ꝓ
priam querunt delectationē.hec ibi. O si
vidisses quisquis autor fuisti sermonis il
liꝰ si vidisses epistolā nouiter ostensā mi/
hi q̄d dixisses:q̄d stomachi habuisses.

Amicus plato amicus socrates
magis amica veritas. Peruer
tit enim affectio nimia ad do/
ctorem aliquem vel doctrinaz
iudicium non solum praticum quod se/
pissime contingit sed etiam speculatiuuz
de quo minus videretur/quasi videlicet
more pitagoricorum non liceat aliud īter
rogare q̄ si magister hoc dixerit. Tollēda
est igitur e medio sicut odiosa concertatio
ꝛ insectatio īuidiosa sic pertinax ꝛ animo
sa huiꝰ vel illius doctrine defensatio. Pa
tet autem conscientia mea aput te deꝰ.qꝛ
nullatenus odio cuiuscunqꝫ fueram indu
ctus scribere que scripsi. Sed quia veris/
sime tunc mihi videbatur sicut ꝛ nūc ma/
gis ac magis inspicio modos illos loquē
di nimis improprios esse vnde ꝛ sic dixi
inter cetera postq̄ de vnitate ad deū que/
dam inducta fuerant.hoc tropo inquā ꝓ/
bat boetius hominem bonū esse deum iu
xta illud. Dixi dij estis.non quidem ꝑ ve/
ritatem ꝛ vnitatem diuine essentie ꝛ locu/
tionem ꝓpriaz.sed participatiue ꝛ assimi
latiue immutatiue ꝛ nuncupatiue. Q, si
autor iste pari modo responderit se dicta
sua intellexisse de illa vnificatione spiritꝰ
cum deo non contendo non contradico/
sed explicationem aliter sonare non dubi
to. Hec ibi. Uide queso o lector si mode/
stior esse potuerit sermo meus.addito ꝙ
postmodum tam verbis excusare conatꝰ
sum predictum autorem postq̄ innotuit
mihi ꝙ in alio loco plus expresserit ꝙ cre
atura nullo modo perdit esse suum qd̄ ha
bet in proprio genere.ꝙ si idem inseruissꝫ
ad verba tercie partis sui tractatus.non
ita prebuisset occasionem errandi ꝛ se cul/
pandi.non solum aput simplices sed litte
ratos ꝛ edoctos. Uidebit hoc qd̄ dico ve/
rum esse qui forsitan inciderit in tractatu
lum vnum quem d̄ theologia mistica tam
speculatiue q̄ pratice conatus sum ordi/
nare.habens hanc intentionem deducere
ad noticiam familiarem ꝛ propriam scho
lasticorū ea que deuoti homines de ea ma
gis affectiua declamatōne ꝛ figuratiua lo
cutione q̄ litteratoria proprietate tradi/
derunt. Notetur locus ille vbi theologia
mistica differentiā hanc a litteratoria po/
nitur inter ceteras habere.quia vnit ꝛ trās
format.

Alij qui amant.sibi somnia fin
gunt ait virgilius Super hoc
dicto cum experientijs ꝛ ratio
ne certa fundat̄ dictuz prioris
epl'e mee q̄ sic ponit̄. Sic ex carētia pij af
fectꝰ ꝛ magꝭ ex infectōne eiꝰ ꝑ vicia/errant
nōnunq̄ peritissimi ī sacris.excecauit em̄
eos malicia eoꝝ/ꝛ dati sūt in reprobū sen
sum. Ita ꝛ paruo lumine intellectꝰ ꝛ ꝑua
instructōe ī studio ir̄aꝝ etiam secularium

qñq̃ꝫ/p̃sertim in logica/prolabunt̃ aliqñ ĩ errores ꝑiculosissimos illi qui magnoruꝫ sunt erga virtutes affectuũ. q̃les apl's vocauit habere zelũ sꝫ non ꝟm scientiã. adeo vt si nõ humiliter sapiãt ⁊ nisi sese contrahant infra metas sue cognitõis nulli ꝑtinacius inueniuntur neq̃ absurdius errores confingere/propterea nõ leuiter oportet eos scribere vel docere. sꝫ nc absq̃ cautela magna adherendũ est eis nisi preuia discussione diligenti ⁊ doctorũ examinatione. In talibꝫ quippe sepe reperimꝰ plurima aut falsa aut male explicata ac ꝓinde multã erroris materiã p̃bentia simplicibus quãq̃ꝫ in multis diuinissima altissimaq̃ sint. Addo nunc id qđ euenit tẽpore meo de quadã que ꝓphetissa ⁊ miraculorum operatrix reputata est a multꝫ. quã ⁊ vidi ⁊ allocutus sum. Hec tandẽ dixit ⁊ scribi iussit. q̃ spiritus suus deũ ꝯtemplãdo fuerat annihilatꝰ/vera annihilatione ⁊ hinc recreatus. Et dũ quereret̃ qualiter hoc scire potuerat respõdebat se expertaꝫ Dies mihi nõ sufficeret si numerare vellẽ innumeras tales insanias amantiũ ĩmo ⁊ amentiũ qꝛ nõ ꝟm scientiã quales videntur fuisse begardi ⁊ begarde quẽadmodũ in quodã tractatulo de distinctõe verarũ reuelationũ a falsis memini p̃dẽ ãnotasse

Docendus nõ est vel monendus q̃ errorẽ suũ defendere mauult q̃ꝫ corrigere. Hoc oratiꝰ posuit in fine poetrie sue. Exigitur igitur correctio seuerior si sic iterũ fuerit pugnator ad saluandã tanq̃ꝫ ꝓpriã hanc verborum improprietatẽ. Quo pacto sit vel quo ordine postulandũ/quippe videbitur ordinarij ⁊ ĩquisitioris iudiciũ qm̃ parua radix peregrini sermonis serpit vt cancer/⁊ modica errorum scintilla (sicut ĩ arrio patuit) dum nõ conueniẽter opprimitur vel artatur/magnã erumpit in flãmam. Sic nuper actum est parisius ꝑ sacram theologie facultatem aduersus illos qui doctrinam quandã peregrinam Raymundi lulli conabãtur inducere que licet sit in multis altissima ⁊ verissima quia tamen in alijs discrepat a modo loquẽdi doctorum sacrorum ⁊ a regulis doctrinalis sue traditõnis ⁊ vsitate in scholis/ip̃a edicto publico repudiata ꝓhibitaq̃ꝫ. Dicam hic qđ sentio si tales locutionum modos publicari perciperem/apud almã vniuersitatem parisiensem vel per sermones vel per scholas deducerem protinꝰ ex officio cui indignus deseruio. ad censuram theologice facultatis/vt examinaretur ⁊ examinata suum quale mereretur iudiciũ sortiretur. Bene vale pater emerite. memor mei in orationibꝫ tuis.

¶ Finit secũda epistola Johãnis de gerson contra dicta fratris Johannis Ruysbroech in tercia parte tractatus sui de ornatu spiritualium nuptiarũ.

Incipiũt lectiones

due perutiles sup̃ marcũ ⁊ ad cõmendatõnẽ ꝓpositi nostri ⁊ voti multũ faciũt ⁊ valent doctoris Johãnis de gerson Cancellarij parisiensis.

Sicut scriptũ est in Isaia ꝓphã Ecce ego mitto angelũ meũ ante faciem tuã q̃ p̃parabit viã tuaꝫ ante te. Textꝰ p̃sens hodierne lectõis ꝟm diuersas punctuatões ⁊ postillaꝝ sentẽtias ad p̃cedentia ⁊ subsequẽtia varie coaptat̃. Nã qꝛ autoritas ista. Ecce ego mitto angelũ meũ. nõ de Isaia sed de malachia Malach. iij. sumpta est referri posse dixerũt quidã hãc ꝑticulã sic̃ scriptũ est ĩ Isaia ꝓpheta ad illud qđ ĩmediate p̃mittit̃ tãq̃ꝫ in eiꝰ ꝯfirmatõeꝫ atq̃ꝫ fulcimentũ. vt sit sensus. Initiũ euãgelij ihu xp̃i filij dei id est q̃ fuit filiꝰ dei ⁊ q̃si paꝝ sibi absq̃ꝫ ꝓphetico testimonio istud posuisse. addidit sic̃ scriptũ est ĩ Isaia ꝓpheta Potest em̃ ab h̃ ꝓpheta trahi xp̃m fuisse deũ atq̃ꝫ dei filiũ. vel qꝛ vocatꝰ est emanuel. Isa. viij. et. liij. Generationẽ eiꝰ q̃s enarrabit. De eterna eius a patre productione dictũ est. ⁊ ex primo capitulo ⁊ alijs ibidẽ elicit̃. Dissoluit̃ h̃ modo ĩpia Porphirij heretici blasphemia q̃ nisus est ꝓbare euangelistã nostruꝫ dãnare mendacij. qꝛ illud qđ dictũ est Neq̃ꝫ tñ coartat tal' obiectio vt ad hãc expositionẽ fugiamꝰ ¶ Constat itaq̃ꝫ ꝓphãs om̃es vno ⁊ eodem spiritu suas ꝯtexuisse prophetias. ac perinde quod vnus posuit (quia non tam ipse q̃ꝫ spũssanctꝰ loq̃bat̃) potest ab altero (qui similiter est spiritussancti instrumentum) intelligi qđãmodo

dictū seu positū. ⁊ si nō explicite tñ impli
cite. Dicūt igit̄ alij vel ijdem aliter/duas
ī textu particulas a duob⁹ ꝓphetis excer/
ptas. Prima est malachie tā sensu q̄ ꝟbis
Secūda est Isaie q̄ cū prima similē satis
explicat sententiā vbi dicit̄ vox. Et q̄niaꝫ
Isa. principalior fuit atq̄ famosior ⁊ legē
tib⁹ notior. qꝛ insup finis plerūq̄ rem to/
tam denominat placuit euāgeliste nostro
qui etiā breuitati studebat nō duos ꝓphe
tas sꝫ vnū ⁊ hunc maiorez nominare. Et
sub hoc sensu recepit eccl̄ia/siue originale
Marci euāgeliū sic habuerit vt tenet Be
da in cōmento. siue a quibusdam nō recte
scribentib⁹ additū fuerit quēadmodū sen
sisse videt̄ Hiero. sup p̄s. ¶ Incipit igit̄
ꝟm hunc expositōis modū euāgelista no/
ster suā texere rationē vbi notandū occur
rit qd̄ ait in cōmento. Scriptur⁹ inquit
euangeliū marc⁹ cōgrue primo ponit om
niū testimonia ꝓphetaꝝ q̄ hoc futuꝝ p̄ci/
nebant/vt eo cunctis vera ⁊ sine scrupulo
dubietatis sustinēda q̄ scriberet intimarꝫ
quo hic a ꝓphetis spūsancto impletis an
tea p̄scita ⁊ p̄dicta esse mōstraret. simulq̄
vno eodēq̄ euangelij sui principio. ⁊ iude
os qui legē ac ꝓphetas susceperant ad su
scipiendū euangelij sacramēta q̄ ipsoꝝ ꝓ/
phete p̄dixerant instituit Et gentiles qui
per euāgelij p̄conia ad deū venerāt. ad au
toritatem quoq̄ legis ⁊ ꝓphetarū suscipi
endam venerandāq̄ ꝓuocaret. ¶ Hic in
struimur dicta nostra sacrarū scripturaꝝ
testimonijs roborare. quia parū ignitum
est ⁊ minus efficax verbum qd̄ nō incalue
rit ⁊ fulcitum fuerit ab eloquio dei qd̄ est
ignitum vehemēter. ⁊ nisi viuificatū fue/
rit a sermone eius qui est viuus ⁊ efficax
ꝟm apostolū ⁊ penetrabilior omni gladio
ancipiti. Non tamē estimo curiositatē in
allegationib⁹ huiusmodi consectandā. sꝫ
quousq̄ prosunt studiosis ⁊ edificāt cha/
ritatem. alioquin cumul⁹ ille truncatarū
autoritatū male congestus/⁊ informis cō
geries allegationū sue origini nō ꝯuenien
tium/quid ꝓficit. nisi fortassis ostentatio
nem operat̄. ¶ Sed neq̄ sunt inculpabi/
les qui ꝓphanas postpositis lectionib⁹ sa
cris toto ore personāt totis virib⁹ ample
ctuntur/sicut scriptū est ꝑ Isaiā ꝓphetaꝫ
Nō in philosophis. nō in poetis ⁊ fabul̄.
sed in ꝓpheta. ¶ Ubi p̄ter hec elidit̄ im/
pia manichei blasphemia. quia sic delira
re ausus est vt diceret ꝓphetas veteris te
stamenti a deo tenebraꝝ missos esse. qd̄ si
veꝝ esset sicut non est. nunq̄ veritatis no
tarius. euangelista noster eundem euocas
set in testimonium narratōnis sue. Nihil
enim roboris habꝫ verbum illius qui pa
ter est mendacij. Sed in hoc loco conue/
nienter essent improbādi qui ꝓphetas ve
ros/aut constellationib⁹ imputant/quē/
admodum Auicenna. Albumasar et alij
nonnulli/aut qui execrabiliori deliramen
to prophetas fabulantur magicam artez
exercuisse/tanq̄ medium adipiscendi pre
cognitionem occultorū. verum super his
olim latius tractabimus si de⁹ annuerit.
¶ Nunc audiamus quid ī Isaia prophe
ta scriptum est. Ecce inquit ego mitto an
gelum meum. Non dubium quin Johā/
nem baptistā qui vt Beda ait angel⁹ vo/
catur non societate nature iuxta heresim
Origenis. sed officij dignitate quo nomi
ne recte appellari potest homo ille qui fu/
it missus a deo vt testimonium perhiberꝫ
de lumine ⁊ venientem in carne dominuꝫ
mundo nunciaret. quia angelus nuncius
appellatur. ¶ In hoc qd̄ premittitur. ec/
ce. notatur ex demonstratione grandis et
insolita nouitas. In hoc qd̄ subiungitur
ego mitto datur intelligi ex maiestate mit
tentis dei missi magna dignitas. Dehinc
presens pro futuro ponitur. quia incon/
cussa erat tanq̄ de presenti fieret certitu/
do demōstrationis atq̄ stabilitas. Johā
nes insuper non quicunq̄ sed angelus su
us scilicet dei. Attende proximitatem cū
ait. ante faciem tuam. vt eius puritas. in/
tegritas. ⁊ sanctitas cōmendaretur. Po/
stremo officium ei⁹ honorificum designa
tur qui preꝑabit viam tuam ante te. Quā
viam si forte quesieris. Respondet Chris.
⁊ inferius datur intelligi. Uia domini q̄
ad homines ingredit̄ penitentia est ꝑ quā
deus ad nos descendit ⁊ nos ad illū ascen
dimus. vnde angeli ascendentes descendē
tesq̄ memorantur super filium hominis.
Hec est secūda loquēdi materia. hoc vnū
tantū ad p̄sens dilatemus. quo pacto Jo
hannes angelo similis ꝑhibet̄ Et primo
si virginitas Johānis attēdit̄ subit illud
Hiero. ad paulam ⁊ Eustochiuꝫ. q̄ semꝑ
angelis est connata virginitas. ⁊ q̄ in car
ne preter carnem viuere non terrena vita
est sed celestis. ¶ Conuerte oculos fidei

ad ꝓtutes Jobis nõ vnã tantũmodo ſz q̃ lẽlibet angelo⁊ hierarchiã videbis ĩ eodẽ figurari. Inflãmauit itaq̃ eũ charitas vt eſſet ſil'is ſeraphin. q̃netiã ali⁊ in amorem diuinũ ardore exardeſcere ſuis ꝑdicatõibus ãmonuit. Si ſapiẽtiã ei⁊ attẽder⁊ nũ q̃d cherubin parẽ dices. Si ſpũalez ĩ executione virtutũ potẽtiã nõne ⁊ ſimilẽ ipz ꝑtãti deſignabis. Si pacatiſſimã animi ſedẽ. nũq̃d thronos in ipo reperies. Fuit em̃ vis ei⁊ ⁊cupiſcibil' inflãmata ꝑ charitatẽ vis rõnalis illuſtrata ⁊ edocta ꝑ ſapientiã. vis irascibil' ꝑ potẽtiã ⁊ ꝓtutes roborata. Charitas impabat. ⁊ ſulebat ſapientia. potẽtia ⁊ firmabat. Vic eſt ſuꝑmus ternari⁊ hierarchic⁊ bñ velle ſcire ⁊ poſſe. hec trinitat⁊ ſupcelestis imago. potẽtia. ſapiẽtia. ⁊ bonitas ſeu volũtas. Porro ĩ Johanne fuit tanq̃ in dñationib⁊ vltimitas ſubiectõis ⁊ iocũdiſſime ac fideliſſime ſeruitutis ad deũ. liberaq̃ magnificẽtia oĩm ſubiecta alteri. prſus aduerſa. Fuit ꝑterea ſic in principatib⁊ ita ⁊ in Johãne eminẽtia incorruptibil' rectitudinis in ſuo regimine. eminẽtia etiã inuincibilitatis tanq̃ in ꝑtãtib⁊. Porro vltimitas quedã virtuoſitatis eũ ſimilẽ reddidit virtutib⁊ Veni q̃ puidentiſſima cura quã in ꝓparatione vie dñi ad hoĩes exhibuit oſtẽdit q̃ rationabiliter archangelis ⁊ angelis compet. q̃ in re xp̃s infallibilis autor veritat⁊ prophetiã hãc text⁊ noſtri ad Johãnis cõmẽdationẽ inducebat. Math. xi. ⁊ Luc. xij. Vic inq̃t de q̃ ſcriptũ eſt. Ecce ego mitto angelũ meũ q̃ ꝓpa. vi. tu. añ te ¶ Quo circa nõ penit⁊ abſurde videri poſſet aliq̃b⁊ q̃ charitas infuſa ⁊ ſapiẽtia. cetereq̃ ꝓtutes enumerate abundãti⁊ a Jobe ꝑticipate ſunt q̃ ab angel'. Nã q̃to potẽtia naturalis debilior ĩ ſe eſt ⁊ minorẽ habẽs capacitatẽ. tãto ad ipi⁊ eleuatõez ⁊ dilatatõem q̃ndã ſpũalez virt⁊ infuſa copioſi⁊ exigat. Q⁊ aũt iobis vtpote hoĩs ĩferior angelis natura ſit ꝑſpicuũ eſt. Ad q̃d forſan tẽdit illud xp̃i Luc. xij. vbi cũ dixiſſet. nõ ſurrexit maior int' natos mulier iobe bap. addidit Qui aũt minor eſt ĩ regno celo⁊ maior eſt illo. quãq̃ aũt ⁊ de ꝓtuitis id ĩtelligi poterit. Neq̃ em̃ charitas vie ſeu virt⁊ altera ꝓtutib⁊ patrie coequat. Et de Johãne q̃dẽ glorificato nũc loq̃mur quẽ ad ſuꝑmũ ordinẽ ſ̃blimatũ neminẽ arbitror doctor ãbigere. Nuic ſ̃nie ſuffragat illud Diero. vbi p̃r⁊. In carne angelicã gl'iam q̃rere maioris eſt meriti q̃ habere. cũ ali⁊ nitit obtinere cũ gr̃a q̃d habz ãgel⁊ a natura. Addo aliud nõ ꝑtereũdũ quẽadmodũ nõnulli Johannẽ eſſe ĩ ꝓma hierarchia ſuꝑmuz ſic venerari conant. Ruina inq̃unt angelo⁊ ex hoĩb⁊ repat. ⁊ ⁊ ſeutaneũ eſt rationi vt ſedẽ ſupioris loci vacãtis ꝑ deiectionẽ ⁊ apoſtaſiã luciferi. illi cõtulerit altiſſim⁊ q̃ inter natos mulier nemo ſurrexit maior. Si igit lucifero dũ ſtabat ſuꝑmã in vltimo ordine ſedẽ Greg. attribuit. ſuꝑmã illã nũc obtinet is quẽ in ipi⁊ locũ ſucceſſiſſe innuit veritatis aſſertio.

¶ Explicit ꝓma lectio. Incipit ſecũda.

Vox clamãtis in deſerto parate viã dñi. rectas facite ſemitas ei⁊ Magna eſt ꝓphetia⁊ inter ſe ⁊cordia. ⁊ cõcors in diuerſis etiã ꝓphis ſentẽtia. eodẽ q̃ppe ſpũ docẽte locuti ſũt ⁊ ad vnũ finẽ q̃ xp̃s eſt reſpexerẽt Finis em̃ leg⁊ fm ap'lm eſt xp̃s. Quãobrẽ Act. iij. dicebat petri⁊ de xp̃i tpe q̃ oĩs prophete a ſamuel ⁊ deinceps q̃ locuti ſũt annunciauerũt dies iſtos. Itaq̃ nõ oporuz ẽ intueri q̃tũ int' ſe ⁊ueniãt ꝗ verbũ Iſa. xl. ⁊ illud ꝑmiſſũ de malachia. Illic iohes dicebat mitti añ faciẽ xp̃i ad parandũ viã ei⁊. hic. ecce inq̃t ego q̃i iã miſſionis ſue executor ait. Vox clamãtis in deſerto parate viã dñi ⁊c. Qz cur Johes vox dicat et nõ verbũ. Beda apit. Cõſtat inq̃t q̃ vnigenit⁊ dei fili⁊ verbũ vocat p̃ris. Johãne attestãte q̃ ait. In ꝓncipio erat verbũ ⁊c. Ex ipa noſtra locutõe cognoſcim⁊ q̃ p̃r⁊ vox ſonat vt verbũ poſtmodũ poſſit audiri. Johãnes ergo vox a ꝓpheta dicit q̃z verbũ ꝑcedit. Aduentũ itaq̃ dñicum Johannes ꝑcurrẽs. vox dicit q̃z ꝑ ei⁊ miniſteriũ patris verbũ ab homib⁊ audit. hec ille Unigenit⁊ ſiq̃dẽ dei fili⁊ ꝑ modũ ꝓbi ꝑfectiſſimi ⁊ ſentẽtioſiſſimi a patre in eterna generatõe ꝓducit in quo pater det ſeipm qui ⁊ exemplar eſt formoſiſſimuz oĩm ad extra ꝓducibiliũ ¶ Quia igit verbũ hoc in ſua maieſtate abſconditũ ꝑ Johannez reuelatũ eſt hominib⁊. ipſe nõ abſq̃ ratione vox dicit q̃ per exteri⁊ ſignũ ꝑdicatõis interi⁊ ſignat miſteriũ generatõis. Hinc preco iudicis. hinc lucerna ardens et lucens. hinc nuncius vel angelus. hinc precurſor appellatur. Hec officia tunc ſuſcepit ⁊ peregit dũ viueret ꝑdicando nũc illõ

idē in suis deuot⁹ opaḡ suis merit⁹ ⁊ orati
onib⁹ ad xpi grāz noticiāqz suscipiēdā salu
briter ispirādo. Vlis nosse verbū qd̄ apud
patrē manet abscōditū qd̄ lucē habitat in
accessibilē. Dices volo. Cōuerte pces ad
Johannē. hic nēpe vox est ꝓbi ⁊ index ei⁹
⁊ pco. O vox delectabil⁹ ⁊ pereūti mundo
supercellēter amabil⁹ Voces priores erāt
luct⁹ ⁊ gemit⁹ p calamitatib⁹ ⁊ angustijs.
aut erāt insani freneticoꝝ risus inter pesti
feras voluptates ⁊ in puncto desituras/ ⁊
abituras i infernū delectatōes. Hec vox
fuit penitētie salutar⁹. vox doctrie ⁊ liber/
tatis. vox turtur⁹ post imbrē. vox confrin
gens cedros. i. supbos phariseos. Sz vox
dulcis ⁊ suauis/ hūiles alliciēs. vox absqz
balbucie mendacio. vox absqz raucedinis
simulatorie vicio/ deinceps vox p omnez
modū ꝓtuose resonatōis canora. viuax. ⁊
iocūda. vox ad postremū fort⁹ vehemēs ⁊
audibil⁹ qm̄ vox nō est quecūqz sz vox cla/
mant⁹. Obsurduerāt nēpe iudei q̄s alloq̄
baḡ ⁊ obturauerūt aures suas instar aspi
dis surde vt nō audirēt vocē incantantis
sapiēter. Nil ꝓpterea mirandū si vox cla/
mosa ad eos mittebaḡ. Clamosa dico nō
tā strepitu ⁊ aeris verberatōe exteriori/ q̄ꝫ
ꝓpter latentē energiā in ipius viue vocis
actu reconditā. Sciebat eim̄ dictū esse p/
dicatori cuilibet. clama. ne cesses. q̄si tuba
exalta vocē tuā ¶ Qualiter fiat. rñdeo q
p vite meritū ⁊ p vim interioris grē ⁊ fer/
uide charitat⁹. ex quib⁹ reddiḡ qd̄āmodo
vox ipa viuax ardēs ⁊ fortis ⁊ lucens ⁊ p
sui intelligibilitate clamosa. O q̄ꝫ m⁹lti no
stre etatis vl nō clamāt. facti canes muti.
nō valētes latrare/ vl si clamor forsan est i
voce/ plus ad aures corpis demulcendas
vel exasperādas exhibeḡ/ q̄ꝫ ad aures cor/
dis expgiscendas. instruendas ⁊ leuādas
pficiat. Dissil⁹ vox Johis q̄ vox est cla/
mantis' a q̄ cōmota sūt supliminaria car/
dinū put de seraphin aput Isaiā scriptū
est. Isa. vi. Supiora cardinū mistico ītel
lectu i hoie supiores ptes accipe possum⁹
q̄ sūt ratō ⁊ volūtas. ⁊ hec supliminaria a
voce clamātis cōmouenḡ dū ad bñ agēdū
ꝓtuosa cōcussione spūsancti impellunḡ ⁊
sancto castoqz timore ꝓtremiscūt ¶ No/
tandū q ly clamātis pt referri ad xpz cui⁹
clamor triplex repiḡ in scriptura In resur
rectione Lazari/ in expiratōne/ ⁊ dū inui
taret sitientes ad aq̄s spiritales. In tripli
ci eim̄ deserto clamauit. in vtero virginis.
in mūdo ℔ litterali. ⁊ in mūdo mistico seu
morali aie rōnalis. sz qm̄ alia magis pla/
cet expositio hanc nō psequor ¶ Audiui
mus igiḡ de voce Johānis ⁊ ei⁹ formatio
ne clamosa. audiamus de loci q̄litate vox
clamātis in deserto Est aūt multipliciter
intelligere ℔ desertū. ⁊ ꝓmo ꝓm litteralem
sensū. loc⁹ est materialis ⁊ iordanis. misti
ce ꝓo ē ipe pp⁹ iudeoꝝ quēadmodū Be/
de ⁊ Hiero. verba declarāt. In deserto ín
quit Beda. iob̄es clamat. qz derelicte ac
destitute iudee solatiū redemptōis annū
ciauit. Et Hiero. Clamabat ad iudeos
surdos ꝓpter peccata lōge positos ita de/
sertos indignatōe clamoris dignos. Des
ti quippe erāt a spū dei sic dom⁹ vacans ⁊
scobata. ⁊ deserti a ꝓpha lege ⁊ sacerdote.
Possum⁹ deinceps forsan desertuz aliud
inuenire vbi Johānes vox clamātis audi
ta est. ⁊ ℔ est limb⁹ patꝝ ad quē moriēs io/
hānes descēdit vt eū inferis nūciaret quē
in terr⁹ posit⁹ indice monstrauerat ¶ Et
qm̄ suberit loc⁹ ad loquēdū ampli⁹ de de/
serto. trāseo ad id qd̄ sequiḡ. Parate viam
dñi ⁊c. Parat viā dñi q̄ bñ docet ⁊ pdicat
Sz si viciose distorteqz vixerit nō rectas
facit semitas ei⁹ Parabāt viā dñi scribe ⁊
pharisei. de quib⁹ ait xps. Que dicūt faci
te. Sz ex eo qd̄ addiḡ. Et q̄ faciunt nolite
agere. Cōclusio q nō rectas faciebāt semi
tas eius q si quis interrogat q̄ via est dñi
Respondeo illā esse quā ꝓpheta cucurris/
se gratulabatur cum diceret. Viam man
datorum tuorum cucurri cū dilatasti cor
meum. De qua Isaias. Hec est via domi
ni. ambulate in ea. non declinantes ad de
xteram per indiscretū feruorē. neqz ad sini
stram per remissum torporē. Et bene ait
ꝓpheta cucurri. Nō est pigritādū cū dies
sit parua ⁊ dicta magna. nec sit infra para
disum mansio secura ¶ Ituero notande
sunt conditōes vie domini. quoniā eis co
gnitis mel⁹ ipsa parabiḡ. Habet siquidē
mund⁹ viā suā ⁊ hec est lapidosa ⁊ vndiqz
spinis. vepribus. vrticisqz curarum mor/
dacium ⁊ solicitudinum animas nostras
suis aculeis lacerantium atqz dissipanti/
um respersa. quāq̄ꝫ aurea a quibusdam ar
genteaqz videatur. per eam ambulantes
suscitant sibꝫ psis puluerem importunuz
oculis spiritalibus ⁊ serenitatem mentis
pturbantem/ ne q̄ labatur interitu valeat

intueri. Habet caro viã suã ⁊ hec herbosa
iocũdaq; nitet introeuntib; eã. ſz latet an
guis ĩ herbis. anguis. ſ. dolorose penitu/
dinis. anxietatis. ſz ⁊ lutosa colluuione to
ta int⁹ respgit. Habz demon viã suã q̃ est
tenebre ⁊ lubricum/⁊ p̃ruptis circũquaq;
cautib; pompaticoꝝ statuuz vallata. vbi
supbi tollunt in altũ vt lapsu grauiori ru
ant. Et ppha. Allisisti eos dũ alleuarent.
Habet aũt dñs viã suã hec est munda de
cens ⁊ pulcra. Prouerb. iiij. Vie eius vie
pulcre Et Isa. xxxv. Erit ibi semita ⁊ via
sancta ⁊ nõ trãsibit pollut⁹ p eã. Et in ps.
Ambulãs in via ĩmaculata. hic mihi mi/
nistrabat. Et insup. Via ista via equitat⁹
⁊ iusticie quã sapiẽs expostulabat Eccli.
xvij. Da nobis dñe viã iusticie. Et ne ab
ea diuertem⁹ monebat ppheta. Appben
dite disciplinã ne pereatis d̃ via iusta. Et
p̃terea viã veritat⁹ elegi iudicia tua nõ sũ
oblit⁹ ¶ Sũmo aũt studio aĩaduertẽdũ
est qd̃ alibi p eundẽ ppheta dicit. In via
ait in qua ambulabã abscõ. supbi la. mihi
Et rursus. Iuxta iter scandalũ pos. mihi
O q̃t laq̃os. q̃z mltiplicia scandala ponit
aduersari⁹ noster in via hac q̃ ambulam⁹
⁊ ne deꝑhendat spũs virtutis aboluit am
bulans alius p viã iusticie ptendunt ei cõ
festim secũdo laquei. vn⁹ ad dexterã q̃tin⁹
rigorẽ seueritatis crudeliter exerceat/ali⁹
ad sinistrã vt ĩ degenerẽ secordiã p nimiã
misericordiã timid⁹ plabat. In via humi
litatis abscondit laque⁹ stulte deiectõnis
⁊ desperatõis pessime. In via aũt magna
nimitatis laque⁹ est vane p̃sumptõnis ⁊
detestabilis supbie. Si viã frugalitat⁹ in
trogressus fueris. abscõdet ilico dyabol⁹
sordide tenacitatis laqueũ. Si rursus ad
liberalitatẽ gressus tuos ꝓuerteris nõ de/
erunt pdige ꝓsumptionis insidie. Soli/
tudinis ⁊ ꝓtemplationis via si a te queri
tur. caue fantasticas illusiones obumbra
tas specie quadã visionũ altaꝝ seu reuela
tionũ vel ꝓsolationum insolitaꝝ q̃lib; aĩa
nõnunq̃z turpissime delusa ⁊ derisa deti/
netur. Qd̃ si actiua magis placuerit vide
ne curis hui⁹ seculi debriat⁹ in omnia cor/
ruas inimici vincula laqueos ⁊ retia. Ne
p̃terea illud scandalũ incurras si nõ pspe
re cũcta successerint. de q̃ Iere. xij. Qua
re via impioꝝ psperat Sic in singulis fa
cile est inspicere q̃ ampli⁹ solicitudinẽ ge/
ram⁹ ad parãdũ viã dñi ⁊ laqueos inimi
ci vbilibet ptensos declinandũ ¶ Et pfe
cto nullũ aliud ꝓsiliũ est salubri⁹. nullum
p̃rsus aliunde refugiũ q̃z vt parui sim⁹ in
oculis nostris ⁊ hũiliemur sub potẽti ma
nu dei ⁊ timidi semper ac pauidi inuenia
mur. Verissimũ siquidẽ est oraculũ illud
diuinũ qd̃ audire meruit Anthoni⁹. Qui
dũ vidisset in spũ tot laq̃os/⁊ suspirãs ex
pauisset dicẽs. Quis hos euadet. Rñsum
est. humilitas. Quippe humilitas tã gra/
cilis est tã extenuata ⁊ tã nihil habẽs q̃ te/
neri valebit vt frustra iaciat rete vel laq̃us
p cõprehensione ipi⁹ Sic minuti piscicu
li maculas retis transiliũt/⁊ deꝑhendunt
grossiores. Sic fm poeticã fabulã anthe
us ab hercule nunq̃z vict⁹ est dũ terre he/
sit. ſz p inane leuat⁹ ꝓtinuo strangulat⁹ in
terijt ¶ Quã accurata ⁊ pfunda estimati
one cõprehẽderat h̃ Iere. ppha. Iere.
x. Scio dñe qz nõ est hois via ei⁹. nec viri
ẽ q̃ ambulet ⁊ dirigat gressus suos. Quip
pe ẽ via q̃ videt homini iusta ⁊ nouissima
ei⁹ ducũt ad mortẽ. vt sapiẽs ait. Erube/
scant igit pelagiani supbi ⁊ ingti gre dei ⁊
resipiscẽtes audiãt qz nõ est hois via eius
zc. Qualiter g̃ obediem⁹ voci clamantis
pate. Certe p humilitatẽ oñdens q̃ gre mr̃
est qũo sãcti sanctecq̃z omnes Hinc est illud
Dirige dñe de⁹ me⁹ ĩ ꝓspectu tuo viã meã
Et itez. Deduc me dñe ĩ via tua. Et tho/
bias ad filiũ. Cõsilia tua in ipo pmanẽt.
⁊ pete ab eo vt vias tuas dirigat ⁊ similia
Hoc mõ pate viã dñi. viã regiã ⁊ liberam
viã artã q̃ ducit ad vitã. ne forte vob verũ
fiat illud ppbe. Dimisi eos fm desideriuz
cordis eoꝝ zc ¶ Quinetiã facite rectas se
mitas ei⁹. Qũo rectas. Qz nimiꝝ ĩ circũi
tũ impij ambulãt. ſz rectitudo pios decet
Recurue atq̃z retrograde instar canci illi
viã pagrãt q̃ ad seipos amore pprio tracti
ꝓtinuo reflectũt. ⁊ q̃cũq̃z pgũt gressib; affe
ctionũ extra semetipos ñ lõge exeũt. qz cir
ca palũ pprij cõmodi colligati sũt catena
q̃dã amoris ⁊ cupiditat⁹. quẽadmodũ vr
sos ligare solẽt histriones. aut sic eq̃ circa
molã assidua agitatõe ꝓuoluunt. At ecõ
tra pij ⁊ iusti fcto itinere tẽdũt ĩ deũ. ⁊ ma
gis ac mag⁹ ipz intrãt. amorisq̃z pedib; ad
ipz sine q̃uis retorsiõe ad semetipos facta
gdiũt. Aliq̃ viã ad p̃cepta referũt. semitas
ad ꝓsilia. Per viã generalr oẽs incedere ⁊
eã pare necẽ ẽ. semite aũt pfectos recipiũt
aut q̃dã cõpendio ad pfectõez introducũt

Vel si viā dñi ⁊ semitas ei⁹ ad idē specta re dixerim⁹ adiuuabit nos ꝑ hac expositi one Grego. q̄ ꝓcepta dñi ⁊ multa esse dicit ⁊ vnū. multa in diuersitate opis. vnū i ra dice charitat⁹. qm̄ finis legis dilectio. Si parauerim⁹ igit viā dñi q̄ est charitas tūc rectas faciem⁹ semitas ei⁹ adimplēdo iu ste dignecq̄ ꝓcepta. Vel parare ꝯ viā dñi q̄s faciēdo qd̄ in se est ꝑ attritionē. ſz post q̄ infusa est grā. iā rectas facere ꝓt in ei⁹ ꝗ tute semitas dei. Fac iterim qd̄ potes pa rando viā dñi vt tandē possis eo miserāte rectas facere semitas ei⁹. Vel vt ꝓdictū ē parare viā dñi ad ꝓdicatores respicit. ⁊ re ctas facere semitas ei⁹ cōiter ad oēs. ſz op tet ꝓdicatorē pri⁹ in seipo rectas facere se mitas dñi. q̄z inefficacit ꝑgredi audeat ad parandū viā ei⁹ circa alienos. Alioq̄n cō parabit cancro q̄ cū reptādo retroq̄z cedē do hac atq̄z illac oberret. dicit in fabulis aliū cancrum monuisse vt recte incederet. Cui q̄d aliud rndendū erat q̄z vt prior re ctū iter oñderet. Si ductor gregⁿ aries nō rectas faceret semitas suas. gregi cetero q̄ liter viā parabit. Ducet poti⁹ in ꝓcipiciū ⁊ ruinā quēadmodū si cecus cecū duxerit ambo in foueā cadūt ꝓm dictū veritatis. Et hec est prochdolor cā nō mediocris q̄ re tot puuli deserūt iter vex: et ambulāt ꝑ vias tenebrosas. difficiles ⁊ asperas. Du ctor nēpe rarus est q̄ rectas faciat ante eos semitas. ſz sicut ppl's ita ⁊ sacerdos: ⁊ vti nā nō deterior. turpior ⁊ pditior sacerdos q̄z ppl's. Vinc iohes q̄ vox erat clamant⁹ in deserto ad parandū viā dñi pri⁹ i seipo rectas fecit semitas. Castigauit corp⁹ suū ⁊ in seruitutē redegit ne cū alijs ꝓdicaret: ⁊ ipe reprob⁹ efficerē. ne qd̄ docebat ꝗbo dissiparet exēplo: ne pleno ventre de ieiu nijs disputaret. ⁊ certe difficile est imo im possibile vt q̄ viā ꝗtut⁹ bū operando nunq̄z ingressus est: nūq̄z exp⁹ est sciaz declinan di ꝑicula vie circūspiciēdiq̄z insidias: effi cacit doceat illos qd̄ nescit: nec didicit q̄ dem. pferet fortasse ꝗba plurima ⁊ de ꝗtu tib⁹ q̄si cec⁹ de coloribⁿ. vel pica garriēs di sputabit. sed longe alit docent lecta vl' au dita. aliter ea q̄ opib⁹ ⁊ experiētia ꝯgnoui mus ¶ Propterea venit iohes viā peni tentie doctur⁹ homies. Hec est prima ve niendi ad deū post lapsum via. illā primi tus strēnue fortiterq̄z ꝑagrari. ⁊ pri⁹ q̄z do ceret iniq̄s viā dñi. puidit ne iniq̄s bret i ꝓprio corꝑis regno seruos. ⁊ q̄ libertatē a peccato docebat: ipe liber ⁊ rex haberetur Qualit oro ꝑ doctrinā alijs recte ꝓsidebit q̄ seruituti ⁊ sordissime seruituti subiacet ⁊ mancipiū corꝑis effect⁹ est pri⁹. ¶ Insup iohes hausit ore cordis apto fluenta gra tie celest⁹. quaz satageret in alios loquēdo diffundere: ⁊ q̄ alios ad amorē eterne feli citatis succendere venerat. pri⁹ in se ꝑ san cte meditatiōis studiū ⁊ vehementiā desi derij celestis felicit exarsit ¶ Quocirca re sumo ꝯclusionē alias positā q̄ vita iohis fuit angelica. ⁊ int viatores post xpm ⁊ ma trē eius ꝑfectissima. Deducet ista ꝯclusio. tum ex sublimitate ꝓphetādi. tū ex auste ritate viuendi. tū tercio ex multiplicitate merendi. Itaq̄z ꝓphetia iohis mirabilior fuit q̄z alie certior ⁊ clarior. Mirabilitatē vide dū puer infans adhuc in vtero sextū mēsem agens sic illustrat⁹ in rōnali ꝗtute vt ꝓsentiā nouit ꝯcepti saluatoris ⁊ agno sceret ⁊ gestib⁹ exultatiōis qz ꝗbo non po terat nunciaret: nec ipe tm̄modo ꝓpheta uit. sed ⁊ ꝓphetādi spūm vtriq̄z parēti cō tulit. Inde est canticū illud eccl'ie. Ulētris obstruso posit⁹ cubili senseras regē thala mo manentē. Utrū ꝓm vaticiniū Hiere mie hinc sterilē gestāte in vtero ꝓphetātez iam puex. Ihs puer erat oim q̄ vnq̄z exti terūt corꝑalib⁹ lineamētis minor Alioq̄n vel tumuit statim vterus ꝗginal' post nū ciationē angeli. vel nō viuificat⁹ ⁊ forma tus repente xps cū maria rndit. Fiat mi. ꝓm ver. t. ⁊ vtrūq̄z falsuz est. Nā q̄z uis ma ria cū festinatiōe ascēdisset in mōtana p⁹ angelicā visionē/ dicta est nihilomin⁹ mr̄ dñi. Et vñ mihi inqt elysabeth vt veniat mr̄ dñi mei ad me. Et si mr̄. iā tūc erat sili⁹ Porro iohes hūc ⁊ talē puerū nō corꝑali visione. ſz illustratiōe ꝓphetali cognouit. salutauit. adorauit Et hec ē singular⁹ ⁊ su pra modū mirabil' ꝓphetia cui par in alio hoim nulla repta est. ꝑterea q̄ ad hoc ma ior iohe nemo surrexit q̄ in deserto etiā vte ri sterilis vox clamāt⁹ inuētus est ¶ Attē dam⁹ insup claritatē certitudinēq̄z ꝓphe tie sue dū iā ex vtero nat⁹ prodijt ⁊ veniē tem ad se dñm digito demōstrauit. Lete ri tm̄ (cantat eccl'ia) cecinere vatū corde p sago. vt in illo q̄z deserto vox clamāt⁹ exi steret ¶ Deniq̄z iohes moriēs/ patrib⁹ il la sedētib⁹ in tenebr⁹ nūciauit. qd̄ q̄li lin gua. q̄li ve ꝓmōe factū est/ nō ꝑua est q̄stio.

Qualiter etiã vixit ipa iohis ania cũ ceteris in limbo iustoꝝ/ꝛ an alioꝝ sciam. fidẽ. spem ꝛ caritatẽ ceteraq; ꝓtutes sua denũciatione adauxerit. aut vtrũ sua pñria clarifica cosdẽ illustrauerit/grata est. sed paꝝ a doctis tradita est materia. Et de locutione siquidẽ cõis est difficultas. de angelis de aiaꝫ separatis. saluatꝫ. seu dãnatꝫ. q̃lis ẽ hec. Idcirco pro nũc sufficit agire qd̃ mihi pbabilꝰ faciliusq; videt cũ paucꝫ ꝛ qui busdã antiq̃ꝝ. Imagior igit quãlibꝫ substantiã separãã liberã esse tam q̃ ad motões obiectalẽ sui ꝛ eoꝝ q̃ in ea sunt/q̃ etiã q̃ ad receptionẽ influxꝰ seu motiõis cuiuslibet extrinsece obiectalis/ita vt rõne primi q̃libet posset dici tabula q̃dazꝫ lr̃is plena seu liber inscriptꝰ. q̃ tabula ꝛ qui liber ꝓ libitu nũc apiunt. nũc claudunt. nũc parum. nũc multũ. ꝛ dum apit a libero arbitrio liber subeꝫ huiꝰ separate/ipa dicit loq̃. dũ claditur est ĩ ea silentiũ. Voco autẽ claudere hic ꝛ agire nõ ꝓpie vt ĩ materialibꝫ fit. sz silitudinarie/dũ motio obiectalis intẽtionũ existentiũ in substãtijs separatis suspẽditur a volũtate. vl dũ rursus ab eadẽ extra agere seu radiare ꝑmittit. Et talit quidez imaginat locutio subaꝝ separataruz q̃ nihil aliud est q̃ manifestatio libera ꝛ intelligibilis sui vel eoꝝ q̃ in eis sunt. q̃ locutio tãto ẽ vehemẽtior ꝛ clamorosior. q̃nto ĩtelligibilior atq; aptior. Iuxta qd̃ Iohes meritoꝝ vox clamãꝫ vocatꝰ ẽ. ¶ Sile ꝑ oia q̃ ad auditionẽ intelligere possumꝰ ponẽdo libertatẽ in recipiẽdo ꝓ aures mentꝫ motiones hmõi obiectales. quẽadmodũ si essz speculũ vsquequaq;/speculũ respectu cuiuscũq; radiatõis luminose supꝰ ipm incidẽtis. Hoc mõ iohis ania loq̃ potuit in limbo. ꝛ sic audiri ipe vox clamantꝫ in deserto. ¶ At qm̃ sancti prẽes incole limbi deserti. ꝛ bñ deserti ꝛ a felicitate alieni. cupide multũq; de sua liberatiõe certuz aliq̃d audire sitiebãt. Interrogãt nõ ambigo iohannẽ nouit e terris ad eos descendentez. si q̃d boni nũcij. si q̃d sperãde liberatiõis afferret. at qui nõ amaro silẽtio subticuit iohes nõ locutõibꝫ eorũdez aures clausit vtpote q̃ preco iudicis venientis/ꝛ sol lucifer oriẽtis/ꝛ nũciꝰ saluatoris iã apparẽtis in deserto pare viã dñi rectas facite semitas eiꝰ. qz veniens veniet ꝛ nõ tardabit Iã in terris visus ꝛ cũ homibꝫ ꝓuersatus est. iam a me cognitꝰ est. ꝑdicatus. baptisatus ꝛ indice demonstratꝰ. Ad hanc vocez noua lux oriri visa est in deserto illo inferiori sedentibꝫ in tenebris ꝛ in vmbra mortis. gaudiũ q̃z leticia ꝛ tripudiũ. Iã minꝰ tedet eos exilij sui. q̃nto minorẽ ꝓgnoscũt spei sue dilationẽ. nã magꝫ et magꝫ. ꝓ sanctas affectiões. parant in seipis viaz dño ꝛ ꝓ ignita desideria caritatis. rectas faciũt semitas eiꝰ. ¶ Plura sciscitant a iohanne de celeritate ꝛ mysterio redẽptiõis sue. de cõditionibꝫ redẽptoris. de forma. modoq; redimẽdi. nec satiant interrogatiõibꝫ/sed qd̃ plurimũ delectat audire/vt sepiꝰ iterẽtur expostulãt. Quid agit iohes vox clamantꝫ in deserto. Rñdet ad singula. cõfirmat fidem. spem corroborat/caritatis feruorẽ excuscitat. ¶ Neq; tũ ista dixerim q̃ sctõs patres post obitũ ignorẽ fuisse positos extra merẽdi statuz/sed quin in scia ꝛ q̃busdã alijs ꝓfectiõibꝫ nouiter acq̃sibilibus ꝓficere potuerint ꝛ etiã ꝓfecerit nõ video. Ponũt q̃ppe doctores absq; vlla absurditate gloriã beatoꝝ accidentalẽ plerũq; maiorẽ fieri tã in cognitione q̃z dilectione ac delectatiõe. q̃nto minꝰ absonuz videri debz si nõdũ saluati nec terminũ felicitatis adepti in cognitiõibꝫ q̃busdã amoribꝫ ꝛ dilectiõibꝫ ꝓficere potuerũt. Sed ꝛ de pueris absq; baptismo decedentibus/apud nõnullos excellẽtes nõ improbabile prorsus videt eos in phia ꝛ alijs q̃busdã artibꝫ ꝛ cognitiõibꝫ posse instructiores fieri temporꝫ successiõe diuturna ꝛ experientiaꝝ multitudine coadiuti. Sic etiam Enoch ꝛ helyas nõ ita ociose viuunt vt ĩ tanta etatis longeuitate nihil nouũ cogitent vel addiscant. ¶ Sz reuertamur vnde digressi sumꝰ vbi dirimꝰ iohem in prophetia ceteros excessisse/qd̃ ex ꝑdictis reor esse ꝓspicuũ: si tã aliq̃s prius obiectiones q̃ aduersus ea fieri pñt absoluerimus At quo pacto dicit aliq̃s. iohes ꝓphetasse dicit illud ꝛ de eo qd̃ ante suos oculos positũ tenebat. Videbat iesum/tangebat ꝛ audiebat ꝛ tu mihi dicis q̃ illũ esse iohãnes ꝓphetabat. Non eniz est ꝓphetia nisi occultorũ ꝛ a sensibꝫ humanis alienorum Sed acute cogitemꝰ q̃d iohãnes sensu viderit/ꝛ quid nõ viderit/ꝛ exinde q̃d ꝛ quẽadmodũ ꝓphetauerit cognoscemꝰ. Erãt in homine iesu plurima corporeis sensibꝫ ꝛ experimento cognoscibilia. vt q̃ hõ erat ambulãs. docẽs/cũ publicanis ꝛ petõribꝫ

manducans. ⁊ ad hec cognoscēda nō erat opus ꝓphetico spiritu. Alia latebāt plurima ⁊ maxima: vt q̃ talis esset de⁹. mediator ꝓstitutus ꝑ redemptōe ⁊ recōciliatione peccatoꝝ. q̃ agn⁹ esset ꝑ sacrificio cōsummato īmoland⁹/ ⁊ similia/ ad q̃ cognoscenda ⁊ publicāda hoīb⁹ Johes. non nisi spū supplen⁹ attingere valuisset. Tale ē illud. Qui post me ve. añ me fa. est ⁊c. Et ecce agn⁹ dei. ⁊ cetera hmōi. ¶ Occurrūt alij dicētes nō debere iohem arguere mendacij. Alioq̃n si mēdax qūo pfect⁹. Ipe eī interrogat⁹. Tu q̃s es. ⁊. an ꝓpheta es tu Rñdit. nō sum. Qd̄ si ex hūilitat⁹ affectu q̃s eū sic rñdisse ꝓtenderit/ videat qūo humilitatē verā cū vitio mēdacij connectet. Que enī ꝓticipatio luc⁹ ad tenebras. q̃ cōuentio christi ad belial ait apl'us. Fateor plane iohem nō quesisse hūilitatē ꝑ mendacij culpā. Absit ħ vt catholicoꝝ q̃spiaz sic delirus inueniat qui hoc dicat. Verax igit fuit iohes mō quo negauit se ꝓphetā. negauit dico nō simplicit. ſz ad intentiōez q̃rentiū. Scriptū erat in lege dei Deute. xviij. ꝓphetā suscitabo eis de medio fratꝝ suoꝝ sil'em tui ⁊ ponā ꝓba mea in ore eius loq̃turq̃ ad eos oīa q̃ ꝓcepo illi. Qui autez ꝓba ei⁹ que loquet in noīe meo audire noluerit. ego vltor existam. Interrogauerūt g̃ iudei iohem an ꝓpha esset. nō q̃cūq̃ sed q̃lē lex ipa pollicebat affuturū. Et cōfessus est ⁊ nō negauit. qz nō erat ille ꝓpheta ꝑmissus in lege. Christ⁹ itaq̃ nō iohes fuit ꝓpha ille quē ibidē moyses venturu ꝓphetauit. Cui⁹ ꝑcursor ⁊ angel⁹ iohannes extitit. vt quēadmodū Isa. olim añ ꝑnūciauerat dicēs. vox clamant⁹. Ubi licet attēdere q̃nte dignitat⁹ iohes fuerit atq̃ autozitat⁹. vt etiā a ꝓpha tali de eodez fieret ꝓphetia/ ⁊ sue ꝑdicatiōis clamor tāto añ prodere. q̃ etiā iohes illud eē ꝓphetatū de seipo nō hūana ſz ꝓphetica instructiōe cognouit. Intrauit enī puer desertū vbi de libris Isaie aut alijs ab hoīe
R nequaq̃ instruct⁹ est ¶ Vic ozīt difficultas nō mediocris de mō cognoscēdi veras ꝓphetias ⁊ de mō distinguēdi eas ab illusiōib⁹ ⁊ diuinatiōib⁹ demonū q̃ aliq̃n trāsfigurāt se ī angelos luc⁹ ꝓm apl'm/ ⁊ de cautelis se hñdi/ bō in talib⁹ ne seducat. ſz ad ꝑsens dicta sufficiāt ¶ Sequit. Fuit iohānes ī deserto. vbi de ħ ⁊ d̄ iohis ꝓfectōe q̃ ad austeritatē vite ⁊ meritoꝝ multitudinem videbim⁹ dñō ꝓcedente ꝓphetiam Joh. i. dū querit. Tu q̃s es. Ego inq̃t vox cla. ⁊c. dirigite viā dñi. Et egrediebantur ad eū hierosolimite vniuersi ⁊ omis regio iudee ⁊ baptisabant ab illo ī iordanis flumine ꝓfitētes pēta sua. Et erat iohes vestitus pilis camelorꝝ ⁊ zona pellicea circa lūbos ei⁹. ⁊ locustas ⁊ mel siluestre edebat Iam ꝑ aliq̃t dies iohem in deserto tenuimus. dū enī scrutari pia curiositate conatus sum. q̃d ageret iohes. ⁊ solus. ⁊ ī deserto. Dū ꝓterea sup ħ ammirationē aliq̃rum carnaliū/ turba tumultuq̃ gaudentiū cōtentare satagerē. induct⁹ sum referre q̃ pacto verū esset de eodē iohe ⁊ sibi sil'ib⁹ hermicolis in ꝓtēplatiōe suspēsis. nūq̃ min⁹ solus q̃ cū solus. ħ apud Ciceronē dixisse celebrat scipio supior african⁹. Hac occasione in materiā ꝓtēplatiōis incidi latissimā vtiq̃ ⁊ nōdū fundit⁹ exhauriēdā vt ī ipa explicāda semp sit vltra q̃cq̃ inuenire ⁊ veniendū cū hierosolimitis ⁊ omī regione iudee. tandē hinc ad iohem ī iordane ꝑdicantē ⁊ baptisantē. Hz tandē egrediendū est ab ħ deserto/ ꝓtēplatiōis materie silentiū indicēdū/ q̃tin⁹ subseq̃ns euangelij nr̄i text⁹ loq̃tur. Spero eī deo ꝓpicio me sup hac materia ꝓtēplatiōis certe pulcerrima ⁊ sublimissima q̃dā posteri⁹ locutuꝝ atq̃ nō tam ex nr̄a q̃z alioꝝ snia/ neq̃ tam mgr̄ali locutiōe q̃z collocutiōe familiari. nō demū polito curiosoq̃ ꝓmōe/ ſz q̃tidiano loquēdi more/ ⁊ extra lectiōes ordinarias int audire volentes ꝓposui disserere Placuit itaq̃ paterne puidētie supne maiestatis. me ꝑ aliq̃t iā tpa in deserto tribulationis ⁊ cuiusdaz solitudinis collocare. vbi. q̃le māna ꝓtēplatiōis in deserto solitudinis veri israelite comedūt. etsi nō pleno ore comedere. d̄ gustare tñ datū ē/ vt saltem ei⁹ odorē ex alioꝝ eructatiōe. q̃ māna cibi se repleuerāt. potui aspirādo sentire/ vez q̃d textus nr̄ dicat audiam? ¶ Egrediebant inq̃t ad eū. nō dubiū q̃n ad iohānem bap. hierosolimite vniuersi ⁊ oīs regio iudee. Ad hoc ꝓbū stupet logica/ ⁊ logice tractatores vel scandalisant vl' incul pant locutiōis hui⁹ formā. Neq̃ enī estimandū est puulos. imbecilles. aut infantes in cunis. imo nec hierosolimitas omīs adultos ad iohannē egressos fuisse. quāto min⁹ oēm iudee regionē. Igit logice virtus et ꝓmonis ꝓprietas vident falsitatis

arguere euangelistā marcū. q̄ hoc vniuer/
sali ꝓmone vsus est. Obiectio ista nō huic
loco dūtaxat. sed innumer⁹ sacre scripture
locutiōib⁹ aduersa est. ¶ Pro q̄ dissoluen
da notandū sūmope arbitror etiam iuxta
ꝓbi sniam/ q̄ duplex est logica. q̄dā subser
uiens sciētijs naturalib⁹ ac pure specula/
tiuis q̄ vsitato noīe ⁊ q̄si antonomatice lo
gica noīat. ⁊ q̄ ad oim methodoꝝ pricipia
viaꝝ hr̄e describit ab hyspano/ q̄ sermoci/
nalis a q̄busdā noīat. ¶ Porro altera ē lo
gica quā appropriato vocabulo rhetori/
cam dicim⁹ q̄ principalit ancillat seruit ⁊
amminiculū pstat scientijs moralib⁹/poli
ticis ⁊ ciuilib⁹ ad intellectū praticuꝝ spe/
ctantē. Habet aūt vtraq̄ logica hmōi su
as regulas in loquēdo. modos insup pro
prios q̄b⁹ docemur. erudimur. ⁊ discimus
vere a falso discernere. ¶ Prima respicit lo
gica potissime ꝓmonis ꝓprietatē alienā a
methaphoris ⁊ q̄buslibꝫ trāssumptionib⁹
explicando adeq̄tionē rei ad intellectū/et
iuxta regulā suppositionū. ampliationū
⁊ appellationū. vim locutiōis aut ꝓmōis
strictissima pcisione diiudicando. Hec lo
gica exulat a se ⁊ abdicat oēm fere figura/
tā locutionē/ oēmq̄ locutiōis ornatum/ ⁊
q̄ntū pōt primi⁹ ⁊ breui⁹ ꝓceptib⁹ interi/
oribꝫ corresp̄ōdet/ q̄tin⁹ ꝓitas p eas ī spe/
culatiuis sciētijs pc. sior atq̄ lucidior ha/
beat. ¶ Atuero rhetorica quā logicā alte
rā dicim⁹ potissime figuris. et tropis atq̄
scematib⁹ vtit. coloribꝫ q̄z floribꝫ nō tā ne/
cessarijs q̄z decoris locutionē suā exornat
Ceterū vulgari vsitateq̄ locutiōi plimū
ꝓdescendit/ q̄rens ex sua quadā tū familia
ritate/ tū speciositate vt auditoꝝ affectus
impellat q̄ vult. ⁊ vel in irā vel indignatio
nē odiū vl amorē cōcitet audiētes. Dicta
est idcirco logica hec necessaria ad sciētias
morales. q̄z ad affect⁹ cōcitādos generan/
dosq̄ si boni sunt/ aut ad sedādos. aut cō
pescendos seu tollēdos si mali repiant/ lo
gica p̄cedens nō sufficit. Illa enī inquirit
tm̄mō veritatē in rebꝫ put ꝓitas est adeq̄/
tio rei intellecte ad intellectū speculatiuū
ista aūt put est adeq̄tio q̄dāz ad affectū seu
praticū intellectū. ¶ Dicamus q̄ dū q̄rit
de veritate ꝓpositiōis alicui⁹ ꝓm vim vo
cis aut ꝓprietatē ꝓmonis. aliter iudicādū
est ⁊ req̄rendū in speculatiuis scientijs ad
quas deseruit logica prior. aliter in mora
libꝫ atq̄ politicis. vbi rhetoricā vigere do
cuim⁹. Et quisq̄s istas logicas duas vel/
let cōfundere. ita vt rhetoricā in speculati
uis. ⁊ logicā priorē in praticis sciētijs ex/
igeret. ille in absurdissimos ineptissimos/
q̄z errores corrueret totus. ¶ Hinc est q̄ a
Tullio ī rhetorica veteri ⁊ alijs politisan
tib⁹ irrident. ⁊ inculpant illi q̄ ꝓm logicaꝫ
priorē enitunt leges atq̄ cōmūes hoīm lo
cutiones interp̄tari. Vocant siquidez ta/
les verbosi. sophiste. garruli. de solo nomi
ne ꝓtrouersiā nectētes. inciuiles deniq̄ et
ceruicosi fantastici ⁊ ad nullum ciuile seu
politicū negociū regimē atq̄ consiliū ido
nei vsq̄adeo vt vix ipi q̄ tales sunt. loqui
quicq̄ audeant./ vix aliq̄d audire pūt/ qō
nō statim calumniandū aut negandū aut
distinguendū esse ꝓtendāt. Sed fallit eos
plane ignorātia p̄misse distinctiōis inter
logicā atq̄ rhetoricā. ⁊ qr logicā primā in
troducere satagūt vbi ea non opus est.
Illi ex aduerso nō parū aberrauerūt q̄ dū
speculatiua veritas sola cōquerit. rhetori
cos loquēdi modos principalit secuti sūt
Innumeris itaq̄ ⁊ infinitis vincul' dū se
nitunt absoluere semet ꝓstrixerūt. ¶ Neq̄
tamē nego q̄n vicissim logica vna. alteri⁹
opem q̄ñq̄ requirat. Et quin pari quodā
sensu ad veritat⁹ vni⁹ inquisitionē. plerū/
q̄z ꝓcurrant. Sed quādo. vbi ⁊ q̄liter hoc
fit nō cuiuscūq̄. sed sapientis ⁊ artific⁹ est
istud discernere. ⁊ eius insup q̄ vtrāq̄ pfe/
cte cognouerit. et qui sciuerit ꝓm materie
exigentiam. cognatos inferre ꝓmones.
Hinc fit vt aliqui carentes logica priori.
reperiunt in tractatib⁹ aut doctrinis pax
resoluti. sed rudes ⁊ indigesti/ sicut ecōtra
dictum est q̄ soli logice innitētes sophiste
sunt. leues ⁊ garruli. ⁊ in ciuili cunctatiōe
parū aut vix tolerabiles inuēti. imo ad p/
dicationes aut deliberatiōes positas ra/
ro vident eleuati. qr nec in illorū exercita/
tione seipos tradiderūt. ¶ Iuxta hoc nō
operosuꝫ est obiectionē pretactā dissolue
re. dicēdo q̄ nullo modo in hystoricis nar
rationib⁹. sicut nec in ꝓphetijs ⁊ documē
tis moralib⁹ exigit vel attendit veritas di
ctorū conformiter ad strictas regulas pri
oris logice. Sed sufficit q̄ modus loquē
di cōmunis cui maxime se cōformat rhe/
torica seruetur. vbi figurate locutiōes tro
pice ⁊ transsumpte p parabolas ⁊ similitudi
nes admittunt et ampli⁹ q̄z relique. Et h̄
est qō quidaz non irrationabilit dicunt q̄

theologia suã habz logicã z modũ loquendi ppriũ/z q̃ in ea nihil eẽ falsum de virtute ꝓmonis debz admitti. ĩmo dictuz hmõi tanq̃ irreligiosum impiũ z blasphemuz a catholicis auribz reiici cõgruit. Si q̃s vero dixerit oppositũ/z recte sensit/ille dũtaxat ad vim loquẽdi priozis logice oculos cõuertebat. q̃uis nõ vsquequaq̃ rõnabiliter. ¶ Hinc est q̃ egregi⁹ doctoz Aug⁹. tũ in locis plimis. tũ speciali⁹ in li. de doctrina christiana regl'as p̃ expositione sacre scripture dedit z ab alijs datas collaudauit. Inter q̃s vna est p̃ synodochen vbi ps p̃ toto sumit. Alia p̃ hyperbolen vbi veritas ad exaggerandũ excedit. Alia vbi locatũ p̃ loco accipit. ꝓm quas regulas textus nr̃a falsitate defendit. Nã dicẽdo egrediebant ad euz hierosolimite vniuersi/similis est locutio sicut cũ dicim⁹. oĩs ppl'us vel tot⁹ mũdus. vadit ad tale spectaculũ. Dicit ei ꝗ nõ p̃ p̃cisionez. sz ad rei magnificationẽ adaugẽdã. Sil'isq̃ ẽ locutio cũ subdit. Et oĩs regio iudee. nisi q̃ vltra ꝗ locus p̃ locato. regio scz p̃ habitãtibz regionẽ ponit/z in talibz iuxta quozũdã explicationẽ attendit sensus. nõ quẽ ꝓba faciunt. sed pro q̃ fiunt. ¶ Iuxta p̃dicta sumitur ꝓsideratio moral' q̃ p̃dicatozes in sermonibz publicis detestãdo vitia z collaudando ꝓtutes auctozitatẽ hũt vtẽdi locutionibz trãsnmptiõis ꝓm regulas q̃bz exponit. z iuxta licentiaz rhetozice artis. ita vt q̃ñq̃ dicat aliq̃d vniuersalit vicioſũ qõ pro pauc⁹ aut nõ oĩbus p̃t verificari. vl' aliud tale p̃nunciat qõ de ꝓtute z regl'a logice priozis eẽt falsissimũ z scãdalosum et iniuriosum. ¶ Nõ habeo hic exẽpla multa curiose scrutari vl' adducere. legant oẽs ppbete q̃ fuerũt. quidã ꝓmocinatozes iuuentes in vitia/z vitiosos arguẽtes. attendat p̃dicatio christi. Iohis bap. pauli. stephani. pthomartyr⁹. z alioz reuoluantur ꝓmones z epl'e doctoz. reperiet q̃si vbilibet licentia tal' loquẽdi vniuersalit vt dixim⁹ Isaias dicit. i. c. Oñe caput languiduz z oñe coz merens a plãta pedis vsq̃ ad verticẽ capitis nõ est in eo sanitas. Et paulo post. Oñes diligũt munera sequunt retributiones. Iere. ij. scriptũ est. Quid vultis mecũ iudicio cõtendere. oñs dereliquist⁹ me dicit dñs. Ezechielis. iij. Oñis quippe dom⁹ israel attrita fronte ẽ z duro coz de. Christus z Iohãnes pharisios inculpabant generalit. Christus vocans cos ypocritas. sepulcra dealbata. superbos et auaros. Iohãnes p̃geniem viperarũ. Et Actuũ. vij. dicit stephan⁹. Dura ceruice z incircũcisi cordibz z auribz vos semp spiritui sancto restitistis. sicut z patres vestri ita z vos. Apl's deniq̃ vocat galathas insensatos. z in cretensibz approbat dictum poete. Cretenses semp mẽdaces. male bestie. pigri ventres. Primo etiã vocat apl's poetã hunc ppbetaz. Et apud gẽtiles poete p̃ ppbetis z vatibz atq̃ theologi⁹ habebant. z poeses eozũ sicut methaphozicas locutiões veritatẽ continentes/occultas tñ/attentabãt. tales sunt in scripturis generales in docendo locutiões innumere. ¶ Ex his sequit alia ꝓsideratio q̃ inciuiliter agerẽt. ĩmo insipient z cõtra artez p̃priam clerici qui locutiões hmõi morales in quibz forte tangerent/vellent generalit inculpare. aut vtentes eis molestare. nisi forsan vbi manifesta z p̃ticularis iniuria (que mag⁹ eẽt detractozia z cõtumeliosa q̃ ad edificationẽ valens) deꝑhenderetur qõ si fieret coramã quibz nõ oportet. Qõ vbi z q̃ñ cõtingit nõ est possibilit p̃ artẽ docere. sed tũc agendũ est vt sapiens iudicabit z put edocebit vnctio. Cõstat enĩ q̃ plerũq̃ fit sermo generalis ad principes qui sciunt se z statũ suũ grauiter increpari z tangi in modis loquẽdi generalibz. tolerãt tñ Qua igit fronte et temeritate nollent c'ici de isto vel illo statu sup̃ eoz vicijs generaliter morderi vel culpari. Ista priozius esset pharisaica cõditio qui reꝑhendere nõ reꝑhendi q̃rebant. ¶ Terciã addo cõsiderationẽ cõtra illos q̃ in locutionibz moralibus ponũt captiosos loquẽdi modos ĩ logica priozi seruatos licet veros. In quibus tñ est falsitas apta aut scãdalosa iuxta locutiones vsitatas z ꝓm rhetozicaz in materia tali seruandaz. Exempli grã. ponetur vna indiffinita q̃ apud morales eq̃ualet vniuersali q̃ tñ indiffinita de vi logice vera erat. apud rhetoricũ z politicũ falsissima. Propterea nõ imprudent cõdemnate aliq̃ ppositiões tanq̃ articuli erronei aut reuocandi. in quibz tñ erat veritas de vi vocis z logice priozis/vt ista. Ecclesia manens eccl'ia põt errare. de⁹ z creatura nihil sunt. z similes multe. z alie etiã que in philosophia fuissent recepte vt vere vel saltez ꝑbabiles sicut sũt artic'li qui

de loquūtur ɔtra meritoria.
Et maxime cōsideratio hec locuz hz vbi
audiētes nō sunt triti vl' vsitati tales locu
tiones audire vel admittere. sed vulgares
sunt aut puri morales. legiste vel canoni/
ste. Et sane imprudent' agunt. ne dicā im/
pudent'/qui corā talib' in actib' publicis
talem logicā purā adducūt aut phiaz seu
methaphisicā. p̄sertiz vbi materia talis q̄
nihilomin⁹ mores respicit ⁊ apud eos scā
dalum. Obseruandū est enī illud Grego.
Iuxta mores auditoꝝ formet' sermo do/
ctorū. Huius oppositu3 creberrime fieri
dicit' in anglia. ⁊ prochdolor nisi ꝓuideat'
inualescet in francia. q̄ꝫ vero apta esset ⁊ la
ta fenestra ad errores ⁊ scandala seminan
dos talis ꝑmissio liquet ex p̄missis ⁊ expe
rientie vox ɔclamat. Deniq̄ꝫ cur ob aliud
appellant' theologi nr̄i tp̄is sophiste ⁊ ver
bosi īmo ⁊ fantastici. nisi qꝛ relict' vtilib' ī
telligibilib' ꝓ auditorū q̄litate transferūt
se ad nudā logicā vel methaphisicam aut
etiā matematicā vbi et quādo nō oportet
nūc de intensione formarū. nūc de diuisio
ne cōtinui. nūc detegētes sophismata the/
ologicis terminis obūbrata. nūc priorita
tes quasdā in diuinis. mēsuras duratōes
instantia. signa nature ⁊ sil'ia in mediū ad
ducentes. q̄ ⁊ si vera atq̄ꝫ solida eēnt sicut
nō sunt. ad subuersionē tn̄ mag' audienti
um vel irrisionē q̄ꝫ rectā fidei edificatiōez
R sepe proficiunt. ¶ Sed detinuit ecce nos
aliq̄ꝫdiu modus loq̄ndi euāgelic⁹ spero tn̄
nō prorsus inutilit' ad rem accedētes vide
amus q̄nte auctoritat' atq̄ꝫ dignitat' īmo
ꝟtuose attractatiōis Joh. bap. fuerit. qm̄
ad eū egrediebant' hierosolimite vniuersi
⁊ om̄is regio iudee. tam valida erat ⁊ tam
efficax sua solitudo/sua viuēdi austeritas
sua demū sinceritas ⁊ libertas predicādi.
Da mihi aliquē de occupatis. ⁊ accursis/
solitarios irrisdentib'. q̄ ꝑ om̄es toti⁹ eta/
tis sue discursus ⁊ sudores anxios tantū/
dem ꝓficiat. q̄ntū solitarius iste manēs in
deserto fructificauit. Mirari ⁊ colere so/
lent homīes p̄sertim simplex vulgus eos
viros quos in vita sublimes/⁊ sibimet au
steros aspiciūt. ob hoc maxime q̄ nll'a cu/
piditat' aut ambitiōis nota respergūtur.
nulla proinde cōtra eos fallendi suspitio:
aut mentiendi suboritur quādo despiciūt
quicq̄d terrenū est. quicq̄d vtile vel iocū/
dum. Ex opposito predicatores nr̄i tp̄is.
qꝛ talibus inhiare vehementer popularit'
⁊ ardenter ɔgnoscunt'. fit sermo eoꝝ in op
probriū. fit de mendacio aut praua inten
tione suspectū. Dicūt cōfestim eis audito
res voce vel anīo. medice cura teip̄um.
Uidim⁹ nostra etate ⁊ nup̄ quēadmoduz
vnus ꝓpter huiusmōi vite austeritatē pe/
ne incredibilē in suis s̄monib' multitudi/
nē aggregabat cui vite sue ⁊ zelo si scienti/
am ⁊ discretionē humilē sociasset. quā vti
nā sociasset. fecisset vtiq̄ꝫ fructū multuz. si
verū est illud Bern̄. zelus sine discretione
p̄cipitat. Discretio aūt esse nō p̄t absq̄ꝫ hu
militate nec hūilitas in cōplacentia sui et
innitendo ꝓprie prudētie cōseruat. ¶ De/
niq̄ꝫ difficile est ⁊ plus diuinū q̄ꝫ hūanum
⁊ nō absq̄ꝫ diuturno virtutū exercitio acq̄
sibile. vt in duob' his seruet' humilitas in
solitudine. s. ⁊ p̄dicatiōe. Cur ita. Quoni/
am solitudo facit hoīem leuiter ceteros oc
cupatos diiudicare ⁊ eis se p̄ponendū esti
mare. Predicatio autē vbi est applausus
ɔcursusq̄ꝫ populoꝝ verba dicent' in celuz
ferentiū/ꝑtemptat grauissime atq̄ꝫ pericu
losissime p̄dicatoris animū vt gaudeat/vt
sibi cōplaceat/vt postremo in linguis ho/
minū famā suā foris ponat. se estimet ma/
gnū aliquē esse qualē se audit a ceteris/ac
proinde cōtemnit ab aliis edoceri mone/
ri vel eorū duci cōsilio. Ruit ꝓpterea in te
meritatez quālibet. improuid⁹ loquit'. nō
iam ex rōne sed furore. nō ex hūilitate sz e/
latione. nō quod dictat rō sed qd̄ succensa
indignatio. nō qd̄ verū sed qd̄ audientib'
placitū. nō oportune sz semp̄ importune.
nō q̄si monēs sz q̄si potent' imperās. Qui
rursus libertatē atq̄ꝫ fortitudinē zeli san/
ctorū imitatricē eē. si lingua maledica car
pat om̄es clam ⁊ palā in supiori dignitate
ɔstitutos. nec attēdit si populū inde sub/
uerteret ⁊ ad rebellandū aniabit. sed si cō/
placebit eisdē tota solicitudīe considerat.
Ceterū cū inualuerit hmōi p̄dicatiōis fa
uor ⁊ feruor effrenis/vix adhibere remedi
um ꝑmittet plebs indocta q̄n signis extrī
sece sanctitat'. q̄ interi⁹ corrupta est atten
dit. ⁊ quicq̄d aduersum dicit' ad iniuriaz
refert ⁊ odiū. Ab hac mētis elatiōe ⁊ indi/
scretione p̄dicandi longe fuit Joh. iuxta
inferius dicēda. qm̄ s̄m auditoꝝ qualita/
tem s̄monis linguā variauit ⁊ nō ad sedi/
tionē sed edificationē ad humilēq̄ꝫ p̄niam
singulos ꝓ capacitate cohortans. ¶ De

S quiſ. Et baptiſabãtur ab eo. Qualis iſte baptiſm⁹ extiterit olim dicebat. ⁊ ſup hoc remitto vos ad ea q̃ tractant a mgr̃o ⁊ doctoribꝫ. iiij. ſententiarꝫ. Confitẽtes peccata ſua. Quẽadmodũ iohãnis baptiſmus nõ erat ſacramẽtalis. ſic nec iſta confeſſio. Erat tñ vtrũq; ⁊ baptiſmus ⁊ ꝓfeſſio preparatoriũ quoddã ⁊ introductiuũ ad vera ſacramẽta baptiſmi ⁊ cõfeſſionis poſterius inſtituta ¶ Nec aũt ꝓfeſſio vl' fiebat fortaſſis in generalitate quadã. quẽadmodũ eccl'ie mos habet fieri in publico añ ingreſſuꝫ miſſe. Vel fiebat de public⁹. ĩ publico. more iudeorũ in ſuis cõuentibꝫ. Vel ſi ſecreta erat ⁊ particularũ exp̃ſſiua proficiebat ad hũiliationẽ ⁊ cõſilij ſuſceptionẽ ⁊ pñie agende ꝓgnitionẽ ¶ Dic ꝓpenditur baptiſmũ iohãnis nõ habuiſſe vtutem pctorũ ſacramẽtalit' deleturã. Que rõ eſt. qꝫ ſiue baptiſãdi ſiue baptiſati neq; cõfeſſione altera. neq; pñia aliqua p̃ pteritis delictis aliq̃tinus eguiſſent. Idcirco p̃terea nõ parificant' ĩ oibus baptiſma iohis ⁊ cõfeſſio cũ baptiſmate chriſti ⁊ ab eo inſtituta ꝓfeſſione. Baptiſm⁹ enĩ chriſti cõfeſſionẽ ñ exigit poſtmodũ de peccatis añ actis. neq; prius añ baptiſma cõferri põt hmõi ſacramẽtalis ꝓfeſſio alioq̃n nõ eſſet baptiſm⁹ ſacramentoꝫ ianua. qõ falſũ eſt ¶ Sed oriť incidens q̃ſtio. Nunq̃d p̃latus alicui⁹ nouit' baptiſati iubere poſſet vt ſe ſummitteret ipe cõfeſſiõi ſacramẽtali obedientie cauſa. Eſtimo q̃ nõ. qm̃ non eſt aliq̃s obligat⁹ cõfiteri ſacramẽtalit' niſi q̃ de peccato mortali ſibi ꝓſci⁹ eſt. Et hec obligatio nõ iure hũano ſed diuino ꝓſurgit. Si ꝗo aliq̃s de peccato ſuo apud deum ſatiſfecerit iuxta p̃ceptũ ei⁹ datũ/ ⁊ regulas inſtitutas. nõ põt iterꝫ p inſtitutionẽ pure humanã ad ſatiſfaciendũ rurſus tali p̃cepto inuit⁹ aſtringi. Cõſtat autẽ q̃ baptiſat⁹ ſatiſfecit deo de pctis preteritis. ſic q̃ nõ habꝫ aliud p̃ceptũ diuinuꝫ adimplendũ pro deletiõe hmõi pctorũ. Prelatus ꝗo nõ habꝫ ius obligãdi q̃lẽcunq; ad ꝓfeſſionẽ ſacramẽtalẽ/ niſi q̃tinus ꝗ a iure diuino deſcẽdit. alioq̃n poſſꝫ inſtituere q̃ q̃libet q̃ntũcũq; immũis a pẽto confitere tur ſacr̃alit' totiẽs q̃tiens ſibi cõplaceret. Sũma igit' ⁊ cardo hui⁹ rõnis eſt. nullus obligat' idẽ pctm̃ bis ꝓfiteri ſacramẽtalit'. Qõ q̃ abſurdũ ſit videt nemo. ¶ Oppo/net forſan aliq̃s de baptiſato/ vere cõtrito poſt pctm̃/ ille immunis eſt a pẽto. nihilo/min⁹ obligat' p eccl'iam cõfiteri. Rñdeo q̃ nõ p eccl'iaꝫ. ſꝫ ex p̃cepto diuino tal' ad ꝓfeſſionẽ ſemel fiendã de pctis poſt baptiſmũ cõmiſſis/ ⁊ añ nõ/ teneť. Propterea q̃uſq; ſatiſfecerit/ aut firmit' tpe ⁊ loco ſatiſfacere p̃poſuerit/ hmõi p̃ceptoꝫ manebit obligatio a q̃ poterit abſolui: ⁊ nõ alit' ſel' confitendo. Juxta hec apiť via ad ſciendũ ſi ſemel ꝓfeſſus poſſet iterꝫ ad ꝓfeſſionem ſacramẽtalẽ ſuſcipiendã artari. Sꝫ qꝫ alibi ventilat' ea p̃termitto q̃ dici poterãt q̃cunq; p̃ſcripſerã. Totã inſup hanc ꝓfeſſionis materiã q̃uis vtilẽ ſatis et a textu nr̃o nõ abhorrentẽ remitto ad. iiij. ſnĩaꝫ p̃ ſenti ⁊ ad ſcripta doctoꝫ ¶ Obijciť iterꝫ de illo quẽ in mort⁹ articulo abſoluit ſimplex ſacerdos ſup caſibꝫ pape ⁊ reſeruat⁹. obligabit' enĩ talis abſolut⁹ ſi cõualeſcat iterꝫ papã adire ⁊ abſolutiõis bñficiũ recipere Fateor hic cũ durãdo ⁊ aliꝫ q̃buſdã doctoribꝫ inuolutiſſimã ⁊ vix enodabilẽ tangi materiã. De modo ſe hñdi in cõfeſſione caſuũ hmõi reſeruatoꝫ. qꝫ difficillimũ ſalnare videť q̃liter iuxta vſuꝫ eccl'ie ñ dimidiatur ꝓfeſſio/ q̃ p duos adimplet'. dum. ſ. apud penitentiariũ ſolũ referunť caſus reſeruati. Danc p̃ nũc difficultatẽ nõ incipiam enodare tm̃modo p q̃nto ad pñs ſpectat dubiũ qõ mouim⁹. Dico q̃ hõ in articulo mort⁹ aut alias ꝗe ſacr̃alit' abſolut⁹. nõ p̃t abſq; ꝓſenſu p̃prio obligari rurſus p hoĩem ſacr̃alit' eadẽ pẽta ꝓfiteri. Deť oppositũ. Jã ꝓfeſſio prior ſacr̃alis ſuũ plene effectũ opata nõ fuiſſet/ qꝫ non abſoluiſſet hoĩem a p̃cepto dei qõ eſt de ſemel ꝓfitendo pctm̃ cõmiſſuꝫ. Nolo tñ negare q̃n de ꝓſenſu p̃prio iterꝫ poſſit hõ ſacr̃m ꝓfeſſionis ſup eiſdẽ peccat⁹ iterare ⁊ ad ꝗ ſponta nee obligari. Nõ nego etiã q̃n publica peccata aut etiã refuata poſſit iterꝫ referre alteri poſt cõfeſſionẽ ſacramẽtalẽ. ⁊ ad ꝗ forſan obligari p̃t/ q̃tin⁹ pñiam ſalutarẽ cuꝫ diſcretione maiori p̃cipiat. illud tñ nõ aſſero. Aliud fundamentũ tangit Durãduſ ad cõfirmanduꝫ p̃dicta. Supponit itaq; p regula q̃ nunq; p̃lat⁹ eccl'ie vel alius iudex p̃t circa aliud p̃ceptum iubere niſi circa illud qõ ad forũ ſuum publicũ põt deduci ſi non fiat. Alioq̃n põt prelatus ferre precepta ſup occulteſſimis cogitationibꝫ ſibi remediandis. vel ſuper illis quorum tranſgreſſionẽ punire non põt neq; ſciret

et ita frustra lex huiusmodi ferretur ab il/
lo. qm̃ executio p eum impleri nõ valeret.
Occultissimũ autẽ omniũ est confessio sa/
cramẽtalis de qua ꝓstare nõ ꝑt nisi p vni/
cũ qui cõfitet. ⁊ hoc etiaꝫ si velit. Quocir/
ca dicit idẽ doctor eccl'iam nõ iubere fieri
cõfessionẽ semel in anno. nisi p inditionẽ.
qr scz ꝓcipit recipe eucharistiã. ad quã rite
suscipiendã debꝫ seipm̃ ꝓbare hõ iuxta p/
ceptum apl'i ab ecclesia sic interp̃tatum q̃
de mortalibꝫ exigit ꝓfessio. Exemplũ i ho
ris dicẽdis ⁊ intentiõe habẽda sil'e ponere
tur. Scotus fundamẽto alteri innitit.
Ait q̃ppe q̃ nemo tenet aut obligari põt
pctm̃ suũ occultũ ⁊ secretũ facere publicũ
sic q̃ de foro dei cui prius soli subiacebat
trãleat q̃ntũ ex natura facti in forũ publi/
cũ. Sed ꝓstat inq̃t q̃ dicẽs pẽta sua duo/
bus sacerdotibꝫ facit illa eẽ publica q̃ntuꝫ
est ex natura facti. qm̃ in ore duoꝝ pctm̃ il
lud posuit q̃ testificari possent. q̃uis nõ si
ne pẽto/cõtra eũ. Iuxta q̃ꝝ testimoniũ ꝑt
sententiare publicus iudex. nec impediret
sniam iudicꝫ q̃ sacerdotes duo peccãt con
fessionẽ reuelãdo. qm̃ si dedi in secreto bo
ne fidei aliq̃d pctm̃ meũ duobꝫ extra ꝓfes/
sionẽ ꝓculdubio peccabũt si me prodant
apud iudicẽ. nihilomin⁹ ꝓdẽnabit caput
U meũ. Scõm ista dat via ad dissoluen/
dũ rõem quã dñs Ar. insolubilẽ sibi repu
tabat. ad ꝓbandũ q̃ stãte decretali oĩ vtri
usq̃ sexus q̃lib et ꝓfessus priuilegiat⁹ ite/
rũ tenebat ꝓpꝛio sacerdoti ꝓfiteri. Nõ in
quit ꝓpter defectum sacramẽti vt dicebat
mgr̃ Io. de polliaco. sed propter aliud
Supponit prio q̃ ꝓfessio sacramentalis
ꝑt pluries sup eisdẽ peccatꝫ salubrit iterа
ri. Suppoit scdo q̃ duc affirmatiue ꝓpo
sitiões nõ repugnãt ad inuicẽ. sic q̃ poste
rior institutio positiua priorẽ reuocꝫ si sil'
in affirmatione stare possint. Supponit
tercio q̃ decretal'oĩs vtriusq̃ sex⁹ sit ꝓpo
sitio affirmatiua ⁊ sub obligatiõe posita.
Supponit q̃rto ex p̃dictꝫ q̃ licentia data
de ꝓfitẽdo priuilegiatꝫ exq̃ affirmatiua est
nõ tollit p̃ceptũ pri⁹ factum de ꝓfitẽdo sel'
in anno. Ex q̃bꝫ ꝓcludit ꝓpositum vt esti/
mat. ⁊ exemplificat de missa audiẽda die
dñica. Si inq̃t dare ꝑceptũ alicui q̃ mis
sam sel' audiret in parochia sua q̃libet die
dñico. nihilomin⁹ dare sibi postmodũ li
centia q̃ posset audire missam in locꝫ alijs
ꝓcessio icõda nõ reuocaret ꝑcedẽs ꝑceptuꝫ
Exq̃ simul stare ꝑt q̃ iste duas missas au
diat ⁊ ad vnã obligat ⁊ solũ licentiat ad a/
liã. Sed diligẽs inspector p̃missoꝝ/re/
periet rõem hanc nõ eẽ indissolubilẽ neq̃
exemplũ p se penit⁹ esse validũ/q̃d addu/
cit/etiã supposito q̃ nõ eẽt decretal' exp̃sse
determinãs sel' ꝓfessum sacrãlit nõ rursus
ad cõfessionẽ obligari/q̃lis tñ esse dr. Con
cessa itaq̃ suppositiõe prãia q̃ iterari salu/
briter ꝑt ꝓfessio sacrãlis si tñ semel ẽ recte
facta de licẽtia illi⁹ q̃ ius habꝫ/nõ ꝑt iterũ
cadere sub ꝑcepto pure humano/sicut nec
nouit institui sup inuitũ sicut ex p̃missis
arbitror eẽ pspicuũ. Et qr alit loq̃ns i in/
finitas absurditates corrueret in illaꝫ no/
miatim q̃ baptisat⁹ adult⁹ ꝑt inuit⁹ obli
gari p platũ pẽta dimissa ꝓfiteri. imo mil/
lesies cõfiteri. Nõ enĩ repugnarẽt baptis/
mus. ⁊ subseq̃ns sacrãlis confessio/sic nec
due sacrãles ꝓfessiões. Si q̃s dicat q̃ ba/
ptism⁹ hꝫ effectũ plenissimũ deletiõis pec
catoꝝ a pẽa ⁊ culpa. Ita rñdeo pñiaꝫ vni
cam ꝓfessionẽ hre potuisse. ⁊ hre/sil'r p oĩa
cõpleta sit/nihilomin⁹ ad augmẽtuꝫ gra/
tie poterit iterari. q̃uis nõ baptism⁹ pro/
pter caracterẽ ꝓm doctores in eo susceptũ
Exinde pfacile est diuersitatẽ inuenire
int exemplũ positũ de missa audiẽda ⁊ cõ
fessionẽ. qr missaꝫ audire positiuũ est ius.
licet in diuio fundatũ. ⁊ iõ ꝑt ad pl'es mis/
sas p eccl'iam obligari. sic q̃ vna audita re
manebit astrict⁹ ad alterã. Unica aũt con
fessio cadit sub obligatione diuini ꝑcepti.
q̃ expleta nõ remanet ad papã ius ad alte
rã ꝓfessionẽ sup eisdẽ obligãdi. sicut p⁹ au
ditionẽ vni⁹ misse ꝑt vt prius ad alteram
ferre ꝑceptuꝫ. qr sue possibilitati subiacet
dũ rõ subest numeꝝ missaꝝ audiẽdaꝝ re/
stringere vel ãpliare. imo ⁊ tollere. De cõ/
fessiõe aũt lõge dissil'r. qr iuri diuio obliga
tio principalit innitit. Fatenduꝫ ẽ igit
q̃ papa nõ ꝑt dare licẽtiã priuilegiatis. vt
cõfessiones audiãt ⁊ ita ad curatos eũduꝫ
erit. sed exq̃ sniam ꝑstitit ex ꝓseq̃nti relata
tionẽ/ꝑsupposito iure diuio ne pẽta eadẽ
rursus cõfiteri sacrãlit inuit⁹ aliq̃s tenere
tur. Deniq̃ oppositũ asserere de papa l'
eccl'ia est dicere ppl'os innũerabiles p eoꝝ
cõfessiões hactenus fuisse seductos inuo
lutos et deceptos. quia vel noluerunt cõ/
fessionem factam priuilegiatis. eẽ sacrãlẽ/
quod hactenus creditũ est esse falsuꝫ. vl' si
sacramẽtalis fuit indubitant non bñt a b

hmōi ꝓfesso rursus exigere vt p̄cepto diui
no de semel ꝓfitēdo cui obediuit iterꝫ no/
lens obtemper. nolēs dico. qz volēs vltro
p̄t. Porro secꝰ est de ꝓtrito q̄ ad ꝓfessionē
p̄ōt obligari. qz nōdū a dei iussione semet
abſoluit. ¶ Sed videamꝰ vñ suboꝛtū est
in iohāne cꝯ sic egrediank ad eū hierosoli/
mite vniuersi ⁊ oīnis regio iudee ⁊ bapti/
sabank ab eo ꝓfitētes p̄cta sua. Ꝓtati sub
iungik rō qm̄ virtꝰ sua ꝓtrahebat in ām̄i/
rationē ppl'os in reuerētiā ⁊ amorē ⁊ erat
odoꝛ bonꝰ vite in vitam. Erat (inq̄t subse
quēs textus) Johes vestitꝰ pilis camelo
rū. Ubi iohes de ꝓtutū q̄ttuoꝛ cardinali/
um possessiōe sil' ⁊ oꝛnatu implicite cōmē
dak. In vestitus asperitate tp̄antia notak
Erat vestitꝰ pilis cameloꝝ q̄ tunica erat
cilicina ⁊ rudis ⁊ aspera. In lūboꝝ succin
ctōnenotak fortitudo. succinge sicꝛ vir lum
bos tuos dicit scriptura. In mellis come
stione prudentia cōmēdak. Mel comedet
oꝛ de christo vt sciat reprobare maluz ⁊c.
Demū in alioꝝ eruditiōe ⁊ suūpius respe
ctu christi hūliatiōe ꝓspicik iusticia. ⁊ p̄di
cabat dicēs. Veniet fortioꝛ post me ¶ At
uero hec materia collaudatiōis vberioꝛ ē
q̄ꝫ vt nūc totū valeam̄ exp̄mere. sil' ⁊ diffi
cultates pl'ime morales scde p̄ ceteris in/
cludunk. ¶ Una ē de abstinētia ⁊ appro/
priate de obseruatiōe carthusiensiū sup ñ
esu carniū. quā difficultatē olim a domio
Cameracēsi in hac cathedra motā nōduz
ad calcē dissolutiōis deductā esse ꝓgnoui
sed me deducturū deo ꝓpicio ꝓtia lectiōe
Altera q̄z de supfluo atq̄ pompatico ve/
stitu an sit tolerabil' in p̄latis. ⁊ virꝫ eccle/
siasticis. ¶ Reseruatꝫ igitk istis ad sequen/
tia. regrediamur paulisp/ ⁊ statī finis/ ad p̄
cedentē textū. ⁊ aliud mysticū seu morale
ad ꝓtēplationē attinēs eliciamus. ¶ Per
iohem nullū aptꝰ q̄ꝫ ꝓtēplatiuū virū mo
ralik accipimꝰ. hic iohes manet in deserto
quodā nō tā materiali q̄ꝫ spūali dū sedz so
litariꝰ ⁊ eleuat se sup se. q̄ subleuatiōe sup/
na sup cunctā hāc ꝓfusam rerꝫ fluctuanti/
um ⁊ exundantiū m'ritudinē attollik. hāc
subtꝰ deserit. q̄ derelicta, pfecto manet ī de
serto q̄dam mentꝫ secretissimo ⁊ abditissi/
mo. solis deniq̄ exptis agnito ⁊ puio. An
nō bñ reliq̄rat mūdū ⁊ habitabat in deser
to q̄ dicebat. Mihi mūdus crucifixus est
⁊ ego mūdo. Qui p̄terea a seipo etiā deser
tus clamat. Uiuo ego. iā nō ego. viuit ⁊c.
Et rursus. Siue mente excedimꝰ deo in
q̄t. ¶ Hoc q̄lik fiat dak posse experiri ꝓm
beatū Bernū. nō exp̄imi. nec doceri p̄t. sz
haberi. fit ꝫ nō p inuestigationē curiosam
aut p studiuz q̄ntūcūq̄ vehemēs neq̄ per
scrutiniū scripturarū. Ibi enī defecerunt
scrutātes scrutinio. sz obtinek p fortē ꝓtri/
tionē spūs hūiliati ꝓm beatuz Dionū. vbi
amplꝰ lacrime p̄sunt q̄ꝫ lr̄e. spūsanct̄i vn
ctio q̄ꝫ lectio. ⁊ oꝛo q̄ꝫ rō docēt ¶ Hō ē tū
respuenda vsquequaq̄ lectio vl' doctrina
qz etsi nō manifestū q̄d est tale desertū qd
nemo nouit nisi q̄ incolit. anīat tū ad que
rendū ⁊ viā q̄libuscūq̄ signis ām̄inistrat.
Hoc fecit eleuatꝰ doctoꝛ Greg. p̄cipue in
moralib⁹. Hoc pūssimꝰ Augꝰ. in ꝓfessio/
nib⁹ ⁊ soliloquūs. Hoc deuotꝰ Bernū. sup
Cantica. Hoc venerabil' Hugo et Rich⁹.
de san. vic. in suis opib⁹ varūs. Hoc deni
q̄ꝫ multū cōpendiosa ⁊ sentētiosa breuita
te tradidit Bonauē. in libello quē appel/
lat speculū amoris. ⁊ in alio quē intitulat
itinerariū mentꝫ in deū. Itꝫ paꝫ in rhe/
torica diuīa: ⁊ sil'es alij. Eos potiusq̄ꝫ me
boꝛtoꝛ audiatꝫ. ⁊ aduertamꝰ q̄d seq̄tur ¶
Dū Johes iste ꝓtēplatiuꝰ nr̄ in deserto q̄
dā mētis inuio ⁊ ab fluxu carnalitatis in/
aquoso. egrediūk ad eū hierosolimite vni
uersi ⁊ oīs regio iudee. Regio ista iudee at
q̄ꝫ hierosolime ad lr̄am terra ē pmissionis
fluens lacte ⁊ melle. Et pculdubio nō alik
efficik hō totꝰ/ regio pmissiōis/ fluēs lacte
pie deuotiōis. ⁊ melle saporose eruditiōis
q̄ꝫ in ꝓtēplatōe. Hā extra eā potꝰ est sepe
hō regio q̄dazꝫ egestatꝫ. vt Augꝰ. loq̄tur in
ꝓfessionali. Est regio plena mōstris. feris
⁊ beluis viciosaꝝ cogitationū ⁊ serpētib⁹
boꝛridis atq̄ pestiferis venenataꝝ ⁊ infi/
cientiū cupidinū. In q̄ demū regiōe neq̄ꝫ
pluuia est aut ros deuote affectionis. neq̄ꝫ
viroꝝ herbaꝝ floꝛētiū. aut fructꝰ plantarū
ramificantiū p ꝓtuosaz opationē. neq̄ de
coꝛ est neq̄ꝫ species p celestē ꝓuersationem
¶ Atuero vbi iohānes est in deserto men
tis p̄dicto/ solitarius in ꝓtemplatiōe/ vbi
comedit mānā absconditū. Adiacet circū
quaq̄ꝫ regio iudee. regio scz glorifcationis
cuiusdā ⁊ decoꝛ ꝓfessiōis. regio insup hie/
rosolime. regio visiōis pacꝫ. sic enī iudea ⁊
hierl'm interp̄tank Dui regiōis speciosis
sime ⁊ vberrime hitatoꝛes sunt. cogitatio
nes sctē. ⁊ affectiōes pie. q̄ sunt reuera hie
rosolimite vel pacifice. ⁊ ꝓpter cōfessionez

laudis ⁊ glorificationē iudee regionē iha
bitare merenť ¶ O certe pulcerrimū ob/
stupendūq; spectaculuz videre hierosoli/
mitas tales vniuersos/ ⁊ omnē iudee re/
gionē egredi ad iobannē in deserto ꝗ ha/
bitantē. Uadant alij spectatū colles altis
simos. alij siluas ⁊ flumia. alij longe patē
tes campos. alij maria fluctib; altis intu/
mescentia/ alij theatrales ludos aut mon
stra millefozmia. Placeat alijs celū cerne/
re/ ⁊ omnē ei⁹ ozmatū. decozāq; militiā. ni
bil prozsus tale. nihil dignū cōpatione ad
prefatū spectaculū poterit vsq; inueniri.
Ecce ibi videre est q̄ forma. quo ve ozdīe
egrediunť hierosolimite tales vniuersi et
omis regio iudee ad iobannez in deserto.
Gratū prozsus inspicere est omēs inclitos
in vestitu deaurato. in fimbrijs aureis. i va
rietatis circūamictu. egredi a recessib; ab/
ditis. quos etiā habz mystica regio iudee.
¶ Egrediunť a mēozia. egrediu nť ab itel
ligentia. egrediunť a voluntate. egrediun
tur insup tanq; sponsus ⁊ sponsa a q̄dam
triclinio capacissimo. viriūq; rational'. cō
cupiscibilis ⁊ irascibil'. ¶ Egrediunť de/
mum ab estimatiua. a fantasia. a sensu cō/
muni. de oibus deniq; locis patentib; q̄n
q; sensuū. ¶ Egrediunť nō vt videant va
nitatē exteri⁹ ad instar dine. sed ad iohem
in deserto. Noli numerū velle scisitari q̄/
niā innūerabilis est. ita vt fas sit dicere. mi
lia miliū ministrabāt ei. et decies centena
milia assistebant ei. qm̄ egrediunť hieroso
lomite vniuersi ¶ Sed q̄d agunt duz ve
niunt. Utiq; baptisanť ab eo. qz purificā
tur magis et magz cogitatiōes ⁊ affectio/
nes tales pacifice. Et q̄ fortassis vl' mini/
ma peccata p negligentiā aut surreptōem
aut vanitatz pmixtionē admiserit/ illa cō/
fitenť. Confitētes inquit pēta sua. vel cer
te iō confitētes peccata qz dimissa sunt/ et
inde sacrificiū laudis offerūt se mutuo co
hortantes ⁊ hymnidice canētes. Confite
mini dño. qm̄ bonus. qm̄ in se. mi. ei⁹. Et
rursus. Misericozdie dñi. q̄ nō sum⁹ con
sumpti/ ⁊ sil'ia ¶ Studeam⁹ documētū.
⁊ sapiētes fieri studeam⁹. ⁊ enitamur tale
nob intus formare spectaculū et cōuent⁹.
Affirmo. quisq; tale sibi fabzicare merue
rit nō magnope vagabiť exteri⁹ ad viden/
du vanitatē. impleuit quoq; iocūdus illō
satirici Tecū habita. Nō erit solus q̄ taz
numeroso ozdinatoq; stipabiť comitatu.
qui pterea regnuz dei intra se stabiliuerit
ab omni pturbatiōe semotū. Ceterū nō ha
bet aliud sup homies imo vir supra bzu/
ta q̄ nō taliť ascēderit ad coz altū vt sit ta/
liter iohānes alter in deserto mō q̄ prefati
sumus ¶ Nec vita pficiatur semp nescio
q̄d erit q̄ ista vita nō erit iuxta dictū Au/
g⁹. Nunq; alibi meli⁹ experiť hō illud qō
de sapiētia pnūciat sapiens. Ingrediens
inq̄t domū meā cōquiescā cū illa. Nō enī
habz amaritudinē puersatio illi⁹. nec tedi
um cōuict⁹ illi⁹. sed leticiā ⁊ gaudium. ¶
Atuero si delectat nos ad ꝗ spectaculū di
uinū ptingere ⁊ bñ disponi ī multz vt pri⁹
in paucis veremur necesse est. Iohem q̄p
pe mozesq; suos imitari pueniet. de q̄ sub
dit euāgelista q̄ erat iohes vestit⁹ pilis ca
melozū ⁊ zona pellicea circa lūbos eius. ⁊
locustas et mel silueſtre edebat. ¶ Circa
quē locū finē faciens expositiōi lr̄ali ⁊ plu
rima ptrāsiens q̄ro. Utrū vita iohis fue/
rit angelica ⁊ int hoies pfectissima. q̄ non
Uita iohānis fuit innatural'. qz solitaria.
Homo enī fm̄ phm. i. Polit. naturaliter
est aial ciuile Uñ ⁊ puersatio dñi iesu chri
sti q̄ est nr̄a instructio fuit cōis ⁊ nō solita
ria. Et pfirmať. qz iohes nō insecutus est
corpal'r christū in terrz puersantē. ḡ non fu
it pfect⁹. pseqntia tenet p illud qō ostēdit
christ⁹ iuuenī Mat. xix. Si vis pfect⁹ ē
vade ⁊ vē. oia q̄ hēs ⁊ da pau. ⁊ se. me. Op
positū ptz ex dictis ⁊ allegatz sup litteraz.
¶ Questio ista principaliť est ad inuesti/
gandū ō vita solitaria seu pteplatiua q̄m
tenuit Joh. ⁊ de cōpatōe ei⁹ ad actiuam.
Ponā notabilia ⁊ eliciā pclusiōes ¶ No
tandū q̄ vno mō vita pteplatiua seu acti/
ua a q̄busdā accipiť p ipa ania q̄ est vita p̄
ma. ⁊ ita nō esse dr̄am inť istas duas vitas
in eodē hoie nisi reducam⁹ ad hūc sensum
q̄ ania viuēs vita speculatiua aliť se habz
q̄z dū viuit vita actiua. Secō mō accipi
tur p opatione vl' cōuersatiōe a vita p̄ma
pcedēte q̄ duplex est. q̄dā immanens. alia
trāsiēs ¶ Notādū q̄ fm̄ hāc acceptionez
est diuersitas loqntiū. Accipiūt ei q̄dā vi
tā actiuā p oī opatione corpali meritoria
termiata ad obiectū extrinsecū. ⁊ sic gene/
raliť omne op⁹ bonū cū grā factū transiens
ī exteriorē naturā erit de vita actiua q̄ntū
cūq; ipūale vel corpale videať/ ⁊ ois actus
imanēs meritoz⁹ eēt vita pteplatia/ ⁊ pci
pue si sit r̄spectu dī cui⁹ mōi ē speculatio ⁊

delectatio ⁊ amor seu fruitio habita ꝑ ꝺo
¶ Alij aliter distinguunt dicentes q̃ vita
actiua est conuersatio corporal' meritoria
ꝓm quã puidet eccl'ie vl' pti eiꝰ prio ⁊ prici
paliter q̃ ad corpus. vt ē exercitiũ in septē
opib⁹ mie exterioribꝫ sicut Martha pui-
uidebat corpi xpi. Uita aũt ꝯtēplatiua ē
ꝯuersatio meritoria ꝓm quã prio ⁊ princi-
palit suffragat ecclesie q̃ ad mentē ⁊ bona
spiritalia. ⁊ sic ꝑdicatio/sacrorꝫ mīstratio/
⁊ oīo spectãt ad ꝯtēplatoēz. Et iste est ꝯue
nientior modus ¶ Quo circa adhuc pōt
fieri distictio ꝑ bōis spiritalib⁹ q̃ videa
tur īpropria. ex abusu tñ loquētium/qñq̃
sic accipit vt dicamꝰ general'r bona spũa-
lia q̃ spectãt ad ꝯtē clericorꝫ ⁊ sacerdotũ q̃s
antonomatice appellamꝰ. ⁊ sic ꝑdia ⁊ pos
sessiōes ecc'lie ⁊ eius iurisdictiōes erunt q̃
dã spũalia. Tpalia ꝯo sunt q̃ in ꝯtē laico-
rũ cesserũt. ⁊ sic eadē bona erũt priꝰ ⁊ poste
riꝰ tpalia ⁊ spũalia. ⁊ ꝓm ꝗ distinguit iuris
dictio spũalis ⁊ corpalis sine tpal'. ¶ Ter
cio notandũ q̃ in eadē eccia ꝑt imaginari
q̃drupleꝫ modꝰ viuēdi. Quidã viuunt vi
ta q̃ nec est ꝯtēplatiua nec actiua ꝓprie sic
pueri baptisati nondũ capaces rōis Secda
est vita pure actiua. Tercia ē speculatiua
Quarta est mixta ex vtraq̃ ¶ Quarto no
tandũ q̃ aliq̃d ꝺr meliꝰ altero dupl'r. vno
mō absolutez absq̃ r̄spectu ad aliud. alio
mō relatiue seu ꝯditionalit. Exēplũ phi
ad ꝗ est de ꝗ qꝺ est phari. Hã simpl'r me-
lius ē phari q̃ ditari. ⁊ tñ in casu extreme
necessitatꝭ vl' indigētie meliꝰ eēt hr̄e aut ac
q̃rere vnũ panē q̃ illo deficiente. pulcram
phie cōclusionē addiscere. Sil'r ī statu in
nocētie vel gl'rie multa esse poterãt bona q̃
sub p̄posito pēto mala eēnt si obseruaren
tur. Ut in corpe sano aliq̃d ꝓdest qꝺ ob-
est p̄supposita infirmitate vl' crapula p̄ce-
dēte. Et istud ꝺz notãt attēdi dũ fit cōpa
tio aliq̃z in bonitate vl' vtilitate. ⁊ sil'ibus
vel dũ q̃rit. q̃d expediat in regimīevite bu
mane. Dicamꝰ ꝓmo q̃ stat in q̃libet istorꝫ
q̃ttuor statuũ boīem saluari. De ꝓmo nō
est dubiũ de puerꝭ baptisatis. decedentib⁹
añ vsum rōnis. De q̃rto nō est dubiũ de p̄
latis ⁊ aliꝭ sctis q̃ diu vitã mixtã ex cōtē-
platiua ⁊ actiua exercuerũt ⁊ saluati sunt.
Quo ad duo mēbra est difficultas. Et di-
xerũt q̃dã impossibile esse aliq̃m adultum
saluari q̃ nō vixisset vita ꝯtēplatiua. qꝛ oꝫ
q̃ oīs capax rōis diligat deũ sup oīa si de
beat saluari. ⁊ in tali dilectiōe q̃ ꝯsequitur
ex ꝯgnitōe dei repit vita speculatiua. Sz
casus ē dabil' sic dat bolkot vbi hō dũ pri
mo incepit vti rōe exercebit stati in opib⁹
mie corpalib⁹/ vl' aliꝭ bōis exercitꝭ exte
rioribꝫ absq̃ ꝗ q̃ actualit ⁊ formalit elici-
at actũ dilectiōis dei sup oīa. ⁊ in agendo
talia poterit ꝑ fide a tyrānis repēte interfi
ci. ⁊ ita saluabit tal' q̃ nũq̃ vixerit vita spe
culatiua. ꝗ tñ raro euenit. ¶ Cetꝭ de vi-
ta speculatiua nō ē difficultas q̃n hō pos-
sit saluari in casib⁹ multꝭ q̃ nũq̃ vixerit vi
ta actiua. qꝛ ad hãc nō est vocatꝰ. vl' qꝛ ca-
sus nō occurrit exercēdi illã vitã. Patz eē
de christo ī vtero ꝯginis. de Iobe bap. si
habuerit ꝯtēplationē salutando. Raro tñ
hō manet ī vita ista diu/ q̃n vtq̃ vita mix
ta. p̄sertim ꝓm ꝓmã distinctōz. al's. p̄sentē
dispositōz ¶ Secūdo loquēdo absolute
nō hndo respectũ ad lapsuz boīs. tal' ē ꝛ-
do int q̃ttuor modos viuēdi priores ī bo
nitate ⁊ eligibilitate/ q̃ pria vita bona est/
scda melior/ ⁊ q̃rta q̃ ē cōposita melior ē q̃z
scda/ ⁊ tercia opria int oēs. Dec appebũt
si q̃s diligent aduertat vitã ade ꝑ statu in
nocētie. Hã si q̃s ibi vixisset ex bñplacito
dei absq̃ vsu rōis actuali ⁊ tñ in gra bñ vi
xisset si vixisset vita actiua laborãdo ⁊ co-
lendo paradisum terrestrē ex iussu dei/ meliꝰ
vixisset/ ⁊ si cũ ꝗ fuisset aliq̃ in ꝯtēplatōe
dei. meliꝰ habuisset. Sz qꝛ oīs indigentia
remota erat nec exigebat tũc labor extrīse
cus ad subleuationē q̃rũcũq̃ indigētiarũ
vita eiꝰ speculatiua optima tũc extitisset/
qꝺ amplꝰ ꝓspicuũ erit ex seq̃ntib⁹ ¶ Ter
cio/ ꝑ accidēs ⁊ ex suppositiōe stat in casu
vitã actiuã vita ꝯtēplatiua ꝓ tũc meliorē
⁊ eligibiliorē existere. Pōt enī tanta indi-
gentia esse in primis corpal'r ad iuuãduz.
q̃ pctm̄ eēt omittere eos ⁊ eorꝫ subleuatio
nē ꝑ speculãdo seu cōtēplãdo Patz in pla
tis vel in casib⁹ necessitatis. Et si dicatur
q̃ homo nō debz omittere maiꝰ bonum ꝓ
pter minus bonũ. Dicit q̃ in casu illo cō-
templatio nō est isti maius bonuz ꝓm pri-
mam distinctionē de duplici vita. ¶ Un
de ⁊ quarto quãdo licite potest vtraq̃ vi-
ta exerceri speculatiua scz ⁊ actiua. specu-
latiua eligibilior est/ ⁊ dignior/ ⁊ statui glo
rie seu innocentie conformior. Uita enim
q̃ dignꝰ ⁊ excellentꝰ habz obiectũ. ⁊ q̃ ex
dignioꝛ virtute procedit eligibilior est. sic
est de intellectione dei ⁊ dilectione seu frui
tione eius. Nam iste sunt operatiōes op-
timarũ potētiarũ in ꝗ oīe respectu optiũ

obiecti. fm ꝗ posuit phs felicitatē in boīe
i. Ethi. in ꝓtēplatiōe ꝑme cāe/ ⁊ ꝓformiter
(licet magꝭ eleuate) ponūt theologi btitu/
dinē in fruitiōe ⁊ ꝓgnitiōe dei/ ⁊ etiā dele/
ctabilior. vt ptz. i. Ethi ¶ Sil'is ꝓclusio
ꝑt poni fm aliā distinctionē ⁊ ex ista dedu
ci ⁊ p aliud mediū. sic. Quāto anīa melior
est q̄ꝫ corp⁹ tanto vita regulās aīam ⁊ diri
gens in finez. melior est ⁊ dignior q̄ꝫ illa q̄
tm̄mō respicit corpale regimē/ sic est de vi
ta speculatiua respectu actiue ī eccīa. g̅ ⁊c.
¶ Quinto/ ꝑsupposito pēto ⁊ indigētijs
varijs in eccl'ia dei ex pēto originalit' veni
entib⁹ ⁊ ceterꝭ paribꝫ. melior ē vita q̄rta scz
cōposita ex actiua ⁊ ꝓtēplatiua/ q̄ꝫ simpl'r
actiua vel simpl'r speculatiua. ꝗ est q̄ꝫ vna
earū sine immixtiōe alteri⁹ ¶ Pro q̄ ad/
uertendū est q̄ tota multitudo opez meri
torioz vni⁹ boīs imaginat' q̄i corp⁹ quod
dā ⁊ homogeneū ad modū loquendi xpi:
Mat. vi. Si ocul⁹ tu⁹ fuerit simplex to/
tū corp⁹ tuū lucidū erit. Glo. Si intētio
simplex. bona q̄libz opatio erit ¶ Proba
tio. Vita illa melior est q̄ est vite xpi ꝓfor/
mior. sz xp̄s ꝓuersat⁹ est fm totū corp⁹ vi
te sue ad regulā. ⁊ vitā cuiuscūq̄ mēbri sui
scz tā actiue q̄ꝫ speculatiue. g̅ ⁊c. Cōfirma
tur. qz corp⁹ alicui⁹ pfecti⁹ viuit dū p lo/
co ⁊ tpe vtit' q̄libz mēbro suo. nūc isto. nūc
illo. q̄ꝫ si ꝓtinue vno vteret'. qd̄ essz pfecti⁹
vtputa oculo. ꝑsuppositꝭ indigētijs ad q̄/
rū reuelationē quodlibz mēbroz vtile est.
⁊ puiso q̄ ocl's sit in suo vsu ad directōez
man⁹ ⁊ pedis ¶ Et ex ꝗ sumit' rn̄sio ad in
stantiā q̄ fieri pt ⁊ moueret paz: ꝓsideran/
tes qz vita ꝓtēplatiua fm se ꝓsiderata me
lior est ⁊ dignior fm dicta. g̅ melior est hō
dū fm eā viuit q̄ꝫ dū viuit fm actiuā. Sic
enī argueret' q̄ boīm corp⁹ eēt nobili⁹ si es
set totū ocul⁹ q̄ꝫ hn̄do varietates q̄s ad p̄
sens obtinet/ ⁊ pictura pulcrior si tota eēt
albedo q̄ꝫ dū varijs colorū appositionib⁹
decorat' ¶ Sil'r dicendū est ꝗ q̄ corp⁹ o/
perationū hūanaz q̄d̄ imaginat' q̄si et ho
mogeneū ⁊ diuersaz rōnū/ pfecti⁹ est dū p
q̄libet sui pte est ī exercitio (ꝑsupposito sp
q̄ vita speculatiua est velut illustratio ⁊ di
rectio/ ⁊ viuificatio anīe sit in suo actu suf
ficienti) q̄ꝫ si dimissa actiua esset ꝓtinue in
speculatiōe sub g̅du intēsiori/ ꝑsuppositis
indigētijs primoz. Speculatiu⁹ enī vt q̄d̄
dā ait videś frīs inopias ⁊ torpēs a iuua
mine. deficit a fraterna dilectione/ ⁊ p ꝓse/
quēs a dilectiōe dei cōnexa. ⁊ tūc nō viuit
ꝓtēplatiue q̄ cōplet' in diuīa dilectōe. sz in
curiosa phoz speculatiōe ¶ Et si q̄rit' q̄i
de necessitate ⁊ sub pena pēti tenet' hō vi/
uere fm vitā actiuā. Dico vel ex suscepto
officio/ vl' dū videt frīs necessitatez extre/
mā ⁊ nō apparet q̄ ali⁹ succurrat. Exem/
plū de eleōsina ¶ Ex his habet' radix q̄re
stat⁹ plato⁹ est pfectissim⁹ in eccl'ia scā di/
qz est stat⁹ req̄rens vtrāq̄ vitā p loco ⁊ tē/
pore instar xpi ⁊ moysi ⁊ alioz. nā xp̄s nūc
in monte orabat. nūc pdicabat. nūc ppl'os
cibabat. Sil'r moyses in mōte syna ꝓtem
plabat' ea q̄ postmodum ppl'o mīstraret/ ⁊
descēdēs iudicia dabat ppl'o. ⁊ arce fabri/
cam ordinabat. Ita q̄libz eorū dz esse bi/
nomi⁹ ad modū Jacob q̄ et isrl'ōr. Est ei
plat⁹ isrl'in ꝓtēplatiōe/ ⁊ iacob in viciorū
supplātatiōe tam ī se q̄ꝫ in subditꝭ. Est ei
duplici vxori copulat⁹. lye ⁊ rachel. appli
catio mystica cōis est ¶ Sexta ꝓcl'o. Le/
terꝭ paribꝫ vtilior ⁊ fecūdior ē in eccl'ia dei
speculatiu⁹ q̄ꝫ sit actiu⁹. Pro q̄ aduerten/
dū q̄ duplex ē vtilitas ⁊ fecūditas ī eccl'ia
q̄dā est grossa atq̄ palpabil' q̄ a vulgo et a
viuētib⁹ more vulgi p̄cipue reputat'. ⁊ illa
ꝓsistit in ml'titudine ⁊ ꝓseruatiōe bonorum
fortuitorum/ ⁊ corpis/ ⁊ pompa extrinseca
Alia vtilitas respectu bonoz aīe vl' meri/
toz vl' alioz donoz g̅tuitorum. Secō ad/
uertendū q̄ pria bona nō psunt. īmo ple/
rūq̄ nocēt nisi p q̄nto ordinat' ⁊ disponūt
ad scda bona. vñ nec capiūt bonitatē ali/
quā moralē aut g̅tuitā. nisi a bonis hmōi
tanq̄ꝫ a fine ad quē dñt ordinari/ vl' tanq̄ꝫ
instrumēta ea adipiscēdi/ vl' tanq̄ꝫ obiecta
circa q̄ fit hmōi opatio ꝗtuosa. īmo q̄ñq̄ꝫ
talia bona ꝓcedunt deo irato vt Aug⁹. ait
qz videlicz vtili⁹ eēt illa nō hr̄e dū obsunt
bonis moribꝫ quēadmodū ⁊ obsunt diui
tie pituite. generāt ei vermē pessimū q̄ ē su
pbia vl' voluptas effrenata. Et sic in vno
boīe ꝗ hz veritatē. sic ⁊ hr̄e ꝑt ī toto corpe
mystico eccl'ie. ita q̄ nūerabit' merito inter
magna diuīe mie dona pauptas ip̄i⁹/ ī ta/
libꝫ bonis fortuitꝭ. ⁊ iurisdictiōib⁹ ciuili/
bus. Juxta qd̄ dicūt hystorie. ⁊ legi in po
stilla sup bibliā q̄ dū dotata eēt eccl'ia bo/
nis tpalib⁹ p constantinū/ audita est vox ī
aere. Hodie venenū effusuz ē in eccl'ia sctā
dei. Et q̄d̄q̄d fuerit de ꝗ/ potuit ei tūc do/
tatio hmōi esse vtil' ppter bonitatē ⁊ fide/
litatē dispēsantiū/ ⁊ dilatationē eccīe post

aduersitates habitas/nihilomin⁹ nūc aut alias poterit spoliatio sil'r esse vtilis/propter maliciā ecclīasticorꝫ talibꝫ bonis abutentiū/vt claudat̃ via malignantiū.spinis aduersantiū ne cadāt in p̄cipitiū vitiorū. Iuxta qd̄ ait dn̄s. Sepiā viā tuā spinis. ¶ Nūc ad ꝓpositū ꝓclusiōis ꝓstat q ꝓtēplatiu⁹ vt sic pficit ecclīe in bonis spiritualibꝫ.q̄si de p se ⁊ īmediate. actiu⁹ aūt in bonis tpalibꝫ. Unū moyses plus pfecit in monte adorādo dū alij p̄liarent̃.q̄ꝫ multitudo magna bellantiū. Sic de⁹ q̄ nō destruxisset pentha polim peccatricē ppt̃ decem iustos/si repti fuissent.pl⁹ miserēt̃ ecclesie ⁊ eidē parcit ppter orōes paucorūꝫ ꝓtēplatiuorꝫ q̄ꝫ facit ppt̃ laborēs ⁊ discursus ⁊ turbatiōes multorꝫ actiuorꝫ. Iuxta qd̄ dicebat Iero.de heremitis antiq̄s/eos esse vitā mūdi.⁊ iīm p eos ne corrueret sta re. ¶ Hoc inferr̃ cōtra illos q̄ terrena tm̄modo cogitātes dicūt iuristas ⁊ praticos terrena tractātes. ⁊ diuitijs vel edificijs l' epulis aggregandis occupatos/vtiliores in ecclīa q̄ꝫ ꝓtēplatiuos bonevite ⁊ spūalibus exercitijs intendētes/ q̄s deliros vel fantasticos vel inutiles reputāt. qr aīalis hō nō pcipit ⁊c. Et allegāt q spūalia absq̄ꝫ tpalibꝫ diu stare nō pñt.qd̄ dictū absq̄ꝫ dubio nisi sane intelligat̃ blasphemiū est. Aunq̄ꝫ enī ecclīa fuit melior q̄ꝫ duꝫ vixit in pauptate.qd̄ etiā Iero.poit ī vita malchi.⁊ de Romano imperio dicunt hystorici ⁊ recitat Aug⁹.⁊c. Potius ⁊ veri⁹ diceret̃ ecōtra/q tpalia ⁊ p̄sertim in ecclesia diu absq̄ꝫ spūalibꝫ esse nō pñt. Et certū est q cū eis nō adesse nō pñt. Alioq̄n falleret christ⁹ q̄ dixit. Primū q̄ri.re.dei.⁊ hec oia adij.vo.nō dixit ecōtra.primū q̄rite dictionē ⁊ post hec regnū dei ⁊ iusticia ei⁹ vobis adijciēt̃:imo sicut alias memini declarasse nimiū studiū in multiplicatōe bonorū tpaliū ⁊ iurisdictionū in ecclīa nō qua causa est sue desolatōis tam in spūalibꝫ q̄ꝫ tpalibꝫ ⁊ ꝫ manuducebat̃ p sil'itudinē corporis mystici ecclīe total' ad corp⁹ verum hoīs. Nā intēdere nimis regimini sensualitatis.spreta directiōe rōis/est vtrūq̄ꝫ taꝫ sensualitatē videlicꝫ q̄ꝫ rōem extinguere. Hinc est q multi pboꝫ ⁊ ꝓtēplatiuorū in ecclīa/parū curāt si depaupert̃ ecclīa vl' cōculcetur in tpalibꝫ istis vocatis bonis/videntes tot vitia ⁊ abusus ex his puenire ī cōuiuijs supfluis.in venationibꝫ.in symonijs/⁊ predis/⁊ violentis . promotionibꝫ indignissimorū/in ambitiōibꝫ p̄laturarum ⁊ beneficiorꝫ/in supbijs dissolutissimis.ī voluptatibꝫ effeminatis.ceterisq̄ꝫ innumerabilibꝫ ⁊ nefandis abusionibꝫ/in q̄bus sere putant gerere vitā actiuā. dando onera g̃uia ⁊c. Et hec oia cessarēt/aut nō ita saltē abundarēt/in pauptate modesta . Amplius nō ita diuerterēt ecclīastici etiā de p̄rimonio christi dotati ad traditiōes ⁊ adinuentiones hoīm p diuitijs cumulandis/spreta lege christi sicut nūc facere cōspicimus.fornicatiōe quadā spūali pniciosissima. Et ad grandē tempestatē moderni tēporis ⁊ scismatis.ꝓsolandā possent applicari q̄ omitto.qr facile est ex p̄cedentibꝫ elicere. ¶ Septima ꝓclusio. Uita Io.bap. post vitā christi ⁊ m̄ris ei⁹ fuit angelica/⁊ inter viatores saltē q̄ ad aliq̄d pfectissima Pro cui⁹ declaratione aduertenduꝫ q vita iohis p̄t cōpari ad vitā alioꝫ triplicit̃. Uel q̄ ad ppheriā vel q̄ ad austeritatē victus vel q̄ ad meritū interi⁹. Si cōpemus ppheriā iohis ad ppheriaſ alioꝫ.q̄ ad hoc iohes est pfectior.qr modo certiori ⁊ clariori demonstrauit christū ppter quē pphete oēs illustrati sunt ⁊ suas ꝓtexerūt ppheriaſ. Et ꝫ forsan innuere volebat ipa veritas cū ait q inter natos ⁊c. Hec moueat aliquē q iohes videbat certa expientia christū:⁊ ob ꝫ nō ppheriabat de eo. De certis enī ⁊ p̄ñtibꝫ nō est ppheria. Fateor enī q aliq̄ in homīe illo videbat respectu q̄rū nō erat ppheria.sed scia vl' expientia.vt q hic esset vn⁹ homo sic ambulans ⁊c. Sed alia erant que nō videbant̃ vt q talis homo esset de⁹ ⁊ messias in lege promissus ⁊ agnus dei qui tolleret peccata mundi ⁊c. Si dicat̃ vlteri⁹ q Iohānes interrogat⁹ respondit se non esse ppheram. Dicūt aliqui euꝫ hoc dixisse ex humilitate non ex veritate.quasi videlicet aliq̄ esset humilitas sine veritate aut quasi humilitas permendaciū acq̄ratur. Et ideo verius ⁊ aptius dicit̃ q Iohes negans se ppheriā rñdit ad intentionē querentiū iudeorū.sciebant itaq̄ꝫ iudei scriptū esse in lege eorum Deut̃.xviij.dicēte dn̄o . Prophetam tibi suscitabo post me ⁊c.

Sequūtur propositiones eiusdem de sensu lrali sacre scripture. Et de causis errantium.